

Matiyu
Olo Hungkuno Wopingo Ioso
Matiyu Mt'i'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *teti* (30) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo loso Jisasiye inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwa mta'ango kakoe yofe Matiyu mt'i'mokumentisofoho. Oso Matiyu huhwo sohwo yofe hufa'unjo hweho. Nom'ne yofeso ole, Lifaiyoho. Matiyu huhwo sohwo simo'mo kako ango Koponeyam sopo a'amu mta'ni hamniyoho mayo syoho imojo hweho. Oso ango hopo sopo Jisas i'mofawento Matiyumo ulimento, Kiko ngkimo tifi nningkape. Jisas ose ulahonngki Matiyu a'amu mta'ni hamniyoho mayo syohoso noho'nasyonto Jisasimo inngkamentisofoho. Tifi Matiyu Jisasiye inomokomoyo imo'nimentisofoho. (Oso hungkuno hiso Matiyu sohe engo 9 honngkano we'e 9. Osopo weho.)

Mak sohwoe iyoswoso simo'mo mt'i'mokumentisofoho. Tifi Matiyu'nji Luk'i'nji mt'i'mokumentisoyefoho. Oso'no Makiye hungkuno pi'nngo fehohnjoso Matiyuye hungkunomo weho. Simo'mo a'amu toho wojo limotofo sohwa ole limentohofi *Mesaiya* ifaweneponoho. Ose limentohofu so'no a'amu Jutaso nohontohumentanngkofi olo iyoswo

loso Matiyu Jisas sohwo olo *Mesaiya* oloho hweho. Kako nto ifawo'maho. Ose ulimonto mt+'mokumentisofoho.

Olo iyoswo hiloso Matiyu kako a'amu Juta Jisasimo in'ingkamentohofu somo ufo'mayo'ne mt+'mokumentisofoho. Olo iyoswo mt+'mokiyoso Ngk'lik hungkunomo mt+'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo Matiyu mt+'mokumentiso hiloso nakumo huno nafohotofo'nefoho. Oso huno nafohotofo hwap'ngo neso olenoho. Nakwo atofu l'hwasi huno syaf'siyiyoso Matiyu kako olo iyoswo loso t'hwamne'no mt+'mokumentisoto. Oso'no Matiyu kako a'amu Jutaso atofu l'kuji Jisasimo in'ingkafitne'ento mt+'mokumentiso kalohi nakwo atofu l'hwasi Jisasimo un'ingkohwano.

*Jisas Kilaisiye hofiyakwosafe yofeso olenoho.
(Luk 3:23-28)*

¹ Olo a'amu lohwa Jisas Kilaisiye hofiyakwosafoho. Jisas kako hwe yofe engo'njo Ntefit sohwo'nji Ap'loham'njiye temtitofu mta'ango hweho.

² Ap'loham sohwo Aisakiye kan'ingkwohweho. Aisak sohwo Jekoupiye kan'ingkwohweho. Jekoup sohwo Juta'nji homningkwa'wehwosanjiye kan'ingkwohweho.

³ Juta sohwo kako Pelesi'nji Sela'njiye kan'ingkwohweho. Sikoe kona'wohisi Temafoho. Peles sohwo Hes'louniye kan'ingkwohweho. Hes'loun sohwo Lamiye kan'ingkwohweho.

⁴ Lam sohwo Aminotapiye kan'ingkwohweho.

Aminotap sohwo Nasouniye
kaningkwowheho.

Nasoun sohwo Salimouniye kaniᅅngkwowheho.

⁵ Salimoun sohwo Mpouasiye
kaniᅅngkwowheho.

Mpouasiye kona'wohisi Lehapiyoho.

Mpouas sohwo Oupetiye kaniᅅngkwowheho.
Oupetiye kona'wohisi Lutiyoho.

Oupet sohwo Jesiye kaniᅅngkwowheho.

⁶ Jesi sohwo hwe yofe engo'njo Ntefitiye
kaniᅅngkwowheho.

Ntefit sohwo Yulaiyafe ape nomanto Soulo-
moun tipema'mentisofoho.

⁷ Soulomoun sohwo Leyapouamiye
kaniᅅngkwowheho.

Leyapouam sohwo Apiyafe kaniᅅngkwowheho.

Apiya sohwo Asafe kaniᅅngkwowheho.

⁸ Asa sohwo Jehousofatiye kaniᅅngkwowheho.

Jehousofat sohwo Joulamiye
kaniᅅngkwowheho.

Joulam sohwo Usiyafe kaniᅅngkwowheho.

⁹ Usiya sohwo Joutamiye kaniᅅngkwowheho.

Joutam sohwo Ehasiye kaniᅅngkwowheho.

Ehas sohwo Hesekiyafe kaniᅅngkwowheho.

¹⁰ Hesekiya sohwo Monaseye
kaniᅅngkwowheho.

Monase sohwo Emouniye kaniᅅngkwowheho.

Emoun sohwo Jousaiyafe kaniᅅngkwowheho.

¹¹ Jousaiya sohwo Jekounaiya'nji
homningkwa'wehwosanjiye kaniᅅngkwowheho.
Hohosohonta a'amu Mpapilounnta'angoso

a'amu Isilael somo impe intofontifi ango Mpapiloun ne'no motawo'mentohofofoho.

¹² Mpapiloun ne'no motawo'mentohofoso honta Jekounaiya sohwo Siyalitiyeliye kaningkwowho imo'nimentisofoho.

Siyalitiyel sohwo Selopapeliye kaningkwowheho.

¹³ Selepapel sohwo Apiyoutife kaningkwowheho.

Apiyout sohwo Elaiyakimiyel kaningkwowheho.

Elaiyakim sohwo Esoufe kaningkwowheho.

¹⁴ Esou sohwo Satoukiye kaningkwowheho.

Satouk sohwo Ekimiyel kaningkwowheho.

Ekim sohwo Elaiyatiyel kaningkwowheho.

¹⁵ Elaiyat sohwo Eleyasafe kaningkwowheho.

Eleyasa sohwo Mataniye kaningkwowheho.

Matan sohwo Jekoupiye kaningkwowheho.

¹⁶ Jekoup sohwo Jousepiye kaningkwowheho.

Jousep sohwo Maliyafe hwe hweho.

Maliya Jisasimo ma'mentisofoho. Jisas huhwo sohwo hofiko yofe Kilaisiyoho mulimentohofofoho. Hwe huhwo sohmo Anitu uhwasopento nakwoe hwaho lopono uhwatimentisofoho.

¹⁷ Apiloham kakoe imuso hofiko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne sife mta'ni osofosofahu'no mjimo'nimiwahoninkofi Ntefit imo'nimentisofoho. Ntefitiyel imuso hofiko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne sife mta'ni osofosofahu'no mjimo'nimiwahoninkofi a'amu Isilael somo ango Mpapiloun ne'no motawo'mentohofofoho.

Osohonta hofi'ko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne sife mta'ni osofosofahu'no mjimo'n+m+wahon+ngkofi Jisas Kilais imo'n+mentisofoho.

*Maliya Jisas Kilais imo aswo ma'mentisofoho.
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Olo hungkuno Jisas Kilais imo'n+mentiso so'noyolohoso ole, Jousep Jisasiye kona'wohi Maliya simo kako'ne ape nto ufohoto'mentohofofoho. I oso'no Jousep Maliyamo momaso sohonta Maliya simeho Anituye Towahuno mta'ango imo'n+mentisofoho.

¹⁹ Maliyafe hwehwo Jousep kako hwe wopingo'nohino hweho. Jousep ole syafi'hu'mento, Maliya wonimango unonoho. Ose syafisyonto olo hungkuno hiloso hiyaso waweno syafi'hu'mentisofoho. Oso'no ngko hungkuno ape mayo'ne wamtihupo'mo.

²⁰ Oso hiso'no ko syafisyonto wojo hon+ngkan+mentisoso a'amu Anitu mta'ango sohwo kakimo u'manto ulim ento, Jousep, Ntefitiye imu sohwo, kiko ape Maliya mayoso'no iyoho kin+ngkuhwoloho. Upa'nyo. Maliyafe simehomo mehomi nto imo'n+maho. Oso hiso Anituye Towahuno uy+maso hweho.

²¹ Maliya hwomu nomahwoso'no kiko yofe ole muso, Jisasiyoho. Yofe hwap+ngoso ole, olo hwe lohwo kako a'amufe wonyoso wae yaofihwosi asomo utimayo'ne hweho. Ose ul+mentisofoho.

²² Hohonta Anitu hwe Aisaiya sohomo hungkuno uyahon+ngki kako a'amumo ulimojo sohwo kako hungkuno hiso

mti'mokumentisofoho. Olo hiloso ne imo'nyo so'no Maliya mehomi'nji imo'n+mentisofoho.

²³ Ole mti'mokumento,

Upa'nimno. Ape sijo wopingosi hwehwo momasosi kako simeho imo'n+ngkuhwosi hwomu nomaniyoho.

Hwomu huhwo sohwo ole mul+fitnnefo Iman+wel.

Yofe hwap+ngoso ole, Mpohwo Anitu nakwo'nji humayo'nefoho.

²⁴ Jousep oso wojo hiso hon+ngkanonto nol+kafonto a'amu Anitu mta'ango sohwoe hungkunomo haloho pento kako Maliyamo ma'mentisofoho.

²⁵ I oso'no siko afapo ko humanji afa saho mofosyawosofoho. Ose humamojiyofoho. Oso'no ose humamojiye sohonta Maliya kako hwomu ma'mentisofoho. Nomahon+ngki Jousep hwomu huhwo sohomo yofe Jisas+yoho mul+mentisofoho.

2

A'amu huno engo'njo Anituye hungkongo mupa'nyo mofehi'nyo si'mofapiso'mjo sohwa Jisasi'mo uhwon+mentohofofoho.

¹ Hwe yofe engo'njo Helout kako hwaho Jutiya mokosyohumamojo sohonta oso hwaho ango Mpet+lehem sopo Maliya Jisasi'mo aswo ma'mentisofoho. Hwangku sohonta a'amu temtitofu kengo mta'ango fihwa hofiko hwaho mofehi'nyo si'mofapiso mta'ango sohwa hntokwaliyo uhwonontifi huno

engo tipema'mentohofu sohwa Jerusalem
si'mofapontifi a'amu sohwaru ulimentohofi,

² Mehomi milongo a'amu Jutafe hwe
yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo'ne
sohwaru imo'n'ngkohoho. Oso huhwaru sohwaru
nti'mo humaho. Kakoe sikuno imo'nyo'ne
so'no hntokwaliyo mofehi'nyo si'mofapiso
sohohnta'ni ahwaru somo uhwonontani nakwaru
kakine'no hwomtame ulohofu'ne pihwaru.

³ Ose ulahon'ngkofi hwe yofe engo'njo Helout
nupa'nonto yomo engo imentisofoho. A'amu
Jerusalem humamotofoso nupa'nontifi yomo
engo imentohofofoho.

⁴ Hwe engo Helout kako a'amu yofe
engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji
a'amu hon'ngkano hungkuno luti'hwamotofu
sohwanjimo johu ulonto ulohon'mento, Kilais
hwe Anitu uhwasopento nakwoe hwahopono
uhwatimentiso sohune'no nakwaru a'amu Juta
so'nwi uhwontohumayo sohwaru ango ntipu
u'mofapmmontolo.

⁵ Ose ulahon'ngki ulimentohofi, Hwaho
Jutiya ango Mpetilehemnoho. A'amumu Anitu
hungkuno uyahon'ngki limotofu sohwaru ole
mti'mokumentohofi,

⁶ U, Mpetilehem, sekwaru ango we'e soku, sekwaru
hwaho Jutiya sopo ango yofe we'e
pa'nyo'maho.

O'o, hwe yofe engo'njo nje a'amu Isilael somo
mokosyohumane sohwaru sekwoe angopo
imo'nonefoho.

Hohonta ose mti'mokumentohofofoho.

7 Oso'no Helout a'amu mofehi'nyo si'mofapiso hohnta'ango sohwanne'no joho hiyaso lut+manto Helout+'nji uhu'mokont+fi Helout hwe huhwo sohwamo hntokwaliyo hiso i'mofapmmentiso s+kuno so'no ulohon+mentisofoho.

8 Ulohon+ngkahon+ngki hof+ko Helout+mo hungkuno asomo ulahon+ngkofi Helout ul+mento, Sekwo ango Mpet+lehem sopo nowekuji haf+hafe fit+pmno. Sekwo not+pemaf+kuji hungkuno hiso ngkiyepono wapono. Ngko nupa'n+'mo kakine'no hwomtame uloho'mne'no selohono. Oso hwasyo hungkuno hiso ulonto Mpet+lehemne'no luhwat+mentisofoho.

9 Oseso hof+ko Helout+ye hungkuno upa'nont+fi umentohofofoho. Nowentan+ngkofi hntokwaliyoso hof+koe angopo uhwon+mentohofohi hiso apa'no i'mofaponto hof+kimo si'mo'mo upeehon+ngki hof+ko t+fi in+ngkamentohofofoho. Oso hntokwaliyoso nowento ango hwomu wentanjo antife sopo limentisofoho.

10 Hof+ko hntokwaliyo hiso uhwonont+fi yomo yont+fi si'meho wop+ngo umo'n+mentisofoho.

11 Si'meho wop+ngo umo'n+ngkahon+ngki hof+ko ango homo somo noswont+fi hwomu kona'wohi Maliya'nji siko'intalimo uhwon+mentohofofoho. Nuhwonont+fi hwomtame ulohofont+fi kakoe yofe ho'noma'mentohofofoho. Hof+koe ipofonofijont+fi yo'mayo wonyoangkafo hamniyoho engo mpe iyo so'no uy+mentohofofoho. Sojo wonyoangkafo so'nji nom'neso hwamno

pa'nyo akino wopingo'ne so'nji hwone mijo wonyohofiyo'nji uyimentohofofoho.

12 Oso hohosohonta hofiko wojo honingkanimentohofoso Anitu ulimento, Sekwo Heloutiyepono asomo nukutoho. Ose honingkanontifi hofiko honingkano nom'nemo ikitokwawentifi hofikoe angopono umentohofofoho.

Jousep'ya'u sikoe hwomu'nji hwaho Ijipmne'no hiyaso motamentisiyefoho.

13 Nohumpeehoningkofi Jousep huhwo kako wojo honingkanimentisoso a'amu ahwomo mta'ango Jousepimo u'manto ulimento, Kiko hwomu'nji kona'wohi'nji nomahoji hwaho Ijipmne'no hiyaso motawe. Ijip sopo nohumentaningkiji nom'ne ango sopone'no hano iyo so'no hwangu hungkuno apa'no wakilmonnoho. Hwapingos Helout jije hwomu sohumo wofonjahumonto tipeelofoho.

14 Ose ulahoningki Jousep oso sikwo'miyo somo kako Maliya'nji kakoe hwomu'nji nomanto Ijipmne'no womentohofofoho.

15 Jousep hwaho Ijip sopo nohumentaningki Helout poyo pe'nimentisofoho. Oseso hungkuno hohontajo hwe fihumo Anitu uyahoningki limojo sohwo mtimokumentiso hiso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno ole,

Nje hwomu Ijip nohumentaningki lutima'mentohefoho.

Oso hohosohonta oso hungkunoso ne imo'nimentisofoho.

Helout kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo hungkuno ulahon'ngki hwomu milongo pi'n'ingo engoso fongkumeeo'mentohofofoho.

¹⁶ A'amu mofehi'nyo si'mofapiso hohnta'n'ingo sohwa Heloutiye hungkuno mehomi songo imo'n'ngkiso'eno ho ngkimo ntohapmno, ose ul'imentiso somo hwe huhwo sohwa tifi min'ngkayo'njo yahon'ngkofi Helout nupa'nonto simeho tohino umn'imentisofoho. Simeho tohino umn'imentiso so'no kako a'amu itokuso'njo sohwamo ango Mpetilehem'nji ango mofone sopone'no uhwojahon'ngki hofiko hwomu hopi'nono soswo hufa'u muyakolofe'njo sohwamo fongkumeeo'mentohofofoho. Hwap'ngoso hwe hntokwaliyo uhwon'mentohofohi sohwa ole ul'imentohofi, Hntokwaliyo hiso simo'mo imo'n'ngkahon'ngki soswo hufa'u uyakolo'mentiso so'no ul'imentohofofoho.

¹⁷ Helout oso wonyo hiso imentiso sohonta hungkuno hohontajo hwe Jelemaiya sohomo Anitu hungkuno uyahon'ngki limojo sohwo mt'i'mokumentisoso ne imo'n'imentisofoho.

¹⁸ Hungkuno hiloso ole,
Ango Lama Mpetilehem mofone sopo mampaho ho'n'imentisofoho.
Mampaho hiloso humotaho we'e ho'n'imentiso'maho.
Jekoupiye ape Lesel kakoe imuso hofikoe mehomi sohwamne'no humotaho lalokwofo.
Hofikoe simeho wop'ngo apa'no mmo'nonehoho.

Hofikoe mehomi nihu'nahone poyo
 imo'n'ingkahon'ingki humotaho ne'no
 lalokwofo.

Ose mti'mokumentisofoho.

*Jousep'i'ya'u sikoe hwomu'nji hwaho
 Ijip uliko'mant'ifi ango Nasalet sopo asomo
 i'mofapmmentohofoho.*

¹⁹ Hwangku Helout poyo pe'n'ingkahon'ingki
 a'amu An'itu mta'ango sohwo Jousep hwaho
 Ijip nohumentan'ingki i'mofaponto Jousep'mo
 wojo'mo ul'imento.

²⁰ Nolikafohoji k'iko hwomu'nji kona'wohi'nji
 nomahoji hwaho Is'lael sopone'no asomo
 fi'wan'imno. A'amu hopi'nono mehomi
 wofonjosityant'ifi imentohofoho sohwa poyo
 moi'wonoho.

²¹ Ose ulahon'ingki Jousep nolikafonto
 hwomu'nji kona'wohi'nji nomanto hwaho Is'lael
 sopo ne'no asomo womentohofohoho.

²² Jousep'i'montohwa nowent'ifi
 upa'n'imentohofoso hwe Akelaus sohwo
 kan'ingkwohwo Helout'ye yofe engo
 nto ma'maho. Ose upa'nonto iyoho
 un'ingkahon'ingki olo hwaho lopo mohumamone-
 hono nolonto apa'no wojo hon'ingkan'imentisoso
 An'itu Jousep'mo hungkuno nom'ne ulahon'ingki
 kako hwaho Ngkaliline'no umentisofoho.

²³ Kako hwaho hopo sopo ango Nasalet sopo
 humamentisofoho. Oso hiso'no hungkuno ho-
 hontajo nom'ne hwe sohomo An'itu hungkuno
 uyahon'ingki li'mojo sohwo mti'mokumentisoso
 ne imo'n'imentisofoho. Hungkuno hiso ole,

Hwe Nasaletnnta'ango hweho wolantifeho,
limentisofoho.

3

*Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo
hungkuno loma'mentisofoho.*

(Mak 1:2-8; Luk 3:1-18; Joun 1:19-28)

¹ Oso hohosohonta Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo i'mofaponto hwaho Jutiya a'amu mohumunyo sopo nohumanto hungkuno loma'mentisofoho mohumunyo sopo.

² Ole ulimento, Sekwoe honingkano wonyoso hohujo fikinjaopmno. Simeho fiwolo'mokumno. Anituye sikuno nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'ne mofoneponoho. Ose lutihwamentisofoho.

³ Hwe Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo Jounimne'no olo hungkuno hohonta mtimokumentisofoho. Hungkuno hiso ole,

Upa'nimno. Hwaho a'amu mohumunyo fi'mo hwe fihwoe mampaho engo ole ho'nimento,

Hwe Engo sohumne'no honingkano ito'no fesyo-humamno.

Kakoe hano emoyo'ne so'no honingkano hiso ito'no mihwatimno.

⁴ Jouniye nem'no manji'mofo hwaho fi'nyohwe yahu *kamel* lohwa so'nji mtimokumentisofoho. Yahu paho ahulohoso loho'nimentisofoho. Kako kusimo'nji wosopayo time mijo'ntnnohini nimojo hweho.

5 Hohosohonta a'amu pone engo Jelusalem mta'ango so'nji a'amu hwaho Jutiya mta'ango so'nji a'amu hopi'nonohino Mijo Joutan tifo nesoponjo so'nji hofi'ko Jounimo u'ma'mentohofofoho.

6 A'amu hiso hofi'koe wonyo yoloho lijwaofahon'ngkofi Joun hofi'kimo Mijo Joutan sohomo kiyoma'mentisofoho.

7 A'amu Falisi pi'n'ingo sohwanji a'amu Satiyusi sohwanji hofi'ko mijo wokiyonemano lontifi nopahon'ngkofi Joun nuhwononto ul'imento, Sekwo homa mehomi soku, tihwo selimasoto. Anitu a'amufe wonyo hon'ngkano somne'no tohino mikun'imposo uyo somne'no i'waho fiy'imno. Ose tihwo selahon'ngki ni'mahofokulo.

8 Sekwoe hon'ngkano wonyo somne'no hohujo ukinjaofano lifijo'manji e'wano wop'ngonohini utihwa'nyopo fiy'imno.

9 Sekwoe simeho mo'mo ole syafisyikutoho. Nakwo Apilohamiye imu hn'nimo oso tohino engo hiso mone'manehoho. Oseso nohnn'ngkutoho. Ngko hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. Olo sojo loso Anitu kako Apilohamiye imuhwa wamt'i'mokumo loso'manji kako hopoen wamt'i'mokumontonoho.

10 Anitu kako iyomo m'ngo lofo'ne iwa'm'ngo ikafe'mo mokosyalohofoho. Iyo ipisayo wop'ngominto'nyo'njo somo nolofehwosi tohomo wolo-fae'mtonoho.

11 A'amuso hofi'koe hon'ngkano wonyomne'no simeho tango umn'ngkahon'ngki ni'hu'nahone

hohujo ikinjafofo somo ngko sekumo mijo'nohini kiyosemawo'n'ngkohe hwo'nyoho. I oso'no nje yofe we'e hwaho lopo weho. Hwe t'finjo sohwo kakoe yofe engo yokintahopo nje yofemo niyakolofonefoho. Kakoe yofe engo m'kun'imposo so'no ngko sohwo'ni kakimo momayo ulohofiyo'ne hwo'nyoho. Hwangku oso hwe huhwo sohwo kako a'amumu sekumo Anituye Towahuno Wop'ingo sohwo'nji toho'nji wokiyosema'montonoho.

¹² Kako hwahomo mno ijiyo'neso mokosyohumunyo hweho. Kako hwahomo mno ij'hwosi neso ijomahwosi pahoso wae yaof'hwosi wosopayo neso kakoe angomo woho'nahumontonoho. Pahoso toho mas'impe'nyo ne'no sij'wo'n'ngkiso somo woho'nae'montonoho.

*Joun Jisas'imo mijo kiyoma'mentisofoho.
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Joun 1:29-34)*

¹³ Oso hohosohonta Jisas hwaho Ngkalili ul'iko'manto Mijo Joutan ne'no nowento Joun mijo wokiyon'mano lonto Joun'imo u'ma'mentisofoho.

¹⁴ Nu'mahon'ngki Joun ul'imento, O'o, k'iko ngkimo mijo kiyon'mayoso hoponoho. Ngkiyepono pipine'no pohino.

¹⁵ Ose ulahon'ngki Jisas ul'imento, O'o, k'iko mijo kiyon'mayo so'no nekwo ole yasoso Anituye hon'ngkano lakisiyo imentohoho somo imokiyoso hoponoho. Oseso Joun kakoe hungkunomo t'fi in'ngkawento mijo kiyoma'mentisofoho.

¹⁶ Mijo kiyomahon'ngki Jisas mijomo kunto'no ul'iko'manto s'imentisofoho. Nosahon'ngki ahwomo mtampo lohofahon'ngki

uhwonimentisoso Anituye Towahuno
yihufo ntolofiyu hopa imo'nonto Jisasimo
wekehumapmmmentisofoho.

¹⁷ Mampaho ahwomo mta'ni ho'nimento,
Olo nje Hwomu hweho. Ngko simeho
wopingo mikunimposo uyiwon'ningkohe hweho.
Kakine'no yo'mayo wopingo iwon'ningkiso so'no
nje simeho wopingo nimo'nantofoho.

4

Seten Jisasimo yamofu uloho'mentisofoho.
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Oso hohosohonta Anituye Towahuno
Wopingo Jisasimo hwaho a'amu mohumun-
yopono ipemotasimentisofoho. Osopo Seten
Jisasimo honingkano wonyo imokiyo'ne yamofu
uloho'mentisofoho.

² Jisas kako Mpohumo jomo ulimo lonto wo-
payo manyo'njo nohumentaningki mofehi'nyo
fouti (40) sikuno *fouti* (40) uyakolofahoningki
Jisas mijoho engo umentisofoho.

³ Jisas mijoho'no nohumentaningki Seten
i'mofaponto ulimento, Kiko Anituye Hwomu
Nehwosi'manji olo sojo pi'ningo lomo hungkuno
ulohojo'no wosopayo umo'nono.

⁴ Ose ulahoningki Jisas ulimento, Anituye
hungkuno ole naliwo'ningki,

A'amu wosopayo'nohini ningkuhwoso sohwo
kako ito'no mohumanohoho.

O'o, a'amu Anituye hungkuno
hopi'nonohinomne'no syafisyiwon'ningkohofoso
oso hofikoe huyo'mango songo
humayo'nefoho.

5 Ose ulahon'ngki Seten Jisasimo pone wopingo pone'no ipemotasonto Anituye tajo ango engo antife yokintahopo uhumajonto

6 ulimento, Kiko Anituye Hwomu hwosi'manji kiko olopo nta'ni filikofamofu. Ose ulikwato lohofonto ulimento, Anituye hungkuno naliwo'n'ngki,

Anitu kakoe a'amu ahwomomjo sohwamo kikimne'no ulihwoso'no hofiko jije ahomo kumakukuji jije sifemo sojo mentofomatnnehino.

Tohino momatnnohino.

7 Seten ose ulahon'ngki Jisas ulimento, Nom'ne ifalifaliyo mt'i'mokumentohofoso ole, Kiko jije Hwe Engo Anitu sohumo yamofu nulo-hofohotoho.

Kiko jije hunomnohini in'ngkuso'manji ole syafisyikutoho. Anitu wonimokosyohumamtonoho. Ose syafisyikutoho.

8 Ose ulahon'ngki Seten Jisasimo hwofiki'nyo yokintaho engo sopone'no utimotasonto olo hwaho hopi'nonohino a'amu so'nji yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo so'ntnno Jisasimo utihwamentisofoho.

9 Ose utihwanto ulimento, Kiko ngkine'no hwomtame ntohofohoji jije simeho ntapisoso yo'mayo uhwonalokunoso wokijapmmonoho.

10 Ose ulahon'ngki Jisas ulimento, Kiko i'waho ntohoho. Kengo pono fiwano. Anituye hungkuno ole naliwo'n'ngki,

Kiko jije Hwe Engo Anitu kakine'nohini hwomtame ulohoho.

Kakine'nohini syoho ulohofiyo.

Ose ulimentisofoho.

¹¹ Ose ulahoningki Seten Jisasimo uliko'mahoningki a'amu ahwomo mta'angoso nu'mantifi Jisasimo ufo'ma'mentohofofoho.

Jisas kakoe syoho hwaho Ngkalili nta'ni ema'mentisofoho.

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² A'amu fihwa hofiko Jounimo impo'angomo intofahumentohofoho so'no Jisas kako nupa'nonto kako hwaho Ngkaliline'no umentisofoho.

¹³ Kako ango Nasalet uliko'manto ango Koponeyam osopo humamentisofoho. Oso ango hopo sopo Mijo Ngkalili mitimom'ingoponoho. A'amu Sepiyulan'nji Napitalai'njiye imu sofe hwahoponoho.

¹⁴ Hwe Aisaiya sohumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo hohonta ifalifaliyo mtimokumentisoso hohosohonta ne imo'nimentisofoho. Ole mtimokumento,

¹⁵ Mijo Joutan nongkihnta'ni mijo ayo mom'ingopo hwaho Sepiyulan'nji Napitalai'nji hi'njoponoho.

A'amu temtitofoho kengo Anituye hungkuno mupa'nimmotofoho sofeponoho.

¹⁶ Hofiko sikwo'mjoho'mo humafijoso pomponaho engo uhwon'fitnnefoho.

A'amu sikwo'mjoho so'mo we'enepe ni'hu'nahone wape'nano likuji yontan'ingkuji pomponaho engo wonyoangkafoso u'mofapmmontonoho.

Ose mtimokumentisofoho.

¹⁷ Oso hohosohonta Jisas kakoe hungkuno loma'mentisofoho. Ole ulimento, Sekwoe

hon'ingkano wonyo somta'ni fiwolo'mokumno. An'itu nemokosyohumayo sohwoe s'ikuno mofoneponoho.

*Jisas a'amu inan'iku syoho'njo sohwo
kakimo tifi in'ing'kayo'ne joho ulimentisofoho.*

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Joun 1:35-51)

¹⁸ Jisas Mijo Ayo Ngkalili mom'ingo sopo nowento hwe hufa'u inan'iku syoho'njo siko'n'ikwa'imo uhwon'imentisofoho. Sikoe yofeso Saimoun'nji Ent'lu'njoho. Saimoun'ye yofe nom'neso Pitafoho. Siko inan'iku ho'yo mijomo ho'naofontan'ngki u'ma'mentisofoho. Inan'iku ifamiyoso sikoe hamniyoho syohofoho.

¹⁹ Nu'manto ul'imento, Siko tifi nn'ing'kapinyo. Siko inan'iku mawo'n'ing'kisiye pa'n'ngoso An'itumne'no a'amu mayo'ne woloset'hwamo.

²⁰ Ose ulahon'ngki sikoe inan'iku ho'yo komo'no nul'iko'manji Jisas'nji umentohofofoho.

²¹ Nowent'fi Sepetiye hwomu sohwa'u Jem'si'nji Joun'njimo uhwon'imentisoso siko hamn'ngkwohwo Sepeti'nji yofayokinomo nohumant'fi inan'iku ho'yo ito'no esyohumentan'ngki uhwononto joho ulahon'ngki

²² siko homn'ngkwohwo'nji yofayokino'nji komo'no ul'iko'manji Jisas'nji umentohofofoho.

*Jisas An'ituye hungkuno a'amu somo
lut'hwanto a'amu mnokino'njo somo wop'ingo
umokumentisofoho.*

(Luk 6:17-19)

²³ Jisas hwaho Ngkalili ho'mo so'meemo emoyonto hwe moya'mi somo hof'ikoe tajo

ango somo Anitu ye hungkuno so'nji Anitu wonyoangkafo nemokosyohumayo so'ntnno lutihwamojofoho. Kako nolutihwanto a'amu mnokino kengo kengo'njo a'apaho wonyo umokumojo somo wopingo umokumentisofoho.

²⁴ Jisas olo wonyoangkafo hiloso imentiso so'no hwaho Siliya ho'mo so'meemo ho'nimentisofoho. A'amu hiso nupa'nontifi a'amu yo'mayo tango'njo mnokino'njo somo Jisasiyepono ipemotapmmentohofofoho. A'amu towahuno wonyo'njo so'nji a'amu nopiwasyontifi yomo yomo iwo'n'ngkohoho so'nji a'amu sife aho pe'nnyo'njo so'nji hopi'nonohino somo ipemotopahon'ngkofi Jisas wopingo umokumentisofoho.

²⁵ Wopingo umokahon'ngki a'amu pi'n'ngo engo Jisasi'mo in'ngkamentohofofoho. A'amu Ngkalili, Ntekapolis, Jelusalem, Jutiya, Mijo Joutan nongkihnta'ango a'amu pi'n'ngoso in'ngkamentohofofoho.

5

Jisas hwofiki'nyopo a'amumo hungkuno ulimentisofoho.

¹ A'amu pi'n'ngo engo uhu'mokontan'ngkofi Jisas nuhwononto yafe we'e so'mo nosonto humamentisofoho. Osopo nohumentan'ngki inomokomoyo sohwa nu'mahon'ngkofi

² Jisas kakoe hungkuno ole lutihwamento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olenoho.

*Jisas kako a'amu sɨmonyo iyo somne'no
hungkuno uyɨmentisifo.*

(Luk 6:20-23)

³ A'amu fiso Anɨtune'no huno engo muyo'njoso hofɨko Anɨtumne'no huno wopɨngo wotɨpemano lifijo'manji hofɨko sɨmeho wopɨngo umo'nono. Anɨtu hofɨkimo umokosyohumayo hweho.

⁴ A'amu sɨmeho tango'njo humalofoso sɨmeho wopɨngo umo'nono Anɨtu kako oso a'amu somo sɨmeho wopɨngo umokumontonoho.

⁵ A'amu fiso hofɨkoe yofemo monje yahinontɨfi Anɨtuye yofe ho'nomalokwofoso sɨmeho wopɨngo umo'nono. Yo'mayo wopɨngo Anɨtu wosejapmmo ulɨmentisoso hofɨko'nefoho.

⁶ A'amu wopayo mijoho pe'nyoso wopayo'no hi umo'nyo hopaso a'amu Anɨtuye honɨngkano wopɨngomne'no hi umo'noso'manji oso hisomo Anɨtu kakoe hungkuno hisofe sɨmehomo wopayo sɨmeho hopaso uhnnɨmontonoho. Oseso hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umo'nono.

⁷ A'amu fiso nom'ne a'amu hofɨkimo wonyo ulohofɨwo'nɨngkohoho somne'no hitoho ulofahonɨngki wopɨngo'nohini ulohofɨwo'nɨngkohofoso sɨmeho wopɨngo umo'nono. Oso'no Anɨtu hofɨkimo wopɨngo uloho'montonoho.

⁸ A'amu sɨfe aho tɨmo sɨmeho haloho anga'nohino'njoso hofɨko sɨmeho wopɨngo umo'nono. Oso a'amu hiso Anɨtumo uhwonantɨfeho.

⁹ A'amu sɨmano hintotohino'njo somo nɨhoholofɨwo'nɨngkohofoso sɨmeho pompenjiyo umo'none'entɨfi iwo'nɨngkohofoso sɨmeho

wopingo umo'nono. Anitu ulimontonoho, Nje mehomi kuyoho.

¹⁰ A'amu Anituye hungkunomo iningkayo'no syoho wopingo yontaningi a'amu nom'neso oso a'amu somo sitofo ujo so'nji wonyo ulohofa so'no kako simeho wopingo umo'nono. Anitu umokosyohumamontonoho.

¹¹ Sekwo a'amu soku ngkimo tifi nningkawowo'ningkohofa so'no a'amu nom'neso sekumo wonyo hungkuno'nji hwasyo hungkuno'nji sejo so'nji sefotofo selohofikujo'no sekwo simeho wopingo wasemo'nono.

¹² Sekwo simeho wopingo semo'ningkuhwoso'no simonyo fiyimno. Sekwoe yahino wopingo olo hwaho lopo iwo'ningkohofa lo'nji ngkimo tifi nningkape lo'nji mpe iyo pa'nyoso ho'yango ahwomomo weho. Oso sefotofiwo'ningkohofa hopaso hofiko hohonta a'amumo Anitu hungkuno uyahoningi ulimotofa somo ufoto'motofofa. Oso a'amu hiso hofikoe yahino wopingo so'no mpe iyo hopaso ahwomomo ma'mentohofa hopaso sekwo womantifeho.

Anituye a'amu neso sa'nji pomponaho'nji pa'nyofa.

(Mak 9:49-50; 4:21; Luk 14:34-35; 8:16; Joun 8:12)

¹³ Sekwo olo hwaho loponjo sa pa'nyo kuyoho. I oso'no sa fosyo mijo'nohino imo'ningkuhwosi kakoe yokumpohn'nyo nonto wonyo imo'nososo apa'no sa hiso wopingo imo'nyoso pipi uyantanto. Awonoho. Nihu'nahone wonyo

umo'nimotonoho. A'amu sa hiso mopijoso me-e miyonehoho.

14 Sekwo hwahoponjo pomponaho pa'nyo kuyoho. Antime engo hwofiki'nyo sponjo molinyoso oso hiyae'm'maho. O'o, utihwa'nyoponoho.

15 A'amu sikiloho mongkujontifeso ahwonte'mo kipitofahinyo'maho. O'o, hofiko ijempohopo honahinyofoho. Oso a'amu ango somo humafijo somo pomponaho ulohofono.

16 Olo hiloso sekwo hmmo'nimno. Sekwoe pomponahoso a'amufe timopo wolasyono. A'amu hofiko sekwoe honingkano wopingomo uhwonifijoso hofiko Mpohwo Anitu ahwomomo humaso sohwoe yofe woho'nomantifeho.

Jisas Mousesiye honingkano hungkunomne'no ulimentisofoho.

17 Sekwo ngkine'no huno ole seyihwoloho. Ngko Mousesiye honingkano hungkuno'nji a'amumo Anitu hungkuno uyahonngki limotofo sohwafe hungkuno ntnne'no wae yao'mne'nji pmmentohe hwo'nyoho. O'o ngkine'no huno ose seyihwoloho. Ngko hungkuno hiloso wae ya'mne'enji pmmentohe hwoni'maho. O'o, ngko hungkuno hiloso ne utihwayo'ne pmmentohefoho.

18 Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. A'amu fiso oso honingkano hungkuno ifali-faliyo we'e somo wae meeofonehoho. O'o, olo hwaho lo'nji ahwomo lo'nji moi'wo imo'noso sohonta olo hungkuno hopi'nonohino hiloso

nowentaningkuhwosi hungkuno hopi'nonohino ne imo'nonefoho.

¹⁹ A'amu fihwo Mousesiye honingkano hungkuno'nji a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwafe hungkuno'nji anga'nohinoso mtihupesoso a'amu nom'ne somo oso honingkano mtihupe so'no lutihwaso'manji oso a'amuso Anituye angomo si'mofoso sohonta Anitu ulonefoho. Jije yofe monje innyo hwosoho. A'amu fiso Anituye hungkuno hopi'nonohino loso iningkawesoso a'amu nom'ne somo oso honingkano wopingomo iningkayo'ne lutihwaso'manji oso a'amuso Anituye angomo si'mofoso sohonta Anitu ulonefoho. Kiko yofe engo'njo hwosoho. Ose ulonefoho.

²⁰ Sekwo upa'nimno. Sekwoe honingkano wopingoso a'amu Falisi sohwanji a'amu Mousesiye hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwanjiye honingkano wopingomo muyakolofe'manji sekwo Anituye angopo kako yokumpohn'nyo semokosyohumayo'ne mu'mapitnnehofu. O'o, mango mta'nnohini liwo'ninkohofu soku honingkano wopingo somo humayoso hopo'maho.

*Hungkuno ito'no mihwajiyo'ne hungkunofoho.
(Mak 11:25; Luk 12:57-59)*

²¹ Mousesiye honingkano hungkuno ole nto upa'niwon'ningkohofu, A'amumo fonjasiyo'eno. A'amu nom'nehumo fonjasyoso sohwo kakoe hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho.

²² I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. A'amu fihwo kakoe a'amumne'no

simeho tohino umnyo'eno. A'amu simeho tohino umnosu sohwo kako tifi no'mo Anitu'nji hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. A'amu fihwo kakoe a'amu sohumne'no sitofo ujo'eno. Sitofo uloso sohwo kako Anitu'nji hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. A'amu fihwo nom'nehumo ilo'nnyo hwosoho ujo'eno. O'o, oso a'amu huhwo sohwo kako tikanomo wene hweho.

²³ Kiko tajo ango somo noswohoji jije wonyo wae yafo'ne Anitumo jomo ulimo lohoji kiko nom'ne sohumne'no kikine'no simano hintotohino umnosu so'no syafisyohoji

²⁴ u, kiko tajo ango somo uliko'mahoji oso a'amu huhwo sohwoepono komo'no uhuji hungkuno ito'no mihwajo. Hungkuno ito'no mihwajohosi simemo pompengo iningkahosi tajo ango somo asomo fusyo. Osopo Anitumo jije wonyo wae yafo'ne jomo uso.

²⁵ A'amu fihwo kikimne'no simeho tohino umnosu so'no kiko komo'no simeho wopingo hmninyo. A'amu hungkunomo ito'no efisopihwajiyo sopo nokumotawenoho. Kako a'amu hungkunomo ito'no efisopihwajiyo'njofepono kumotaweso'manji osopo a'amu hwapife tifo'njo sohwa nokitimafikuji impo'angomo intofakohufitnnoho.

²⁶ Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Kiko impo'angoso kunto'no uliko'ma'mne hwosi'maho. O'o, simo'mo kiko jije yahino somne'no yo'mayo hamniyoho hopi'nonohinoso woho'nahumonnoho. Ose ulimentisofoho.

A'mohufo iyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

²⁷ Hungkuno nom'ne nto upa'n+wo'n+ngkohofoso ole, a'mohufo iyo'eno.

²⁸ I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo nom'ne a'mu fisimo uh-wononto hufo woma'mo lonto a'mu simne'no kakoe simeho fefoyo uyahon+ngki oso hwe huhwo sohwo a'mu si'nji kakoe hunomo hufo nto iso hweho.

²⁹ T+mo aho angahohnta'angoso hon+ngkano wonyo kumokososo yo'mayo somo t+mo uh-won+ngkohoji huno wonyo syaf+hujo'manji oso hiso ni'hu'no yohotoho. Ki'ko wonyo iso'no'manji t+mo anga'no fit+hwotofafo. T+mo wop+ngo hufa'u'njo sohwo si t+kanomo uhnnoho. O'o t+mo anga'nohino'nji hon+ngkano wop+ngomo fiso.

³⁰ Ji'je aho angahohnta'ni hon+ngkano wonyo kumokososo aho hiso hntofamo lohofohoji foho'nafo. Aho wop+ngo hufa'u hi'njo hwosi t+kanomo uhnnoho. O'o, aho anga'nohino'nji hon+ngkano wop+ngomo fiso.

Jisas ape ho'nasiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Matiyu 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ Hungkuno nom'ne nupa'n+wo'n+ngkohofoso ole, Hwe fihwo kako kakoe ape woho'nahumo lihwo si ape ho'nasiyo'neso iyoswo mt+imokuhwosi uyono.

³² I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo kakoe ape hon+ngkano wonyo mmofe'njo simo ho'nasyoso sohwo kakoe apefe hon+ngkano wonyo umokumontonoho.

Hwapingoso ape hisi nom'ne hwe sohumo uma'nososo Anitu kako timo uhwonyoso hwe hufa'u'njiyoho. I nom'nihwo kako ape nom'nihwo ho'nasyoso somo maso sohwo kako huhwo ape ito'no mayo honingkano somo mtihuposo so'no kako huhwo honingkano wonyo'njo hweho.

Jisas kako hungkuno nehopi yokintahopone'no lohono joso'no limentisofoho.

³³ Hungkuno nom'ne upa'n'wo'n'ingkohofoso ole, Hwasyo hungkuno nom'ne'no yokintahopo ne-eso nolikutoho. Hwe fihwo ole lososo, Ngko nehopi hufa'u sihune hwamne'no lohono. Ngko yo'mayo yo'mayo uyimo. Ose loso sohwo kako ito'no uyono. Hwe Engo sohwo olo hiso'no nuhwon'ingkuhwosi ito'nohini wosyafihu'montonoho. Ose nto upa'n'wo'n'ingkohofofoho.

³⁴ I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no hungkuno pi'n'ngo nolikutoho. O'o, hungkuno ne'njo'nohino filimno. Sekwo a'amu yokintahoponjo sohwanne'no jije hungkuno nehopi imo'nyo'ne nulikutoho. Nihu'no nijwo'eno. O'o, yo'mayo ahwomomjo sohwanne'no nolikutoho. Ahwomoso Anituye epohumayofoho. Osopo yo'mayoso mokosyohumawo'n'ingkisoponoho.

³⁵ Sekwo yo'mayo hwahoponjo somne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne nolikutoho. O'o, hwahoso Anituye epohumayo sife ho'nasiyo'nefoho. Olopo yo'mayoso

mokosyohumawo'n'ingkisoponoho. Sekwo
Jelusalemne'no sekwoe hungkuno nehopi
imo'nyo'ne nolikutoho. O'o, Jerusalem sopo
Anituye angoponoho.

³⁶ Sekwo sekwoe mnokinomne'no
sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no
nolikutoho. O'o, sekwoe mijiyalo halojo
wofokafono. Sikwo'mno wofokafono, lisoso
halojo wofoka'montolaho. Sikwo'mno
wofoka'montolaho. Awonoho.

³⁷ Oso'no sekwo hungkuno ne'njo'nohino
ulimno. Eno, eso'nji Awonoho, eso'nji
oso'nohinoho. Hungkuno nom'neso hwe wonyo
Seten mta'ango linyofoho.

*Jisas yahino wonyo a'amumo asomo ulo-
hofo'eno ulimentisofoho.*

(Luk 6:29-30)

³⁸ Hungkuno nom'ne nto upa'n'wo'n'ingkohofoso
ole, Hwe fihwo jije t+momo wonyo kumokososo
kiko kakoe t+mo wonyo umojo. Hwe fihwo
jije mango fonjokujakumofososo kiko kakoe
mangomo fonjokul+pijafo.

³⁹ I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no
yohono. Hwe fihwo kikimo wonyo kilohofososo
kiko kakimo iloj+mofe'eno. O'o, awonoho. Hwe
fihwo kako jije manjijohopo kuposososo manji-
joho fehohnjo ut+hwaho. Osopo wakuposono.

⁴⁰ Hwe fihwo kikine'no hungkuno hi'njo sohwo
jije manji'mofowoma'mo lososo osohumo jije
manji'mofonji sife manji'mofonntne'no uyo.

41 Hwe yofe engo'njo fihwo kako sekwo'nji hano ho'yango'nji tifo lopo wemoyano selososo sekwo hano sawemo sopono fisimno.

42 Hwe fihwo ole seloso, Sekwo yo'mayoso ntapmno. Ose selososo sekwoe yo'mayoso uyimno. Hwe fihwo ole seloso, Sekwoe ho'yango yo'mayoso nokiso ntapmno. Ose selososo sekwo hohujo ikinjimofikutoho.

Jisas mango hwamne'no simeho umo'nyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 6:27-28, 32-36)

43 Hungkuno nom'ne nto upa'n'wo'n'ingkohofoso ole, A'amu sekwo'njo mofone sopo humalofo somo simeho umo'nyo'ne uyimno. I oso'no sekwo mango hwamo simeho umo'nyo'ne ukutoho.

44 I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Sekwoe mango hwamo simeho umo'nyo'ne ufijoso a'amu wonyo selohofwo'n'ingkohofoso somne'no Mpohumo jomo ulimno.

45 Ose ifijo so'no sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe yahinomo un'ingkwantifeho. Anitu kakoe mofehi'nyoso a'amu wopingo'nji wonyo'nji humalofo somo ulono lonto uywo'n'ingkiso hweho. A'amu hon'ingkano wopingo'njo hon'ingkano ito'no min'ingkayo'njo somo ifoyo wosapijono lahon'ingki syuwo'n'ingkohoho.

46 Sekwo a'amu simeho umo'nyo'ne sejapwo'n'ingkohofoso osomne'nohini simeho umo'nyo'ne uyifijoso Anitu kako wopingo

peho'no wosejapmmontolo. Awonoho.
A'amu honingkano wonyo'njoso ose
iwo'n'ingkohofofoho.

⁴⁷ Sekwo sekwoe a'amu'nohino somo wopingo
uwo'n'ingkohofo so'no sekwoe honingkano
nom'ne somo uhwofilofoso pipilo. Awonoho.
A'amumo Mpohwo Anitumo miningkayo'njo hi
ose iwo'n'ingkohofofoho.

⁴⁸ I oso'no sekwoe Mpohwo Anitu ahwomomo
humaso sohwo pa'nyo hmmo'n+mno. Sekwo
a'amu wopingo'nji wonyo'njo somo wopingo
ulohofikujo'no Anitu kako humaso hopa fehu-
mamno.

6

*Jisas a'amumo ufo'mayo'ne hungkuno
ulimentisofoho.*

¹ Sekwo olo yahino loso'no i'waho fiyimno.
Sekwo yahino wopingo wopingoso a'amu won-
ahonife likuji ikutoho. O'o, ose ifijoso sek-
woe Mpohwo Anitu ahwomomo humaso so-
hwo sekumo oso hiso'no wopingo mosejape'njo
uyimontonoho.

² Sekwo a'amu umofonyo iwo'n'ingkohofo
somo yo'mayo uyano lifijo'manji e'wano, hiyaso
uyimno. A'amu mango'nohinoso wonahonife
lontifi Anituye tajo ango'njo sopo honingkano
utihwa'nyopo iwo'n'ingkohofofoho. Hofiko
hwe moya'mi nakwoe yofe woho'nonemapife
lontifi iwo'n'ingkohofofoho. Upa'n+mno. Oso
a'amu hiso nom'ne wopingoso Anitu mta'ango
momasofoho. O'o, a'amu hwahoponjoso hofikoe
yofe ho'noma'nyoso oso mpe hopaso nto mahofo.

Hofikoe nom'ne mpe iyo hopaso ahwomomo mauyoho.

³ Sekwo a'amu nom'ne somo ufo'mano lifijo'manji e'wano noho ufo'mapmno. I oso'no a'amu nom'neso sekwoe yofe noho'nosemapitnnoho. Masehonifitnnehoho.

⁴ O'o, hiyaso fiyimno. Yo'mayo wopingo hiyaso iwo'n'ngkohoho so'no Mpohwo Anitu kako nosehon'ngkuhwosi wopingo wosejapmmontonoho.

Jisas Mpohumo jomo ujo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 11:2-4)

⁵ Sekwo Mpohumo jomo ulano likuji sekwo a'amu mango'nohinosofe yahinomo in'ngkakutoho. O'o, hofiko a'amu wonepa'nife lontifi Anituye tajo angonjo hon'ngkano momingo engo sopo lohofontifi uliwo'n'ngkohofoho. Upa'nimno. Oso hiso'no a'amuso hofikoe yofe ho'nomayoso mpe pa'nyoso nto mahoho.

⁶ I oseo kiko sohwoosi Anitumo jomo ulimo lohoji kiko'nohini jije angomo swohoji angohoku'yoso pijwasyohoji jije Mpohumo jomo uso. Kako oso angohiyaso so'mo kiko'nji humaho. Jije Mpohwo osopo kohon'ngkuhwosi yo'mayoso wokijapmmontonoho.

⁷ Kiko Mpohumo jomo ulimo lohoji osohonta hungkuno pi'n'ngo engo liwo'n'ngkohofoso pa'nyo ujo'eno. A'amu Anitu ne sohune'no huno muyo'njoso hofikoe hwasyo anitu sohwo hunkuno pi'n'ngo engo uliwo'n'ngkohofoho. Hofiko huno ole, Nakwo hungkuno pi'n'ngo

engo ulihwasi nakwoe anitu sohwo kako nonepa'n'ngkuhwosi wonejapmmontonoho.

⁸ Oso pa'nyo sekwo ikutoho. O'o, yo'mayo umofonyo yohojo so'no Mpohwo kako huno nto uyohoho.

⁹ Sekwo Mpohumo ole ulimno.

Nakwoe Mpohwo sohwo, kiko ahwomomo humahnno.

Nakwo jije yofe wopingo'nohinoso ne'no nowentihwonefoho.

¹⁰ Oso sikuno kiko yo'mayo hopi'nono yokumpohn'nyo nemokosyohumayoso komo'no umo'nono.

Jije hungkunomo a'amu ahwomomjo so'nji yo'mayo so'nji kinkingawowo'n'ngkohoho hopaso nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi ose wokinkingopano.

¹¹ Olo sikuno lomne'no nakwoe wosopayo fonejape.

¹² Nom'ne a'amu nakumo wonyo nalohofiwon'ngkohoho sofe wonyo wae yao'malohwone hopaso nakwoe wonyoso wae fenamofa.

¹³ Kiko nakumo yamofa nalohofa somo nonehumajohotoho.

O'o, Hwe wonyo sohwoe yo'mayoso ne'mahwoso'no yo'mayo wonyo somo uyakolofa'ne fonejape.

[Enemokosyohumayo hwosoho. Yokumpohn'nyo ne hwapingo hwosoho. Pomponaho ne somo humahnno hwosoho.

Ne'nohino nowentihwonefoho. Hungkuno nehopeho.]

14 Upa'nimno. Sekwo a'amu wonyo selohofosofo wonyoso ni'hu'nahone hohujo hohnta'ne meho'nafikujo'no sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako sekwoe wonyo hiso wae weesemo'mtonoho.

15 I oso'no sekwo a'amu wonyo selohofosofo wonyoso hohujo hohnta'ni momeho'nasiyo'manji sekwoe Mpohwo Anitu sohwo kako sekwoe wonyo wae meesemofonehoho.

Jisas wosopayo manyo'njo humayo so'no hungkuno ulimentisofoho.

16 Sekwo Mpohumo jomo ulano likuji Mpohune'no huno anga'nohino so'no wopayo manyo'njo nohumentan'ngkuji sekwo a'amu mango'nohinoso simano wonyo ikin'wo'n'ngkohofoho hopa humafikutoho. O'o, hofikoe simano wonyo ikinyoso a'amu wonahon'fenti'fi a'amu wopingofoho wonalife nolont'fi iwo'n'ngkohofofoho. Mpohune'maho. O'o, hofikoe yofe'nohini ho'nomayo'ne iwo'n'ngkohofofoho. Oso'no hofikoe yofe nto ho'noma'mentohoho so'no hofikoe mpe pa'nyofoho. Mpe pa'nyo nom'neso ahwomomo mauyoho.

17 O'o, sekwo Mpohune'no wopayo manyo'njo humafikuji sekwoe mijiyomo hwone mijo ehaloho'n'ngkuji sekwoe simanomo mijo fiyat'iku'nimno.

18 Ose ikuji a'amu nom'neso kiko manyo'njo humentan'ngkijo so'no hofiko huno muyonehoho. O'o, kiko yo'mayo hiyaso'mo

iwo'n'ingkinoso jije Mpohwo a'amu muh-wonyo'njo sohwo kako'nohini kohon'ingkuhwosi mpe hopa wokijapmmontonoho.

Jisas ho'yangho hu'meesiyo'ne hungkuno ul'imentisofoho.

(Luk 12:33-34)

¹⁹ Olo hwaho lopo sekwoe yo'mayo yo'mayo ho'yangho wop'ingoso nohu'meesy'ikutoho. O'lo, olo hwaho lophonjo nangkumeho syuhwosi hwaho ifulohof'hwosi ho'yangoso wonyo umo'n'montonoho. Oseso a'amu hufo'nohino y'wo'n'ingkohofoso tojo nowonampekuji hufo uyantifeho.

²⁰ Oso'no sekwoe ho'yangho ahwomomo fohu'meehumno. Oso hopo sopo nangkumeho maswonehoho. Hwaho m'ifulohofonehoho. A'amu hufo mifitnnehoho.

²¹ Ango jije ho'yangho yo'mayo wop'ingo wojo sopo jije simeho hi oso hopo weho.

Jisas a'apahomjo pomponaho so'no hungkuno ul'imentisofoho.

(Luk 11:34-36)

²² Sekwoe timoso sekwoe huyo'mangofe pomponaho pa'nyofoho. Timo anga'nohino'manji sekwo pomponahopo humalofo.

²³ Timo pi'n'ingo'manji sikwo'mjoho'mo humalofo. Sekwo pompohahopo humalofo soku yahino pi'n'ingo pi'n'ingo maf'ikuji apa'no sikwo'mjoho'mo fosyohumaf'ikutoho. Ose ifijo'manji jije hunomo nihu'no sikwo'mjoho engo mjaofoho.

Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho mulohofiyonehoho.

(Luk 16:13)

²⁴ Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulohofiyoso hopo'maho. O'o, hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulohofiyoso so'manji syoho ulohofiyoso sohwo kako hwe engo fihumo simeho wopango uyihwosi nom'nihune'no simeho wonyo uyimontonoho. U, anga'nohino sohwoe syoho somne'no hi umo'n'ingkuhwoso'no nom'nihumne'no ngkilaho unimontonoho. Kiko Anituye syoho so'nji yo'mayo hwahoponjo yahino so'nji oso hufa'uyo sohwa'umo kemokosyohumahojoso kiko syoho ito'no mihnehino.

Jisas yo'mayoso hi umo'nyo so'no huno pi'n'ingo engo syafisiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 12:22-31)

²⁵ Oso'no ngko ole selalokweno. Sekwo sekwoe fisyohumayo so'no huno pi'n'ingo engo syafisyikui ole nolikutoho. Nakwo peho wosopayo wonantanto. Nakwo mijo peho nanehwono. Sekwo sekwoe a'apahomne'no huno pi'n'ingo engo syafisyikui ole nolikutoho. Ngko nje a'apahomo peho wekojisyahinimonnto. Nakwo songo humalohwoneso wopayo'nohini nyo'netaho. Nakwo a'apaho hi'njo'nwi nem'no manji'mofo iyo'ne'nohinotaho. Awonoho.

²⁶ Sekwo yihufu somo uhwonimno. Hofiko wopuyo hul'wo'n'ingkohofomaho. Hofiko wopayo ango somo wopayo

momehu'meesy+wo'n+ingkohoho yohofofoho. O'o, sen+ingkwohwo An+itu ahwomomo humaso sohwo kako hof+ikimo wosopayo yo'mayoso uy+wo'n+ingkohoho. Sekwo Mpohwo An+itu y+hufu siki+ngo somne'no wonyoho fiyo mokosyohumaho. I a'amu sokumo Mpohwo wop+ingo wosemokosyohumamtolaho. Ou, ikono.

²⁷ Hwe fihwo sekumta'ni kako huno pi'n+ingo pi'n+ingo syaf+sy+hwo+si nje soswo sawemo umokin+mne'no yohoho lososo ne umo'n+m+ontolo. Awonoho.

²⁸ Oseso sekwo hwap+ife nem'no manji'mofo yo'mayo somne'no huno pi'n+ingo engo peho'ne syaf+sy+wo'n+ingkohoho. Sekwo wokoso foho so'no huno fi+syaf+hupmno. Hof+iko yo'mayo syoho anefoho. Hof+iko ne yo'mayoso mojiyof+wo'n+ingkiyohoho.

²⁹ I oso'no ole wosel+m+onne'no yohono. Hohonta hwe engo Soulomoun hamniyoho hwap+ingo'njo sohwo kako kakoe hwap+ife wonyoangkoho yo'mayo wokoso na'nohino so'nji inonteso kako olo wokoso foho we'e somo muyakolofonehoho.

³⁰ Ou, oso wokoso foho si+kuno fihumo syohopo lohofososo mo'n+ing+kanta a'amu nolofekuji tohomo wolofefant+ifeho. I oso'no oso wokoso foho An+itu wonyoangkafo mti'mokuwo'n+ing+kiso somo uhwonontaneso wop+ingofoho liwo'n+ingkuhwono. Oseso sekwo soku wokoso fofomo yakolo'nnyo hokumo An+itu kako hofiyo wosemokosyohumamontonoho. Sekwo An+itumo si+meho hi'ntnnono we'e'nohinoso peho'no uyalokwofo.

³¹ Oso'no sekwo huno pi'n'ingo engo syaf+sy+ikutoho. Sekwo ole likutoho, Nakwo wopayo peho wonantanto. Mijo peho nanehwono. Hwapife peho yanehwono. Ose likutoho.

³² Awonoho. A'amu kengo hopi'nohinoso hofiko yo'mayo yo'mayo mayo'ne huno pi'n'ingo pi'n'ingo syaf+sy+wo'n'ingkohoho. I oso'no sekwoe Mpohwo Anitu ahwomomo humaso sohwo kako yo'mayo so'no sekwo umofonyo yahon'ingkohofoso kako huno nto uyohoho. Kako wop'ingo wosemokosyohumamontonoho.

³³ I simo'mo Anitu semokosyohumayo so'nji kakoe hon'ingkano wop'ingo'ntnno huno fisyaf+sy+wo'n'ingkuno. Oso'no syaf+sy+wo'n'ingkuji Anitu kako yo'mayo yo'mayo umofonyo ifijoso wosejapmmontono.

³⁴ Oso'no yo'mayo mo'n'ingkajo somne'no huno syaf+siye'eno. Sikuno huhwo huhwi yo'mayo tango i'mofap+wo'n'ingkisofoho. Mo'n'ingkajo sikuno sohwoe tangoso mo'n'ingka'nefoho. Olo sikuno lomo i'mofaposo tangoso olo sikuno lomnefoho.

7

Jisas a'amu nom'ne somo wonyo ulohoho'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ Sekwo nom'ne a'amufe hunomo yano ilof+kuji wonyofoho nulikutoho. Ose ifijo'manji Anitu huhwo sekwoe huno somne'no wonyofoho maselonehoho.

2 Sekwo nom'ne somo yo'mayo ulohofiwo'n'ingkohoho so'no oso pa'nyoso Anitu waseloho'montonoho. Sekwo yo'mayo a'amumne'no yano uy'wo'n'ingkohoho hopaso Anitu kakoe yo'mayoso aku wosejapmmontonoho.

3 Kiko jije hnn'ingkwa'wehwoe t'iomomjo hintalinyo wojo somo peho'no uhwonalokuno. I jije t'iomomjo iyo feejo engoso hofoki'nawojo so'no kiko huno makiyotaho. Kiko jije t'iomomjo iyo feejo engoso hofoki'nakuwojoso momeho'namo'nyo sohwoosi

4 kiko jije hnn'ingkwa'wehumo ole pone'no ulalokuno. Ngko jije t'iomomo hintalinyo wojo we'eso wae weekumo'mne'no yohono. Ose ulohoji pipi uy'imonto.

5 Kiko mango'nohino hwosoho. S'imo'mo kiko jije t'iomomjo iyo feejo engoso hofoki'nakuwojoso wae kaki'no feemo'nyo. Ose yohoji kiko t'imo ito'no uhwon'ingkohoji hwangku jije hnn'ingkwa'wehwoe t'iomomjo hintalinyo we'eso wae fiyo.

6 A'amu hon'ingkano wonyo'njo siwojo pa'nyo somo Anituye hungkuno wop'ingoso noluti'hwaf'ikutoho. Lut'ihwaf'ijo'manji hof'iko ikinjaof'ikui woselanti'feho. Sekwo sekwoe n'jwo yo'mayo wop'ingoso hwahomo ho'nahuf'ijo'manji yahu hwotoho hul'mo lif'ifitnnoho. Oso pa'nyo a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'n'ingkohoho somo Anituye hungkuno nul'ikutoho.

Jisas Mpohumo jomo ujo'ne hungkuno

ulimentisofoho.

(Luk 11:9-13)

⁷ Sekwo Mpohumo jomo ne'no ulifijoso kako yo'mayo wosejapmmontonoho. Sekwo yo'mayo so'no hafihafe tipentaningkuji sekwo oso hiso uhwonantifeho. Sekwo hoku'yopo hwaningo fonjikujo'no Anitu kako sekumo wosehwosampomontonoho.

⁸ A'amu hopi'nonohinosa Anitumo yo'mayo so'no jomo ulikujo'no Anitu uyimontonoho. A'amu yo'mayo so'no hofiko hafihafe tipifijoso wotipemantifeho. A'amu hoku'yopo hwaningo fongkupijoso Anitu kako wosehwosampomontonoho.

⁹ Ou, sekwoe hwe fihwoe mehomi kaningkwohumo wopayo ntape ulososo kaningkwohwo sojo uyimtolaho. Awonoho.

¹⁰ Ou, hwomu fihwo kaningkwohumo inanku ntape ulososo kaningkwohwo homa wonyo umtolaho. O'o awonoho.

¹¹ Oseso sekwo honingkano wonyo'njo huhwasi sekwoe mehomimo yo'mayo wopingo'nohini uyiwon'ningkohofu so'no sekwo huno ole waseyono. Sekwo sekwoe seningkwohwo Anitu ahwomomo humaso sohumo jomo ulikujo'no kako kakoe Towahuno wopingoso yo'mayo hwahoponjomo yakolo'nnnyoso wosejapmmontonoho.

¹² A'amu nom'neso sekumo wopingo wonalohopife semon'ngkiso'manji e'wa, sekwo simo'mo oso yahino hiso hofikimo ulohopmno. Sekwo oso hiso ifijoso Mousesiye honingkano hungkuno so'nji a'amumo Anitu hungkuno

uyahonɨngki limotofo sohwanjiye hungkuno hwapɨngo somo unɨngkowanɨifeho.

Jisas angɨ songɨ ne'no humayo'ne hoku'yo we'e so'no ulɨmentisɨfoho.

(Luk 13:24)

¹³ Sekwo soku hoku'yo we'e somo fohumno. A'amu tohino mayo'ne honɨngkanoso engɨfoho. Oso honɨngkano engɨ homo somo a'amu pi'nɨngo engoso tɨfi inɨngkɨwalokwofo.

¹⁴ Honɨngkano songɨ ne'no humayo'neso we'efoho. Hoku'yoso engɨ'maho. Olo honɨngkano homo somo yafe engɨ pa'nyo so'mo syoho engɨ wo'nnyɨfoho. A'amu anga'no anga'no oso honɨngkano somo wotɨpemanɨfe'no yalokwɨfoso tɨfi inɨngkɨwalokwofo. Oso hoku'yo we'e homo somo sekwo fohumno.

Jisas a'amu hwasyɨ hungkuno'njo somne'no hungkuno limentisɨfoho.

(Luk 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ Sekwo A'amu Anɨtuye hungkuno'nji hwasyɨ hungkuno'nji mesyɨlutɨhwayo somne'no i'waho ito'no fiyɨmno. Oso a'amu hiso hɨfɨkɨe a'apaho sohohtɨ'ni wopɨngɨfoho. I sɨmeho ajwomo'mo pisakino'njɨfoho. Oso a'amu hiso hɨfɨko sɨwojo pa'nyɨfoho. Sekumo wonyo wosemokanɨfe'no yalokwofo.

¹⁶ Yo'mayo honɨngkano imɨfɨwo'nɨngkɨhofoso sekwo uhwonɨfijosɨ hɨfɨkɨe hwapɨngoso huno waseyono. Kɨko iyo hiyayo yongo'njo nontɨmjoso ipisayo me'wampe'njo wamjɨmtaho. Awonoho. Solongkoyo sayo pa'nyoso kakɨe iyo nontɨmo unto'nawo'mtonoho. Oso iyo hiyayo ipisayo

ane'njo pa'nyoso a'amu honingkano wonyo'njo somta'ni hungkuno wopingo upo'nantantaho. Awonoho.

¹⁷ Oso pa'nyoso iyo wopingoso ipisayo wopingo unto'nimontonoho. Iyo wonyoso ipisayo wonyo unto'nimontonoho.

¹⁸ Iyo wopingoso ipisayo wonyo unto'nimonto'maho. Iyo wonyoso ipisayo wopingo unto'nimonto'maho.

¹⁹ Ou, iyo ipisayo wonyo into'nyoso hofiko nolofekuji tohomo wolofefantifeho.

²⁰ Oso'no a'amu hwasyo hungkuno'njosofe honingkanomo uhwoningkuji hofikoe hwapingoso sekwo huno waseyono. Setenyefoho.

²¹ Sekwo huno ole syafisyikutoho. Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko ngkimo ole nt'wo'n'ingkohofi, Hwe Engofo, Hwe Engofo, ose nt'wo'n'ingkohofoso Anitu mokosyohumaso angosopo nohufitnnefoho. Ose syafisyikutoho. Nihu'no awonoho. A'amu fihwo kako nje Mpo-hwo ahwomomo humaso sohwoe hungkunomotifi iningkaweso sohwo kako Anitu mokosyohumaso angoso notipihwononefoho.

²² Oso Sikuno Engo hungkuno ikwolofone somo hwe moya'mi pi'n'ingo engoso ole nt'fitnnefoho, Hwe Engo sohwoosi, nakwo a'amu somo jije hungkuno wopingo lutihwawo'n'ingkuhwone'nwoho. A'amu towahuno wonyo ehuhnamo'nnyo somo jije yofe lontaneso towahuno wonyo somo wae yaof'wo'n'ingkuhwonefoho. Nakwo jije yofe lontaneso yo'mayo wonyoangkafoso a'amumo

utiwayo'ne iwo'n+ngkuhwone'nwoho.

²³ Ose ntifijoso ole ulimnefoho. Ngko sekumne'no huno maniyohoyohoho. O'o wonyo imotofo kuyoho. Ngko'njopo nohumafikutoho. Noho fohumpopmno.

Jisas angu moju yahino hufa'uyo so'no ulimentisofoho.

(Luk 6:47-49)

²⁴ A'amu fihwo olo nje hungkunolo nupa'n+ngkuhwosi tifi in+ngkaweso sohwo kako hwe huno wop+ingo'njo hweho. Oso hwe huhwo sohwo kako angu hwaho wop+ingopo molinyo hweho.

²⁵ Angu wop+ingopo nomolahon+ngki ifoyo syonto mijo ifofayo yonto t'i'mayo yokumpohn'nyo yonto oso angu homo somo ifofo mojuwohjuwafefoho. O'o, angu hiso hwaho wop+ingopo molinyo so'no mop+wasyonehoho.

²⁶ A'amu nom'nihwo olo nje hungkunolo nupa'n+ngkuhwosi tifi monn+ngkaposo sohwo hwe huno'maso sohwo angu wosohopo molinyo sohweho. Hwe huhwo sohwo mijo tafepo kakoe angu nomolahon+ngki

²⁷ ifoyo engu syonto mijo ifofayo yonto t'i'mayo ikwato lohofonto angu nontimo juwohjuwoho'namo loho'mentisoso piwahu'mentisofoho. Oso angu nop+wasyonto pomuyo engu ho'n+mentisofoho. Nje hungkuno osohopeho.

²⁸ Jisas ose ulahon+ngki a'amu nupa'nontifi kakoe hungkuno so'no yomo imentohofofoho.

29 Hwap̄ingoso hofīko a'amu hon̄ingkano hungkuno lut̄ihwamotofo sohwa oso pa'nyo hwa'maho. O'o, Jisas sohwo kako hungkuno hwap̄ingo wo'nnyo hweho. Ose līmentohofofoho.

8

A'amu a'apaho uyo wonyo'njo sohumo Jisas wop̄ingo umokumentisofoho.

(Mak 1:40-44; Luk 5:12-14)

¹ Jisas kako hwofīki'nyo sopo nul̄iko'manto womentisoso a'amu pi'n̄ingo engo kakimo t̄ifi in̄ingkawomentohofofoho.

² Osohonta hwe fihwo a'apaho uyo wonyo'njo sohwo Jisas̄imo nu'manto hwomtame ulohofonto ul̄imento, Hwe Engofo, k̄iko ngkimo wop̄ingo wan̄imokumo liso'manji j̄ije yokumpohn'nyoso hoponoho.

³ Ose ulahon̄ingki Jisas kako aho kisusyonto hwe sohumo ul̄imento, Ou, wop̄ingo wakumokumonne'no yohono. K̄iko wop̄ingo hm̄mo'nyo. Ose ulahon̄ingki hwe huhwo sohwo wop̄ingo komo'no imo'n̄imentisofoho.

⁴ Wop̄ingo imo'n̄ingkahon̄ingki Jisas ul̄imento, Upa'nyo. K̄iko olo hilo so'no nom'ne a'amu somo nulohotoho. O'o, komo'no nuhuji a'amu tajo ango syoho'njo sohumo j̄ije a'apaho wop̄ingo loso ut̄ihwaho. Nokohon̄ingkuhwosi k̄iko hohonta Mouses yo'mayoso līmentiso hopaso An̄tumo uyohojayo. J̄ije mnokino moi'wo imo'nyo so'no isamoyokafoho. Oso hiso'no a'amuso uhwon̄ingkuji j̄ije a'apaho uyo

wonyoso wop+ngo imo'n+ngkiso so'no huno wosyofisyant+ifeho. Jisas ose ul+mentisofoho.

Jisas hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyohu somo wop+ngo umokumentisofoho.

(Luk 7:1-10)

⁵ Jisas hwaho Koponeyamne'no womentisoso oso hopo sopo hwe fihwo yofe engo'njo a'amu Loum sofe a'amu itokuso'njo sohwo mokosyohumayo sohwo Jisas+mo nu'manto hungkuno yokumpohn'nyo ul+mento,

⁶ Hwe Engofo, nje syoho ntohofiyohu sohwo kako mnokino uyahon+ngki angom'o fosyohumaho. Kakoe a'apaho songo songo miyo'njo yonto tohino m+kun+imposo umnalofoho.

⁷ Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Ngko nu'mo wop+ngo umokumo.

⁸ Ose ulahon+ngki ul+mento, Hwe Engofo, oso'ne'maho. O'o, k+ko nje angomo ko swapihnneso ngko hwe wop+ngo hwo'nnye angom'maho. O'o, k+ko hungkuno'nohini lisoso nje syoho ntohofiyohu sohwo kako wop+ngo umonono.

⁹ Ihwoni. Ngko huhwo'ni hwe engo sohwo enjwa'mo humale so'no ngko hof+koehungkunomo t+fi ito'no in+ngkawo'n+ngkohe hwo'nyoho. U, hof+ko ngko huhwo'n+mo nom'nihwa enjwa'mo humalofo. Oseso ngko hwe fihumo Mpano ul+'me'no kako wamtonoho. U, nom'ne somo oyomo ul+'me'no kako wapmmontonoho. U, ngko nje syoho ntohofiyohu fihumo, Olo syoho fiyo ul+'me'no kako syoho uy+montohono. Oseso k+ko hungkuno'nohini ulohoho'no ngko huno niyohoho. Nje syoho

ntohofiyo sohwo wopingo umo'nimontonoho. Ose ulimentisofoho.

¹⁰ Ose ulahonngki Jisas yomo yonto kakoe inomokomoyo sohwo ulimento, Hungkuno nehopi'nohini waselmonne'no yohono. Ngko a'amu Isilael sofe simeho hi'ntnnono ntapinyo yahinoso oso hwe huhwo sohwoe pa'nyoso muh-wonyo'njo hwo'nyoho.

¹¹ Upa'nimno. Hwe moya'mi hungkuno kengo kengo'njoso Anitu a'amumo esemokosyohumayo sopo nosyukuji hofiko sekwoe seyakwosa Apilohamiyo Aisakiyo Jekoupiyo oso hwanji nohumafikujoso wopayo nonifitnefoho.

¹² I, A'amu Isilael Apilohamiye imu fehohnjo soku esemokosyohumayo sopo nta'ni Anitu kako sekumo wae yasemofososo sekwo sikwo'mjoho'mo foyohumantokutne kuyoho. Oso hopo sopo foyohumafikuji sekwo hulngkwajingo ifaloho'nngkuji humotaho engo lifitne kuyoho.

¹³ Kakoe inomokomoyo sohwo ose ulonto hwe yofe engo'njo sohomo ulimento, Kiko simeho hi'ntnnono ngkimo ntape so'no yo'mayo so'no kumo'nngkisoso wakiloho'monnoho. Ose ulahonngki oso hohosohonta syoho ulohofiyo sohwo wopingo imo'nimentisofoho.

Jisas Pitafe konemimo wopingo umokumentisofoho.

(Mak 1:29-31; Luk 4:38-39)

¹⁴ Oseso Jisas Pitafe angomo noswonto uhwonimentisoso Pitafe konemi a'apaho

tohomtnno'njosi saho fosiwontaningki
uhwononto

¹⁵ kakoe ahomo nupm'mokahoningki
a'musi kakoe a'apaho toho mtnnoso moi'wo
imo'n'ingkahoningki a'musi kako nolikafonto
a'amumne wopayo iloho humisyofoho.

*Jisas a'amu pi'n'ingo engo somo wop'ingo
umokumentisofoho.*

(Mak 1:32-34; Luk 4:40-41)

¹⁶ Oso sikuno ne so'nji a'amuso hofiko hwe
moya'mi towahuno wonyo ehuhnamo'nnyo
somo Jisas nohumentanjopo motapmmentoho-
fofoho. Nomotopahon'ingko fi Jisas hungkuno
lonteso towahuno wonyo somo wae yaofonto
a'amu mnokino'njo hopi'nonohino somo
wop'ingo umokumentisofoho.

¹⁷ Oso hohosohonta oso hungkuno Anitu Ai-
saiya sohumo uyahon'ingki lut'hwamojo sohwoe
hungkunoso ne imo'n'imentisofoho. Hungkuno
hiloso ole,

Kako nakwoe mnokino wonyoso wae
ena'o'mentisofoho.

Nakwoe yo'mayo tangoso kako ma'mentisofoho.

Oso hungkunoso Aisaiya hohonta
li'mentisofoho.

*A'amu fihwo Jisasimo un'ingkamo
li'mentisofoho.*

(Luk 9:57-60)

¹⁸ Jisas kako a'amu pi'n'ingo engo kakimo
ifeehu'mo yimahon'ingko fi uhwononto kakoe in-
omokomoyo sohwoamo ulimento, Nakwo mijo
lomo nongkihnta'nne'no wowekehvano.

19 Ose ulahon'ngki hwe fihwo hon'ngkano hungkuno lut'ihwayo syoho'njo sohwo Jisasimo u'manto ul'imento, Nje Lont'ihwayo sohwo, k'iko ango nti'mno usoso ngko t'ifi wokin'ngkamonnho.

20 Ose ulahon'ngki Jisas ul'imento, Sikisiwojo sohwa hof'iko hof'ikoe sokimo hi'njo hwafoho. Y'ihufo sohwa hof'iko hof'ikoe aifoso hi'njo hwafoho. I oso'no ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko ango saho fosyawe'neso ane hwo'nyoho.

21 Ose ulahon'ngki nom'ne hwe Jisasimo in'ngkawowo'n'ngkiso sohwo Jisasimo ul'imento, Hwe Engofo, ngko huhwo'ni t'ifi wokin'ngkapmmonnoho. I oso'no s'imo'mo ngko nje mpohwo kaki'no pi'n'imomo ijopijisyasi'mo pe-eso. Wop'ingotaho.

22 Ose ulahon'ngki Jisas ul'imento, Awonoho. A'amu ngkimo t'ifi monn'ngkap+fijosohof'iko ujopijisyahufe. K'iko ne'no nningkape.

Jisas ifofo engo somo moi'wo hmmono'nyo ul'imentisofoho.

(Mak 4:36-41; Luk 8:22-25)

23 Ose ulonto Jisas yofayokinomo nokotosahon'ngki kakoe inomokomoyo sohwa t'ifi in'ngkamentohofofoho.

24 Yofayokinoso mijopo nowentan'ngki mijo ayoso hwof'iki'nyo pa'nyo imo'nonto yofayokinomo ufehu'mokahumonto yahon'ngki Jisas kako saho humofosyawentisofoho.

25 I inomokomoyo sohwa hof'iko Jisasimo komo'no ul'ikafont'ifi ul'imentohofi, Hwe Engofo,

fonefo'maho. We'enepe nakwoe yofe moi'wo umo'nantane'no yalokuhwono.

²⁶ Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo iyoho peho'no sen+ngkohoho. Sekwoe si'meho hi'ntnnonoso we'e'njo hwasoho. Ose ulonto nol+kafonto ifofo so'nji mijo so'njimo hungkuno ulahon+ngki mijo apa'no songo songo miyo'njo ni'hu'nahone li'fawo'mentisofoho.

²⁷ Inomokomoyo sohwa ose uhwonont+fi yomo yont+fi hnn+mentohofi, Olo hwe lohwo peho so-hwolo. Ifofo'nji mijo'nji kakoe hungkunomo haloho'nohini yohoho. Ose hnn+mentohofofoho.

*Jisas hwe hufa'u towahuno wonyo ehuhn-
namo'nnyo sohwa'umo wae yao'mentisofoho.*

(Mak 5:1-17; Luk 8:26-37)

²⁸ Jisas mijo ayo somo nongkihnta'ni hwaho Ngkatola sopo i'mofamentisofoho. Oso hohosohonta hwe towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'u u'ma'mentisiyefoho. Oso hwe sohwa'u hiko a'mopijohino sopo humohumantisiyo hwa'u pmmmentisiyefoho. Oseso oso hwe sohwa'u towahuno ni'hu'no wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'u a'mopijohino hon+ngkano somo wopan-jit+kenont+fi a'amuso iyoho un+mojofoho.

²⁹ Osohonta siko Jisas+mo joho mohm'no lonji ul+mentisiyo, Ki'ko An+tuwe Hwomu Ne hwosoho. Ki'ko nekumo peho weloho'mne'elo. Nekwoe si'kuno mmo'nyofoho. Ki'ko nekumo tohino we-japmmonne'no lapohino. Ose ul+mentisiyefoho.

³⁰ Hopo sponjo yahu pi'n+ngo engoso kengo nompo humant+fi mno humijohofofoho.

31 Oseso towahuno wonyo sohwa Jisasimo ulimentohofi, Kiko wae wenaomji'manji kiko oso yahu pi'ningo engo nongkwanjo nompono fonehwajo. Nakwo yahu somo wehunnnaofano.

32 Ose ulahoninkofi Jisas ulimento, E'wa, sekwo mpanimno. Ose ulahoninko towahuno wonyo hiso oso hwe hufa'uyo sohwa'umo uliko'mantifi yahu somo ehunnnaofahoninkofi yahu hiso hofiko hano kunto kunto'no wentife iwo'mangomo mtiku'nontifi mijo ayomo ni'hu'nahone mehulo'mentisofoho. Nomezulofahoninko mijomo poyo imo'nimentohofoho.

33 Oso yahu mokosyohumayo sohwa angopono komo'no wentifi oso hungkuno hopi'nonohinoso ulimentohofoho. Hofiko mpoyo hwe hufa'u towahuno wonyo ehunnnamo'nnyo sohwa'umo yo'mayo u'ma'mentiso so'no humalohofoho.

34 Osohonta a'amu ango hopo soponjoso hofiko Jisas humentanjopo noswo'nontifi Jisasimo nuhwonontifi hungkuno ole ulimentohofi, Kiko nakwoe hwaho lopo nofosyohumahofoho. Nom'ne angopono f'wano. Ose ulimentohofoho.

9

Jisas hwe sife aho pe'nnyo sohomo wopingo umokumentisofoho.

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Jisas yofayokinomo kotasonto ayo momingo somo ku'mokwawento kakoe ango hwapingo sopo i'mofamentisofoho.

2 I'mofaohwahoningki a'amuso hofiko hwe nom'ne sife aho pe'nnyo sohwo kakoe ijempohopo'nohini saho fosyawowo'ningkiso sohomo Jisas+yepono itokwopmmentohofoho. Itokwopahoningkofi Jisas kako uhwon+mentisoso hofiko kakine'no simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyohon+ingkofi uhwononto Jisas oso a'amu mnokino'njo sohomo ul+mento, Nje hwomu sohwoosi, kiko iyoho kin+ingkuhwoloho. Ngko jije hon+ingkano wonyoso wae nto yakumofohono.

3 Ose ulahoningki a'amu hon+ingkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa nohumantifi ole hnn+imentohofi, Olo hwe lohwo sohwo kako Anitu pa'nyo pojialofoho.

4 Ose hnn+ingkahoningkofi, hofikoe hunoso Jisas kako huno moi'wonoho. Oso'no Jisas ul+mento, Sekwoe simeho mo'mo huno wonyoso peho'no syon+ifisyantokwofo. Ole losyon+ifisyant+ikwofo, ngko a'amufe wonyo wae meeofonehoho losyon+ifisyant+ikwofo.

5-6 Anitu kako ngkimo a'amumo ufo'mayo'ne nihwat+mentiso sohwo'ni olo hwaho lopo a'amufe hon+ingkano wonyo wae yafo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. I oso'no a'amu fihwo jije hon+ingkano wonyo wae weekumo'mo loso sohwoe hungkuno somo ne imo'nyo so'no sekwo simeho mo'mo muhwon+fitnne kuyoho. Oso yokumpohn'nyo ngko seloheso hi'njo sohwo'ni ut+hwa'nyopo set+hwahm'me'no hungkuno nom'ne kengoso hwe lohomo ul+monne'no yohono. Hofikimo ose ulonto kako hwe mnokino'njo sohomo ul+mento,

kiko nolikafohoji jije ijempohoso nomahoji jije angopo ne'no mpano.

⁷ Ose ulahon'ngki hwe huhwo sohwo nolikafonto kakoe angomno umentisofoho.

⁸ Nowahon'ngki hwe moya'miso nuhwonontifi iyoho un'ngkahon'ngki hofi'ko ole limentohofi, Anitu kakoe yokumpohn'nyo engoso olo pa'nyo loso hwe lohomo uyohoho. Huno ose uyahon'ngki hofi'ko Anituye yofe ho'noma'mentohofofoho.

*Jisas Matiyumo uhwosopo'mentisofoho.
(Mak 2:13-17)*

⁹ Oseso Jisas hano wento uhwon'mentisoso hwe fihwo hamniyoho mayo syoho'njo sohwo kakoe ango somo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe Matiyu. Oso hwe huhwo sohomo Jisas nuhwononto ul'mento, Kiko ngkimo tifi nn'ngkape. Ose ulahon'ngki Matiyu nolikafonto tifi in'ngkamentisofoho.

¹⁰ Jisas Matiyuye angomo nohumentan'ngki a'amu nom'ne hamniyoho mayo syoho'njo hon'ngkano wonyo'njo sohwanji a'amu wonyo hon'ngkano'njo nom'ne so'nji nohumentan'ngkofi hofi'ko Jisasi'nji kakoe inomokomoyo sohwanji wopayo n'mentohofofoho.

¹¹ Nonontan'ngkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa nuhwonontifi Jisasiye inomokomoyo sohwo ul'mentohofi, Sekwoe Hwe Engo lohwo kako a'amu hamniyoho mayo syoho'njo lohwanji a'amu wonyo hon'ngkano'njo lo'nji wopayo peho'no nalofoho.

12 Ose ulahonɨngkofi Jisas nupa'nonto pahnnimo hungkuno ulimonto upa'nimno. A'amu mnokino ane'njo wopɨngo humalofoso hofiko a'amu uyohofahosiyo'njo sohumo mu'mapitnnehofu. O'o, a'amu mnokino'njo so'nohini u'mantifeho.

13 Oso pa'nyoso ngko a'amu honɨngkano wopɨngo'njo hwona'nyoho liwo'nɨngkohofu somne'no johu lutimayo'ne pmentohe hwonimahu. O'o, ngko a'amu honɨngkano wonyo'njo somne'no pmentohe hwo'nyoho. Sekwo Anituye hungkuno somne'no hunu wasey-ono. Hungkuno ole, Sekwo nom'ne somne'no hitohu ulofu so'no nimonɨngkohohu. I sekwo ngkine'no hwomtame ko ntohofontifi nom'ne a'amu somne'no hitohu mulofe'njo'manji ngkilahu. Oso hungkuno somne'no hunu waseyono.

Jisas kakoe yahino songo'nji hohontajo yahino so'ntne'no ulimentisofu.

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39; Joun 3:29-30)

14 Oso hohosohonta Joun A'amumo Mijo Kiyoma'moju sohwoe inomokomoyo sohwa Jisasimo u'mamentohofofu. Nu'mantifi ulimentohofi, Nakwonji a'amu Falisi sohwanji wopayo manyo'nju humayoso Anitumo jomu ujo'ne yahinoso inɨngkawowo'nɨngkuhwonefu. I oso'no jije inomokomoyo sohwa hofiko wosopayo manyo'nju humayo yahino somu minɨngkayo'nju peho'no yalokwofu.

15 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas pahnnimo hungkuno ulimonto, Hwe fihwo kako ape

songo mayo sohonta osohwo kakoe a'amu'nji nohumahwosi hofiko simeho tango'nji wohumantifi taho. Awonoho. Hofiko simeho wopingo'nji wopayo engo wonantifeho. I oso'no hwangu oso hwe ape maso huhwo sohomo a'amu nom'ne sohwa hofiko kakoe a'amu mta'ni kompemafikuji fonjasyikujo'no kakoe a'amu hiso kako ane humafikujoso simeho tango'njo humafikuji wosopayo manyo'njo uyantifeho. Ose ulonto pahnnimo hungkuno nom'ne ulimento,

¹⁶ Hwe fihwo manji'mofotantamo imo'nnyo sohwo kako hwapife nom'ne songo we'eso nomahwosi tontamo somo lojwohofojasi lohofihwosi yakife uyimtolaho. Awonoho. Engo womnahotimontonoho.

¹⁷ Ose ulonto pahnnimo hungkuno tiffinjoso ole ulimento, Ou, a'amu fihwo kako mijo iloho uyimo lhwosi te fisiyo woma'montolaho. O'o, awonoho. Kako te fisiyo mahwosi mijo ihm'mofihwosi iloho yososo mijo wahumpo'montonoho. Te fisiyoso ni'hu'nahone wonyo umo'nimontonoho. U, hwe huhwo sohwo kako te songoso mahwosi mijo ihm'mofihwosi iloho yososo mijo ito'no wolifawo'montonoho. Ihwoni. Yahino hohontajo so'nji songo so'nji nem'no hu'mingoso ito'nohino'maho.

Jisas hwe yofe engo'njo sohwoe mumo songo ulika'mentisoso a'mu fisi kako Jisasaye manji'mofomo pm'mokumentisosi'nji wopingo umokumentisofoho.

(Mak 5:22-43; Luk 8:41-56)

18 Jisas oso hungkuno hiso ulontaningki hwe yofe engo'njo sohwo Jisasimo u'manto hwomtame ulohofonto ulimento, Nje mu olhonta nto pe'n'ngkohoho. I oso'no kiko nopohoji kakimo jije ahaso fikisyusyo. Kako apa'no songo wolikafono.

19 Ose ulahon'ngki Jisas nolikafonto kakoe inomokomoyo sohwanji hwe huhwo sohomo tifi in'ngkamentohofofoho.

20-21 Nowentan'ngkofi nom'ne a'musi Jisasimo in'ngkawomentisofoho. A'musi imoiho ne'no yontan'ngki soswo aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni hufa'u uyakolo'mojofoho. Oso a'mu hisi kako Jisasimne'no hnn'mento, Ngko olo hwe lohwoe manji'mofa somo aho kisahumeso ngko wop'ngo umo'n'monnoho. Ose hnnonto kako Jisasiye hohujo hohnta'ni u'manto kako Jisasiye hwapife tokwajo somo aho upm'mokumentisofoho.

22 Nopm'mokahon'ngki Jisas ikinjamo lohofonto a'mu simo nuhwononto ulimento, Nje mufo, jije simeho wop'ngo wakumo'nono. Kiko ngkimo simeho hi'ntnnono ntapohino so'no wop'ngo nto imo'n'ngkino kiyoho. Ose ulahon'ngki oso hohosohonta a'musi wop'ngo imo'n'imentisofoho.

23 Oseso Jisas kako nowento hwe engo sohwoe angomo swonto uhwon'mentisoso a'amu hofiko te somo hmpehpe lontan'ngkofi a'amu wosofe ho'nowentan'ngki nuhwononto

24 Jisas ulimento, Sekwo mpanimno. Mu we'esi poyo'maho. Kako saho fosyaweho.

Ose ulahon'ngki hofiko Jisasimne'no tikafo ujimentohofoho.

²⁵ Tikafo ujimentohofoso Jisas hofikimo mempo hohnta'ni uhwajonto humentisofoho. Noswonto oso mu sopiye ahomo nomahon'ngki mu sopi lika'mentisofoho.

²⁶ Lika'mentiso so'no oso hungkuno hiso ango'meemo ho'nimmentisofoho.

Jisas hwe timpi'nyo sohwa'umo wopingo umokumentisofoho.

²⁷ Jisas oso ango hopo sopo nuliko'manto nowontan'ngki hwe timpi'nyo sohwa'u Jisasimo tifi in'ngkawenji joho ole ulimentisi, Ntefitiye Imu sohwozi, nekumne'no hitoho wakilofono.

²⁸ Ose ulahon'ngki Jisas kako angomo swahon'ngki oso hwe timpi'nyo sohwa'u Jisasimo u'mahon'ngki Jisas ulimento, Ngko sikimo wopingo semokiyo so'no simeho hi'ntnnono lontapisiyo. Ose ulohon'ngkahon'ngki ulimentisi, Ou, Hwe Engofo, eno.

²⁹ Ose ulahon'ngki Jisas sikoe timopo aho kisasyonto ulimento, Siko ngkimo sikoe simeho hi'ntnnono ntapisiyo'manji yo'mayo siko nose'mo'n'ngkisoso wose'mano.

³⁰ Ose ulahon'ngki sikoe timo hon'mentisiyefoho. Oseso Jisas sikimo hungkuno yokumpohn'nyo ole ulimento, Upa'ninyo. Wopingo semokohe so'no nom'ne a'amu fihumo nulohosiloho. Ose ulimentisofoho.

³¹ I oso'no siko mempo hohnta'ni noswonji yo'mayo Jisas imentiso so'no hwaho ae'mo a'amu somo ulimentisiyefoho.

Jisas hwe iloho'nnyo sohumo wopingo umokumentisofoho.

³² Oso hwe huhwo sohwa'u nosontaningi a'amu nom'ne sohwa hofiko hwe iloho'nnyo towahuno wonyo ehuhnamo'nnyo sohumo ipemotapontifi Jisasiyepono umentohofofoho. Oso towahuno wonyo huhwo sohwo hwe sohumo mampi'nyo mesyimokumentisofoho.

³³ Oseso Jisas oso hwe sohwoe towahuno wonyo wae yaofahoningi kako hungkuno limentisofoho. Hungkuno lahoningi hwe moya'mi hofiko yomo yontifi huno pi'ningo syafihu'mentohofi, Hohonta olo yahino loso a'amu Isilael hn'nimo m'mofape'njo imojofoho.

³⁴ Ose lahoningkofi a'amu Falisi sohwa ole limentohofi, Towahuno wonyo hopi'nohino sohwafe hwe engoso Seten+yoho. Oso humta'ni Jisas kako yokumpohn'nyo nomanto towahuno wonyo homo somo wae yaofalofoho. Ose ulimentohofofoho.

Jisas kako hwe moya'mimne'no hitoho ulomentisofoho.

³⁵ Oseso Jisas ango'meemo nowento a'amu sofe tajo ango somo kakoe hungkuno Anitu a'amumo umokosyohumayo so'no lutihwanto a'amu wonyo'wonyo mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho.

³⁶ Jisas hwe moya'mi pi'ningo engo somo uhwonimentisoso yo'mayo tango engo'njo

a'amu somo u'mahonꝑngki yokumpohn'nyo ufo'ma'nyo'neso anefoho. Yahu kakwo'yohwo ane pa'nyofoho. Ose uhwononto kako hitoho ulo'mentisofoho.

³⁷ Hitoho ulofahonꝑngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwo pahnnꝑmo hungkuno ulꝑmento, Wopayo syoho sopenjo pi'nꝑngo engoso toyo nto imaho. I oso hiso'no a'amu wopayo toyo mjiyo'ne syoho'njo sohwa hopoenohino hwa'maho.

³⁸ Oseso sekwo olo syoho loso mokosyohumawo'nꝑngkiso kakwo'yohumo jomo ulꝑkujo'no kako oso wopayo toyo homo somo mjiyo'ne a'amumo lihwajiyone jomo ulꝑmno. Ose ulꝑmentisofoho.

10

Jisasiye inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwafe yofefoho.

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Oseso Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u sohwo joho ulahonꝑngki hofiko nuhu'mokahonꝑngkofi Jisas kakoe yokumpohn'nyoso yano uyꝑmentisofoho. Oso yokumpohn'nyoso a'apahomjo towahuno wonyo wae yafo'ne so'nji a'amu mnokino'njo so'ntnne'no wopꝑngo umokiyone so'nji uyꝑmentisofoho

² Oso inomokomoyo (*apousel*) aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwafe yofe olenoho. Sꝑmo'mjoso Saimounꝑyoho. Saimoun huhwo kakoe nom'ne yofe olenoho. Pitafoho. Nom'nihwo Entꝑlu, Saimoun Pitafe konꝑngkwa'we hweho. Nom'ne sohwa'u

Jemisi'nji koningkwa'wehwo Jouniyoho. Oso huhwo sohwa'u Sepetiye hwomu hwa'uyoho.

³ Nom'nihwa'u ole, Filipi'nji Mpa-toulomiyu'njoho. Nom'nihwa'u Toumasi'nji hamniyoho mayo syoho'njo sohwo Matiyu'njoho. Nom'ne Tatiyosi'nji Alifiyosiye hwomu Jemisi'njoho.

⁴ Nom'nihwa'u Saimoun Selouti'nji Jutas Isikaliyouti'njoho. Jutas huhwo sohwo Jisasi'mne'no tokoyo'ofu yonto a'amu Jisasi'mo fonjasiyo'ne sohwafe ahomo uyimentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u sohwa'mo syoho uyimentisofoho.

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-5)

⁵ Jisas oso hwe aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u huhwo sohwa'mo hungkuno ulonto uh-watimentisofoho. Hungkuno hiso olenoho. Sekwo a'amu temtitofu kengo sofe ango sopeno'no ango Someliya sopeno'no nukutoho.

⁶ O'lo, a'amu Isilaeli'nohino sofepono fiwanimno. A'amu Isilaeliso hofiko yahu isi'peemofu pa'nyo honingkano'no tipeelokwofo.

⁷ Sekwo nukuji hungkuno ole so'no ulimno. Anitu a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohu-mayo sikuno mofonepo nto imo'nimaho. Oso'no ulimno.

⁸ Sekwo a'amu mnokino'njo somo wopingo umokukuji a'amu poyo pe'nyo somo songo ulikafikuji oso mnokino uyo wonyo'njo (*lepila*) wopingo imo'ningkujo'no towahuno wonyoso wae hmmopmno. Olo yokumpohn'nyo loso

hamniyoho'njo mahofomaho. O'lo, ngko se-japohefoho. Oso'no sekwo olo yokumpohn'nyo lo'nji yo'mayo uy+fijoso hamniyoho momaso'njo uyantifeho.

⁹ Sekwo hamniyoho ki'yo'nji nomokaho'n'ngkutoho.

¹⁰ Sekwo yo'mayo ho'yo nomokaho'n'ngkutoho. O'lo, manji'mofo nom'neso sif'kwongo fosyo nom'ne so'nji mno hwanji nomokaho'n'ngkutoho. Awonoho. A'amu syoho yoso sohwo kakoe wopayo nyoso wotipema'montonoho.

¹¹ Oseso sekwo ango engo fipo ufijo'manji ou, ango we'e fipo ufijo'manji osopo sekwo timo ito'no uhwon'ngkuji oso ango hopo sopo hwe wop'ngo ito'nohinoso t'hwoko fohumaho, uhwon'fijoso oso hwe wop'ngo sohwo angomo fohumamno. Oso ango hopo sopo ne'no nohumaf'kuji wohumpeeno likujoso oso hwe huhwo sohwo'nji fohyawent'fijo sohwasifohumpopmno.

¹² Oseso oso ango homo somo hufijoso sekwo oso hwe moya'mi angomjo somo ole ul'mno. Nakwoe a'amu soku Anitu wop'ngo waselohofono.

¹³ Ose ulahon'ngkuji hof'ko Anituye hungkuno upo'nano lifijo'manji hof'koe simehoso ito'nohini'manji sekwo simeho pompenjiyoso oso a'amu somo uy+fijoso hungkuno simo'mo nto ul'fijoso nehopi umo'n'montonoho. I oso hiso'no hof'ko Anituye hungkuno nakwolaho lifijo'manji sekwoe hungkuno wop'ngoso nom'ne ango pone'no motawomno.

14 Hwe fihwo kako kakoe angomno mipesemotayo'njo yihwosi Anituye hungkunomo haloho maseposo'njo ifijo'manji oso hopo sopo nuliko'mafikuji hopo sopenjo hwaho semongki'nososo hofiko nosehontohumentan'ngkuji oso hintalinyo hiso wae feemo'nimno. Oso homo somo sehonifijoso huno ole uyimontonoho. Hungkuno haloho maposo'neso hungkuno tango'njo weho.

15 Upa'nimno. Nje a'amu sohwaso, ngko hungkuno waselimonne'no yohono. Sikuno ae'uyo somo a'amuso yahino wonyo so'ne hungkuno ikwolofone sohonta oso ango hufa'u sopo Soutom'nji Ngkumoula'nji a'amuso hofikoe yahino pisakino'njo somne'no tohino engo wotipemantifeho. I oso'no a'amu sekumne'no hohujo ikinjasemofoso hofikoe tohinoso Soutom'nji Ngkumoula'nji a'amufe tohino somo yakolo'nnyofoho.

*Yo'mayo tango i'mofape-e'ne hungkunofoho.
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)*

16 Upa'nimno. Ngko sekumo sehwojalokweso sekwo yahu osyuyo pa'nyo hwasoho. A'amu sikisiwojo pa'nyoso wonyo wosemokantife'no yalokwofo. Oso'no sekwo yo'mayo ifijo so'no huno ito'no syafisyikuji nom'ne somo wonyo mulohofe'njo fiyimno.

17 Sekwo yo'mayo yo'mayo a'amu selohofone noselikujo'no huno ito'no fisyafihupmno. *Kaunisolijonjopo ipesemotafitnnoho.* Hofiko tajo ango somo hwan'ngo sefongkupitnnoho.

18 Hofiko ngkimo simeho monje wenisvano likuji hofiko sekumo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwafepono upesemotowantifeho. Oso'no sekwo a'amu yofe engo'njo sohwanji a'amu temtitofu kengo so'njimo nje hungkuno wolutihwantifeho.

19 Hofiko sekumo hungkuno'no ipemotasewofijo sohonta sekwo iyoho seningkuhwaloho. Huno ole syafisyikutoho. Hofiko hungkuno nalohoningkujo'no nakwo peho hungkuno ulantanto. Ose syafisyikutoho. O'o, ofaholohumo Anitu hungkuno nolifitneso wolosetihwamtonoho.

20 Sekwoe hungkuno'maho. O'o, sekwoe Mpo-hwoe Towahuno sohwo sekwoe mango mta'ni hungkuno walimontonoho.

21 Hwangku sohonta a'amuso koningkwa'wehumo hungkuno liwo'n'ingkohofu sopono ipemotakuji osopo hungkuno likuji nofonjahufitnnefoho. Hwe fihwo kakoe mehomimne'no oso pa'nyo ulohofonefoho. Mehomiso kaningkwowho'ya'umne'no mangohwa imo'n'ingkuji fonjahufitnnefoho.

22 Oseso a'amu hopinono sekumne'no simeho tohino mikunimposu umnnefoho. Hwapingoso nje yofeso sekumo weho. Oso'no a'amu fihwo yokumpohn'nyo ne'no lohofontaningkuhwosi sikuno ae'uyo sohonta Anitu kako oso hwe sohwo utima'montonoho.

23 Anjo fipo hofiko fonjofepmnasemofikujo'no sekwo nom'ne angopo hiyaso fiwanimno. Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Sekwo a'amu Isilael sofepono nowentaningkuji syoho moi'wo mmo'nyo'njo yontaningkuhwosi A'amufe

Hwomu wapmmontonoho.

²⁴ Hwomu sikule syoho iwo'n'ingkiso sohwo kako a'amu kakimo lutihwawo'n'ingkiso sohumo uyakolo'montolaho. A'amu nom'ne somo umokosyohumayoso kakoe syoho ulohofiyoso kakimo muyakolofonehoho.

²⁵ Yo'mayo lutihwayo sohomo i'mofapososo oso pa'nyo kakoe sikule syoho iwo'n'ingkohoho sohwo umo'n'montonoho. Yo'mayo hwe nom'ne sohwo umokosyohumayo sohomo i'mofapososo oso pa'nyo kakoe syoho ulohofiyo sohwo umo'n'montonoho. Hofiko ango kakwo'yohwo sohomo sitofo ole ulimentohofi, Jije yokumpohn'nyo Seten mta'ango hwosoho. Ose ulimentohoho so'no hofiko kakoe mehomi sohwo hungkuno wonyoso yakolo ulohofonefoho.

*A'amu kako Anitu ne sohune'no iyoho unono.
(Luk 12:2-7)*

²⁶ Oso hiso'no sekwo hofikine'no iyoho seningkuhwoloho. Yo'mayo hiyaso'mo wojoso hwanguk utihwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Yo'mayo sekwo hiyaso mokosyohumawo'n'ingkohoho hungkuno hiyaso'mo lontifeso yahino wonyo hiyaso'mo yontifi tifi no'mo utihwa'nyopo i'mofapihwoso'no a'amu timo uhwonantifeho.

²⁷ Hungkuno hiyaso'mo selimaleso sekwo mofehi'nyo lahon'ingkuhwosi filikuno. Hungkuno hofiyoka upa'n'ingkohofoso sekwo utihwa'nyopo mango engo'nji filikuno.

²⁸ A'amu jije a'apahomo kufongkiyo so'no iyoho kin'ingkuhwoloho. Hofiko

jije a'apaho'nohini wokufonjantifeho. Jije huyo'mangoso mofonjakohufitnnehofo. O'o, Anitune'no iyoho wakinono. Kako jije a'apaho'nji jije huyo'mango'nji tikanomo mihwajososo hoponoho.

²⁹ Yihufu we'e sohwa'umne'no a'amu hamniyoho touya anga'no mpe iwo'n'ngkohofofoho. I oso yihufu hiso'no kako poyo pe'nyo so'no sekwoe Mpohwo Anitu kako huno uyohoho. Mpohwo kako yihufu so'no nope'n'ngkuhwoloho lososo yihufu huhwo sohwo mape'noneho.

³⁰ Sekwo soku, Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinoso huno'njo hweho. Kako jije mnokinomjo mijiyo kenga'no kenga'nohinoso Anitu kako atofu nto limentisofoho.

³¹ Oso'no sekwo poyo semokiyo sohwanne'no iyoho sen'ngkuhwaloho. O'o, oso yihufu nihu'no we'e Anitu in'ngo mamofe'njo hofiyo mokosyohumawo'n'ngkiso somo sekwo yakolo'nnyo kuyoho.

*Jisasiye yofe yoloho lijwaofone hungkunofoho.
(Luk 12:8-9)*

³² A'amu fihwo kako a'amufe timopo ngkine'no hungkuno lijwaofoso sohwo oso humne'no ngko nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe timopo hungkuno wolijwao'monnoho.

³³ I oso'no a'amu fihwo kako a'amufe timo sopo ngkine'no hohujo ikinjanimofoso sohwo oso humne'no ngko huhwo'ni nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe timopo hohujo ikinjimo'mnefoho.

Jisas pmentiso so'no ikujoho i'mofapmentisofoho.

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Ole losyonifisyantikwofo. Olo hwaho laponjo ikujoho yo'mayo yahinoso moi'wo esojwafo'ne pmentiso hweho. O'o, ngko ikujoho moi'wo imo'nyo'ne pmentohe hwoni'maho. Awonoho. Ngko a'amu husilofone pmentohefoho.

³⁵ Ngko olo hwaho lopone'no pe-eso ikujoho ulikafo'ne pmentohefoho. Hwomu fihwo kako ngkimo nningkapihwoso'no kakoe kaningkwohwo ngkine'no ngkilaho walimontonoho. I mu fisi kako ngkimo nningkapihwoso'no kona'wohi ngkilaho wantimontonoho. U, a'mu fisi kako ngkimo noningkapihwoso'no kakoe hwomufe ape mangohwo umo'nimontonoho.

³⁶ Oso ango afa somjo so'nji oso hopa imo'nifitnnefoho.

³⁷ Hwe fihwo kaningkwohwo'ya'umne'no umo'nivo'ninkiso sohwo kako ngkine'no umo'nyoso yakolo'nnyo mumo'nyo'njo yososo nje a'amu nehwo'maho. Hwe fihwo kakoe hwomu'nji mu sopi ntnne'no simeho umo'nyoso yakolo'nnyo umo'nyo sohwo kako ngkine'no mumo'nyo'njo yososo nje a'amu ne hwo'maho.

³⁸ Hwe fihwo kako kikimo wokiningkapmmo ntoso sohwo kako nje yofe'no poyo imo'nyo so'no iyoho unoso sohwo kako nje a'amu ne imo'nyoso hopo'maho.

³⁹ Hwe fihwo olo hwaho lopo humahwosi kako kakoe yahino yokumpohn'nyo kesyohumaso

sohwo kako songo humayoso motipihwonone hweho. Hwe nom'nehwo ngkimo tifi nningkaponto kakoe yahino ho'naofalokunjo sohwo kako songo humayo'ne notipemane hweho.

Anitu kakoe a'amu somo wopingo uyo'ne hungkunofoho.

(Mak 9:41)

⁴⁰ A'amu wopingo selohofoso sohwo kako ngkimo wopingo ose ntohofantofoho. Oso a'amu wopingo ntohofantofonjo sohwo nje Mpo-hwo nihwatimentiso sohomo oso wopingo hiso ose'nohini uyalofoho.

⁴¹ Hwe fihwo Anitu kakoe hungkuno'no uhwatimentiso sohwo a'amu nom'ne oso hwe huhwo sohomo uhwononto syafihumento, Olo hwe lohomo Anitumne'no wopingo uloho'mo loso sohwo kakoe angomo hwe huhwo sohomo wopingo umokosyohumasoso oso hwe huhwo sohwo hwe Anitu uhwatimentiso hopa wopingo nomane hweho. Ou, hwe nom'ne kako hwe wopingo sohomo uhwononto hwe wopingo sohomo wopingo uloho'mo loso sohwo wopingo sohwo pa'nyoso kako wopingo nomanefoho.

⁴² Ou, hungkuno nom'ne upa'nimno. Hwe fihwo kako a'amu yofe engo ane pa'nyo'njo ngkimo nningkawowo'ningkiso sohwo noniwoyo sosayo usontaningkuhwoso osohomo uhwoningkuhwosi Jisasiye a'amumo ufo'ma'mo loso sohwo pompenjiyo mijo noswanyo sponjoso uyoso sohwo kako wopingo nomane hweho. Jisas ose ulimentisofoho.

11

Joun kako kakoe inomokomoyo sohwamo Jisasiyepono uhwatimentisofoho.

(Luk 7:18-35)

¹ Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u sohwamo hungkuno moi'wo ulonto kako oso ango hopo sopo uliko'manto nowento antime pi'ningo mofone hopo sponjo hwe moya'mimo lutihwamentisofoho.

² Joun impo'angomo nohumanto yo'mayo Jisas imentiso so'no nupa'nonto Joun kako kakoe inomokomoyo sohwamo Jisasiyepono lihwatimentisofoho.

³ Luhwojahonngki hofiko Jisasimo ulimentohofi, Joun ole nalimaho, Hwe tifi wapmmontonoho ho'nimentiso sohwsilaho. I, nakwo nom'nihune'no wohontohumantantaho.

⁴ Ose ulahonngkofi Jisas ulimento, Sekwo nukuji yo'mayo uhwonngkohoho so'nji nupa'nngkohoho so'ntnno Jounimo ulimno.

⁵ Uhwonimno. A'amu timpinyoso timo apa'no honalokwofo. A'amu sife wonyo'njoso apa'no hano ito'no walokwofo. A'amu a'apaho uyo nihu'no wonyo'njoso (*lepila*) hofikoe a'apahoso wopingo imo'nngkohoho. A'amu haloho pikunnyoso apa'no ito'no haloho upo'nalokwofo. A'amu poyo pe'nyoso apa'no songo likofalokwofo. A'amu yo'mayo so'no umofonyo iyoso Anituye hungkuno wopingo upo'nalokwofo.

⁶ A'amu ngkine'no hwahoponta'ango hwolikeno Anituye hwolikeno, ose mosyafisiyo'njo yontifi hofiko simeho

hi'ntnnono kenga'no ntopantokwofoso hofiko sɪmonyo uyife. Sekwo nukuji oso hungkuno hiso Jounimo ulimno.

⁷ Ose ulahoningki Jounimo inomokomoyo sohwa nuhwahoningkofi Jisas hwe moya'mi somo Joun ne'no hungkuno ole ulimento, Hohonta sekwo hwaho a'amu anepono hano umentohofoto. Sekwo hwe mohufiyo pa'ningo sohwo ifofo ilojao'mentiso sohomo uhwonano lontifi umentohofotaho. O'o, ose'maho.

⁸ Sekwo pehomo uhwonano lontifi umentohofoto. Sekwo hwe fihwo hwapife yo'mayo wonyoangafo hu'meesisyoso uhwonano lontifi umentohofotaho. O'o, a'amu hofiko hwapife wopingo wopingo'nohini yalokwofoso hwe engo sohwoe angomo humalofo.

⁹ Oseso sekwo peho'no umentohofoto. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki hungkuno najo sohomo uhwonano lontifi imentohofotaho. Ou, osohifofo. Upa'nimno. Oso hwe sekwo uhwonimentohofoto sohwo kako a'amu hopi'nonohinomo Anitu hungkuno uyahoningki nalowo'ninkohofoto somo yakolo'nnyo hweho.

¹⁰ Oso hwe huhwo sohumne'no Anituye hungkuno Kakoe Hwomumo ole nalohi, Upa'nyo. Ngko hwe fihumo nje hungkuno motawe'ne wolihwatimonnoho. Oso huhwo sohwo kako kikimo sɪmo'mo kupe'e'ne hweho.

Kako jije honingkanoo ito'no esyohumayo'ne hweho.

Ose nalohoho.

11 Ngko nehopi selohono. Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kako olo hwaho lophonjo imo'nimentohofu somo yakolonoho. I oso hiso'no a'amu yofe ane pa'nyo'njo Anitu a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumayo sopo humaso sohwo kako Jounimo nuyakolofonefoho.

12 Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe sikuno syoho ema'mentiso sohonta oso mta'ango olohontajo'nji a'amu ahwomomo Anitu mokosyohumayo sopo wohotoswano lontifi yohoto yohotofo yalokwofo. A'amu yokumpohn'nyo ikujoho'njoso oso hiso'no womano lalokwofo.

13 A'amumo Anitu hungkuno uyahonngki limotofo hopi'nonohino sohwanji Mouses kakoe honngkano hungkuno'nji Anitu ahwomomo mokosyohumayo sopone so'no ne'no limiwahonngkofi Joun imo'nonto oso hungkuno hiso ne'no lutihwamentisofoho.

14 Hohonta a'amumo Anitu hungkuno uyahonngki limotofo sohwa ole ulimentohofi, Hwe Ilaija pa'nyo sohwo asomo noponefoho. Oso hungkuno somo simeho wopingo semo'noso'manji ole upa'nimno. Joun sohwo kako Ilaija pa'nyo hweho.

15 A'amu haloho'njo hwo'manji upa'nono.

16 A'amu olohonta humalofoso peho pa'nyo limnehono. Hofiko mehomi pa'nyofoho. Kako ose ulonto pahnnimo hungkuno Joun'nji kakine'ntnno ulimentisofoho. Ole ulimento, Mehomiso hofiko angopo nohumantifi nom'ne

mehomi syohi'nyo huton+wo'n+ingkohofosohwanjine'no joho lalokwofo,

¹⁷ Nakwo hmpehpe yoka simonyo'ne kul+mokahon+ingkuhwoni sekwo simonyo miyo kuyoho.

Nakwo wosafe lahon+ingkuhwoni sekwo humotaho majofoho.

¹⁸ Joun noponto wosopayo manyo'njo humaho humanto ipisayo mijo (*wain*) manyo hweho. Oseso hofiko sitofo l+mentohofi, Towahuno wonyo Joun+mo ehuhnamo'nnyo hweho. Ose l+mentohofofoho.

¹⁹ Oseso A'amufe Hwomu hwo'ni noponji ahu'mo wosopayo'nji ipisayo mijo pompenjiyo so'nji n+wo'n+ingkohe so'no hofiko ngkine'no ole lalokwofo. Ihwoni. Hwe wopayo pi'n+ngo engo nyo'njo hweho. Ipisayo mijo pompenjiyo pi'n+ngo engo nyo'njo hweho. Kako a'amu hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji a'amu hon+ingkano wonyo'njo so'njiye a'amu hweho. Ose ngkine'no l+wo'n+ingkohofihwashoho. I oso hiso'no Anituye hunoso ne'njofoho. A'amu Anituye yahinomo in+ingkawo'n+ingkohofoso huno ole uyonefoho. Yo'mayo Anitu iwo'n+ingkisoso ito'nohinoho.

*A'amu Jisasimne'no simeho
m+walo'mokiyo'njo sofe hungkunofoho.*

(Luk 10:13-15)

²⁰ Ango hopi'nonohino somo Jisas yo'mayo kengo wonyoangkafoso a'amu miy+wo'n+ingkiyohofoso imentisoso a'amu simeho m+wolo'mokiyo'njo somne'no Jisas

yoka ulimentisofoho. Hwapingoso hofikoe honingkano wonyo somne'no hohujo mkinjaofe'njofoho.

21 Jisas ole ulimento, U, a'amu Koulasin sokunonji a'amu Mpetisaita sokunonji sekwo Anituye tohino somne'no i'waho ito'no fiymno. Ngko sekwoe angopo yo'mayo wonyoangkafoso a'amu miywo'n'ngkiyohofoso esetihwamentohe somo a'amu ango Taiya'nji ango Saitoun'nji hohonta humamotofoso hofiko hofikoe yahino wonyo somne'no hul'ngkwajingo a'apahopo loho'n'ngkuji hofikoe honingkano wonyo somo hohujo nto ikinjaofikutnnesohilo. I sekwo yo'mayo wopingo ngko imalesomo ko uhwonontifi sekwoe yahino wonyo somne'no hohujo mkinjao'mmalofu kuyoho.

22 Oso'no ngko sekumo hungkuno selalokweno. Sikuno ae'uyo somo Anitu kako a'amufe honingkano wonyo somne'no yano ilofoso sohonta Taiyajo a'amu so'nji Saitounjo a'amu so'nji hofiko Anituye tohino engo tipemapitnnefoho. I oso'no sekwoe tohinoso yakolo'nnyo kuyoho.

23 I, oso sikuno homo somo ango Koponeyamjo a'amu humawo'n'ngkohofu soku ngko sekumne'no pehofu selimnehono. Sekwo sekwoe yofu yokintahopo ko ho'noma'n'wo'n'ngkohofu soku, sekwo tikanomo ufitnne kuyoho. U, a'amu fihwo yo'mayo sekwoe angopo esetihwamale hopaso a'amu ango Soutom honingkano wonyo'njo somo utihwantentesi hofikoe honingkano wonyo somo hohujo ikinjaofikuji hofikoe ango ne'no nowentihwonesohilo.

24 U, ngko sekumo waselimonne'no yohono. Sikuno ae'uyo somo a'amufe yahino wonyo so'ne hungkuno ikwolofo'ne sohonta oso ango Soutommjo a'amuso hofikoe yahino pisakino'njo somne'no tohino engo wotipemantifeho. I oso'no a'amu hohujo ikinjasemofoso hofikoe tohinoso Soutommjo a'amufe tohino somo yakolo'nnyofoho. Ose ulimentisofoho.

*Sekwo ngkiyepono usijo'no n'imapmno.
(Luk 10:21-22)*

25 Oso hohosohonta Jisas ole ulimento, U, Mpohwo, kiko ahwomomjo yo'mayo so'nji hwahoponjo yo'mayo so'nji hwapingo hwosoho. Ngko ole so'no isamoyoka kilalokweno. Yo'mayo iwo'nningkinoso kiko a'amu hwahoponjo huno engo tipema'mentohofu somta'ni hiyaso ho'nahumentohinofoho. I a'amu hofiko mehomimne'no simeho kaningkwowho'ya'umo uywo'nngkohofu hopa kijopontanngkofi kiko ujo ehontojwahumahnnofoho.

26 Ou, Mpohwo, kiko ose imo'none'enji imentohinoso olohopeho.

27 Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwo ulimento, Nje Mpohwo kako yo'mayo hopi'nonohinoso nje ahomo ho'nanihumentisofoho. Olo hwaho loponjo a'amu fihwo kako nje hwapingo sopone'no huno inyoso tihwolo. Awonoho. Nje Mpohwo kako'nohini huno uyohoho. U, Mpohwoe hwapingo sopone'no huno tihwolo. O'o, ngko kakoe Hwomu hwo'nnohini huno niyohoho. U, ngko Mpohumo wasetihwamo ulwo'nngkohe

a'amuso hofi'ko hi'nji ngko'ntnnohini huno nayohoho. Ose ulimentisofoho.

²⁸ A'amu tango engo'njo mokoho'nawentifi usijo'no wohumano lalokwofo soku sekwo ngkimo ni'mapmno. Ngko usijo'no wosehumati'mo.

²⁹ Nje hungkunomo nningkafijoso ngko wolosetihwahm'mo. Ngko a'amumo wopingo ulohofi'wo'n'ngkohe hwo'nyoho. Nje yofemo moho'noma'n'wo'n'ngkiyohefoho. O'o, ngko nje yofe monje yasy'wo'n'ngkohefoho. Oso'no sekwo nje pompenjiyo so'no woti'pemantifi yalokwofoso wonyo pompenjiyomo wohuman-tanoho.

³⁰ Syoho sejapontneso engo'maho. O'o, nosefo'mawo'n'ngkohe hwo'nyoho. Tango mokoho'nyo so'no sejapmmeso tango engo'njo'maho.

12

Sikuno iyoho humayo somo syoho miyo'ne hungkunofoho.

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Nom'ne sohonta sikuno iyoho humayo Salole somo Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji syoho'mo emoyontifi inomokomoyo sohwa mijoho uyahon'ngki ipisayo mjanimentohofofoho.

² Nomjon'ngkahon'ngkofi a'amu Falisi sohwa nuhwonontifi Jisas'mo ulimentohofi, Ihwoni, jije inomokomoyo sohwa olo sikuno iyoho humayo lomo wopayo mjan'ngkohofa so'no nakwoe hon'ngkano hungkunoso mtihupehofo.

³ Ose ulahon'ingkofo Jisas ulimeto, Sekwo Ntefit imentiso so'no iyoswo mti'mokumentohofoso atofu majo hwasilaho. Oso sikuno kakoe a'amu so'nji mijoho engo humamentohofu sohonta'ne'no selohon'ingkono.

⁴ Ntefit kako Anitumne'no hwapife ango molinyo somo swonto wosopayo Anitune'no ho'nahumotofoso nimentohofofoho. Oso wosopayo hiso a'amu siki'ngo somne'maho. O'o, a'amu Anituye tajo ango syoho'njo sohwanne'nohinofoho. I oso'no Ntefit kako nonto kakoe a'amu sohwanu nuyimentisofoho. Sekwo oso hungkuno homo somo atofu majo'njo imentohofu so'no sekwo nje inomokomoyo sohwanu oso hungkuno hiso ulohon'ingkohofotaho.

⁵ Nom'ne hon'ingkanu hungkuno somjo so'no hunu maseyo'njotaho. Hungkuno ole, a'amu Anituye tajo ango syoho'njo sohwa hofikoe syoho somne'no sikuno iyoho humayo somo hon'ingkanu hungkuno somo mti'hupewo'n'ingkohofoso wonyo'maho. O'o Anituye syoho wop'ngofoho. Oso hungkuno so'no hunu maseyo'njotaho.

⁶ Ose ulonto pahnnimo hungkuno kakine'no hnnimentisofoho. Nje hungkuno waselimonne'no yohono. Anituye ango engo olo hwaho lo'ponjo somo anga'nohinohwo yakolonoho.

⁷ Anituye hungkunomu ole wo'nnyoponoho. Sekwo nom'ne somne'no hitoho ulofu so'no nimo'n'ingkohoho.

Sekwo yahu iloho yontifeso ntap'wo'n'ingkohofu

so'no nom'ne somne'no hitoho
mulofe'njo'manji ngkilaho.

Oso hungkuno neso huno ito'no seyontentesi
a'amu wonyo miy+iwo'n+ngkiyohofo somo tango
muy+i kutnnesohilo.

⁸ Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni s+kuno iyoho
humayo'ne somo hwap+ngo hwo'nyoho. Oso'no
ul+i mentisofo.

*S+kuno iyoho humayo somo Jisas hwe aho
wonyo'njo sohomo wop+ngo umokumentono.*

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹⁻¹⁰ Oso syoho hopo sopo Jisas nul+i ko'manto
tajo ango we'e somo hwe aho songo songo miyo
poyo hopa wo'nnyo sohwo humunyo sopo Jisas
humentisofoho. Oso hopo sopo a'amu Jisas+imo
hungkuno ito'no m+hwajiyo ango somo ipemo-
towane'ent+fi ole ul+i mentohofi, S+kuno iyoho hu-
mayo somo a'amu mnokino'njo sohomo wop+ngo
umokiyoso wop+ngotaho.

¹¹ Ose ulahon+ngkofi Jisas hof+i kimo
ul+i mento, Sekwoe yahu s+kuno iyoho humayo
somo pi'n+i momo us+i mofawesoso asomo
womant+i fetaho.

¹² Ou, womant+i feho. Oseso s+kuno iyoho
humayo somo yo'mayo wop+ngo ulohofoso
ito'nohinoho. Oso'no sekwo yahu sohomo
ufo'mapijo so'no a'amu mnokino'njo wop+ngo
umokufitnne'elaho. Ou, ikono. A'amufoho.

¹³ Ose ulonto hwe aho wonyo'njo sohomo
ul+i mento, Jije ahaso s+hwaho fis+i pofa. Ose
ulahon+ngki aho s+hwaho s+i pento aho wop+ngo
imo'nonto nom'ne aho fehohnjo pa'nyo
imo'n+i mentisofoho.

14 A'amu Falisi sohwa nuhwonontifi angu homo somo nuliko'mantifi Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno limentohofofoho.

Jisas Anituye syoho ulohofiyu ne hweho.

15 Jisas kakimo fonjosiyo'ne huno uyahon'ngki angu homo somo nuliko'mahon'ngki a'amu pi'n'ngo engu Jisasimo in'ngkowahon'ngkofi Jisas a'amu mnokino'njo somo wop'ngo umokumentisofoho.

16 Wop'ngo umokonto ulimento, Olo hilo so'no a'amumo nulikutoho.

17 Oso'no hwe Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahon'ngki l'imojo sohwoe hungkuno oso sikuno somo ne imo'n'mentisofoho. Hungkuno hiloso ole mt'i'mokumento,

18 Olo hwe lohwo sohwo uhwosopo'mentoheso nje syoho ntohofiyu ne hweho.

Ngko simeho wop'ngo uy'wo'n'ngkohe hweho.

Nje simeho kakine'no wop'ngo nimo'n'wo'n'ngkisofoho.

Nje Towahuno kakimo uy'ime'no kako a'amu temtifo kengo somo hon'ngkano ito'nohinoso uyonefoho.

19 Kako yoka hungkuno mohm'no malonefoho.

Kako hon'ngkano engu somo hungkuno yokumpohn'nyo malonefoho.

20 A'amu yokumpohn'nyo ane somo hwotoho mafenefoho.

Nje hungkuno a'amufe simeho mo'mo toho we'e sijalofonjo pa'nyo'njoso toho hiso mas'impilofasyonefoho.

Kako syoho mj'mihwosi yahino wop'ngo neso u'mofapmmontonoho.

21 Nom'ne a'amu temtitofu kengo kengoso kakimo simeho hi'ntnnono uyikuji kakine'no wohontohumantifeho. Oso hungkunoso Aisaiya mt'i'mokumentisofoho.

Hofiko Mpelisepul sohwo Jisasimo ufo'malofoho limentohofofoho.

(Mak 3:20-23; Luk 11:14-23; 12:10)

22 Hohosohonta a'amu hofiko hwe nom'ne towahuno wonyo ehuhnamo'nnyo sohomo Jisasiyepono ipemotapmmentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwo hungkuno majo'njo mampi'nyo hweho. Timo t'imp'i'nyo hweho. Jisas kako wop'ingo umokahon'ngki hungkuno lonto timo wop'ingo hon'imentisofoho.

23 Oso hiso'no a'amu nuhwonontifi yomo yomo yontifi hnn'imentohofi, Olo hwe lohwo Ntefitiye Imu hwol'ikeno, t'hwol'ikeno. Ose hnn'imentohofofoho.

24 I oso'no a'amu Falisi sohwa nupa'nontifi limentohofi, Mpelisepul towahuno hopi'nonohino somo mokosyohumayo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso Jisasimo uyahon'ngki Jisas towahuno wonyo somo wae yaofalofoho. Ose limentohofofoho.

25 A'amu Falisi sohwafe huno somo Jisas huno moi'wo uyahon'ngki ole ul'imento, Hwaho fiponjo a'amu hopi'nonohino humawo'n'ngkohofoso hofiko hotitopijo sohonta ikujoho fongki'n'ngkuji hofikoe hwaho wop'ingo fosyohumayo'neso wonyo umo'n'montonoho. Ango fipo a'amuso husilo lohofikuji ikujoho fongki'n'fijoso oso angoso wonyo umo'n'montonoho.

26 Sekwo ole ntohofo, Seten kakoe yokumpohn'nyo kijopahon'ngki towahuno wonyo somo wae yaofiwo'ningkino hwosoho. Ose ntohofo. I ose'manji Seten kakoe towahuno wonyo somo wae yamo'nyontentesi kakoe yokumpohn'nyo pipi imo'n'ngkuhwonesohilo.

27 I Seten kako towahuno wonyo wae yaofi'ne ngkimo nifo'mantokuso'manji sekwoe inomokomoyo towahuno wonyo wae yaofiwo'n'ngkohoho somo tihwo ufo'mahwoso'no weeofantifeto. O'o sekwoe inomokomoyo huhwa towahuno wonyo somo wae yaofalokwofo so'no nakwo huno ole nayohoho, Sekwo ngkine'no hwasyo hungkuno lalokwofo.

28 I oseso Anituye Towahuno sohwo towahuno wonyo wae yaofi so'no ngkimo nifo'maso'manji oso sikuno Anitu wosemokosyohumamonto isoso nto se'mahon'ngki sekwo hiso'no hohujo ikinjaofalokwofo.

29 Hwe fihwo hwe yokumpohn'nyo sohwoe angomo hufo umo lihwosi swososo simo'mo oso hwe yokumpohn'nyo huhwo sohwi nano kilofasyihwosi i kako oso ango homo somjo kakoe yo'mayoso woma'montonoho.

30 A'amu fihwo kako nje a'amu mmo'nyo'njo yoso sohwo kako nje mango hweho. A'amu nje syoho somne'no nifo'maso sohwo kako homo somo fonifonyo imokalofoho.

31 Oseso ngko sekumo waseli'monne'no yohono. Yo'mayo hon'ngkano wonyo so'nji sitofo so'nji Anitu kako wae yaofonefoho. I oso'no a'amu fihwo Anituye Towahuno Wop'ngo

sohumo sitofu uloso sohwo oso wonyoso Anitu wae meeofonefoho.

³² A'amu fihwo ngkine'no sitofu ntososo kako oso wonyo hiso'no Anitumo wae yafo'ne jomo ulososo Anitu kako wae weeo'montonoho. I oso'no a'amu fihwo Anituye Towahuno sohumne'no sitofu uloso sohwo oso wonyo hiso Anitu wae meeofonefoho. O'o, wonyo hiso ne'no wawo'montonoho. Olohontajo'nji hwangkunjo'nji ose'nohinofoho. Yo'mayoso Anituye Towahuno iwo'n'ngkiso so'no a'amu sitofu ole lososo Seteniyefoho ose lososo oso wonyo hiso Anitu wae meeofonefoho.

*Iyo wonyoso ipisayo ne wonyo unto'nimontonoho.
(Luk 6:43-45)*

³³ Ipisayo wonyoso iyo wonyo mta'angofoho. A'amu ipisayo wopingo somo uhwonifijoso'manji huno ole umontonoho. Olo iyo wopingofoho. A'amu ipisayo wonyo somo uhwonifijoso wolantifeho. Iyo wonyofoho.

³⁴ Sekwo homa mehomi soku sekwo hungkuno wopingo pipi l'fitnnehofo. A'amufe hungkunoso yo'mayo simeho mo'mo mnawojo somta'angofoho.

³⁵ Hwe wopingo sohwo kakoe hunomo wopingo'nohino mnawojo so'no kakoe hungkunoso wopingo'nohino hweho. Hwe wonyo sohwo kakoe hunomo huno wonyo mnawojo so'no kakoe hungkunoso wonyo'nohino hweho.

³⁶ Upa'nimno. Nje hungkuno waselimonne'no yohono. Hwangku sohonta sikuno hungkuno

ikwolofone somo yo'mayo hungkuno sikiŋjo wonyo yo'mayo so'no Anitu selohononefoho.

³⁷ Jiŋe hungkuno wopiŋgo'nohino somne'no Anitu hwe wopiŋgo hwasoho kilonefoho. Hungkuno wopiŋgo ane sohwasimo hwe wonyo hwasoho kilonefoho.

A'amuso yo'mayo kengo wonyoangkafo so'no uhwonano li'mentohofofoho.

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Oso hohosohonta a'amu honiŋkano hungkuno luti'hwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Jisasimo uli'mentohofi, Hwe Engofo, yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu miyi'wo'ningkiyohoho somo uhwonano. Kiko foneti'hwaho.

³⁹ Ose ulahoniŋkofi Jisas uli'mento, A'amu olohonta humalofo soku, honiŋkano wonyo imofi'wo'ningkohofoso yo'mayo wonyoangkafoso neti'hwayo'ne jomo li'wo'ningkohofofoho. Oso'no moseti'hwamnehono. O'o, ngko yo'mayo hwe Jouna sohomo Anitu hungkuno uyahoniŋki li'mojo sohomo i'mofapmentiso oso'nohino woseti'hwamonne'no yohono.

⁴⁰ Hohonta Jouna inaniku mi'kunimposo sohwoe si'mehomo humentan'iŋki si'kuno hufa'u si'hune memjao'mentisofoho. Oso pa'nyoso ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni hwaho ajwomo'mo humentan'i'mo si'kuno hufa'u si'hune womemjanimo'montonoho.

⁴¹ Anitu kako a'amufe wonyo somjo tohinoso yano ilofiyo'ne si'kuno somo a'amu ango Ninifonta'angoso nolikafi'kuji sekwo olohonta

humalofo sokumo ole selifitnnefoho. Sekwo sekwoe hon+ngkano wonyo somne'no simeho miwolo'mokiyo'njo peho'no imentohofokulo. Ose selifitnnefoho. Hwap+ngoso a'amu Ninifoso hofiko oso hungkuno Jouna lijwao'mentiso somo upa'nontifi hofikoe hon+ngkano wonyo somne'no simeho iwolo'mokumentohofofoho. I olo so'no olohonta hwe fihwo Jounamo yakolo'nnyo sohwo sekwo'njo olopo ko humasoso sekwo sekwoe hon+ngkano wonyomne'no simeho miwolo'mokiyofoho.

⁴² Hwangku a'amufe yahino wonyo somne'no Anitu kako yano ilofone sikuno somo i'mofapihwoso'no oso a'mu yofe engo hwaho mokosyohumayo'nesi kako hwaho mongkihnta'ni mokosyohumamojosi kako nolikafihwosi sekwo olohonta humalofo sokumo ole selonefoho. Sekwo Anitumo min+ngkayoso peho'nekulo. Ose selonefoho. Hwap+ngoso hohonta hwe yofe engo'njo Soulomoun humamojo sohonta oso a'musi kako hwaho ikanopo mta'angosi kako Soulomoun Anituye hungkuno wolontihwano lonto kako sapsmentisofoho. I oso'no olohonta hwe nom'ne Soulomounimo yakolo'nnyo sohwo sekwo'nji olopo ko humaso sohomo sekwo kakimo min+ngkwalokuyohofo.

Towahuno wonyo asomo pe-e'ne hungkuno-foho.

(Luk 11:24-26)

⁴³ Towahuno wonyo kako a'amufe simeho mo'mo humamojo sohomo oso ango somta'ni

uliko'mahwosi nom'ne hwaho a'amu mohu-
munyopo usijo'no humayo'ne hafi'hafe wonyopi
tipehwosi

⁴⁴ kakoe ango simo'mjo somne'no asomo
wapmmontonoho. Asomo nopihwosi a'amufe
simeho homo somo towahuno nom'ne
sohwo anepo uhwon'ngkuhwosi simo'mjo hiso
kiho'maso, hintalinyo yo'mayo wae nto yososo
wop'ngomo uhwon'intonoho.

⁴⁵ Ose uhwon'ngkuhwosi kako nuhwosi
nom'ne towahuno wonyo aho fehohnjo
hopi'nono fehohnjo nom'ne mta'ni hufa'uyoso
hofiko hofikoe wonyoso simo'mjo sohwoe
yakolo'nnyo somo kako utimahwosi kakoe ango
homo somo humayo'ne upemotawomontonoho.
Oseso oso hwe huhwo sohwo simo'mo
kakoe wonyo humamojo sohwo kako
olohonta wonyo mikun'imposo somo humaho.
Oso pa'nyo a'amu olohonta hon'ngkano
wonyomo humawo'n'ngkohoho somo
u'mofapmmontonoho.

*Jisasiye kona'wohi'nji kon'ngkwa'wehwosanjiye
hungkunofoho.*

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Jisas a'amu somo hungkuno ulontan'ngki
Jisasiye kona'wohi'nji hamn'ngkwa'wehwosanji
i'mofapontifi yoloho'mo lohofapontifi
Jisasi'nji hungkuno wolantane'yihwono
ul'mentohofofoho. [

⁴⁷ Ose ulahon'ngkofi hwe fihwo
Jisasi'mo ul'mento, Hnna'wohi'nji
hnn'ngkwa'wehwosanji hofiko yoloho'mo

lohofontifi kiko'nji hungkuno wolantife'no yalokwofo.]

⁴⁸ Ose ulahon+ngki Jisas ulimento, Nje na'u tihwolo. Nje n+ngkwahwosa tihwalo. Ose ulimentisofoho.

⁴⁹ Jisas ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwo aho upiyofonto ulimento, Uhwon+mmo. Olo nje na'uja, nje n+ngkwahwosa, olohohwa humalofo.

⁵⁰ A'amu nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe hungkunomo tifi in+ngkawo'n+ngkohofoso nje n+ngkwahwosanji, nje nampohwosanji, na'ujanjoho. Ose ulimentisofoho.

13

Jisas ufongoyo fisosomokao'mentiso so'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Oso hohosohonta Jisas angomo nuliko'manto mempo hohnta'ni humentisofoho. Noswonto kako ayo mom+ngo sopo humamentisofoho.

² Osopo nohumentan+ngki a'amu pi'n+ngo engo uhu'makohon+ngkofi uhwononto Jisas yofayokinopo kotasonto osopo humamentisoso hwe moya'miso ayo mom+ngo sopo loho'mentohofofoho.

³ Oseso Jisas pahnn+mo hungkuno pi'n+ngoso a'amu somo ulimentisofoho.

Ole ulimento, Hwe fihwo kakoe syohopo ufongoyo fisosomokao'mentisofoho.

⁴ Fisosomokofahon+ngki ufongoyo fehohnjoso hon+ngkanopo piwesyahon+ngki yi+hufo sohwa nopontifi manimentohofofoho.

⁵ U, ufongoyo fehohnjoso hwaho sojo'njo sopo pɪwahu'mentisofoho. Oso hwaho hiso engo mo'mjo'maho. Oso'no oso ufongoeso komo'no foka'mentisofoho.

⁶ Oseso mofehi'nyo ulonto ufongoyo pmpongo hwahomo'mo munjilofe'njo yonto yofoho imentisofoho.

⁷ U, ufongoyo fehohnjoso nantɪpe yongo'njo sopo pɪwesyahonɪngki nantɪpe yongo'njoso komo'no fokofɪkwato lohofonto ufongoyo nontɪmo kingkulo'mentisofoho.

⁸ U, ufongoyo fehohnjo hwaho afofo'njopo pɪwahu'mentisoso ne wopɪngo into'nɪmentisofoho. Ipisayo fehohnjoso pi'nɪngo engo (*wan hantɪlet*, 100), ipisayo nom'neso engo we'e (*sikɪsɪti*, 60), nom'ne we'e'nohino (*teti*, 30), ose into'nɪmentisofoho.

⁹ Jisas ose ulonto ulɪmento, A'amu haloho'njo hwo'manji haloho upa'nono. Ose ulɪmentisofoho.

Jisas a'amu somo pahnnɪmo hungkuno'nohini ulɪmentisoso hwapɪngoso olenoho.

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Oseso Jisasiye inomokomoyo sohwa Jisasi'mo u'mantɪfi ulɪmentohofi, Yoloho mujoso pahnnɪmo hungkuno'nohini peho'no ulalokuno.

¹¹ Ose ulahonɪngkofi Jisas ulɪmento, Anɪtu kako yo'mayo ahwomomjo so'no hiyaso wo'mojoso sekwo sohwasimo nto setɪhwamentisofoho. I olo a'amu lomne'no Anɪtu huno muyo'njo uyono ulɪmentisofoho.

¹² U, hwe fihwo ngkine'no huno engo syafɪsyoso sohumo ngko huno nom'ne wopɪngo

pi'ningo engo uyimnefoho. I hwe nom'ne sohwo ngkine'no huno mosyafisiyo'njo sohomo ngko huno nom'ne wopingoso muyimnefoho.

13 Oso'no pahnnimo hungkuno'nohini ulalokweno. Hofiko yo'mayo somo uhwonontifeso hwapingoso yofe mihwofe'njo iwo'ninkingohofofoho. Yo'mayo so'no upa'nontifeso neso huno muyofoho.

14 Hwe Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahonngki luti hwamojo sohwo kako olo hungkunolo a'amu lomne'no mt'i'mokumentisoso ne imo'nalofoho. Kako ole mt'i'mokumento,

U, sekwo haloho upa'nifijoso sekwo oso hwapingo hiso huno maseyonehoho.

U, sekwo yo'mayo somo uhwonifijo kofi sekwo yofeso mihwopitnehoho.

15 Oso a'amu hiso hofiko huno anefoho.

Hofikoe haloho pijwomokosyohumunimentohofofoho.

Hofiko timo pijiyonnyofoho.

Ose miyo'njo yontifijontentesi ito'no nuhwonngkutnnesohilo.

Hofiko haloho mopijwomokosyohumunyo'njo yontifijontentesi nupa'ninkingkutnnesohilo.

Oseso hofikoe huno ito'no uyihwonesohilo.

Hofiko ikinjaofikuji ngkiyepono pontifijontentesi ngko wopingo umoku'mnesohilo.

Aisaiya ose mt'i'mokumentisofoho.

16 I sekwo soku, sekwo simonyo fiyimno. Sekwoe timoso yo'mayomo yofe uhwofiwoninkingohofofoho. Sekwoe halohoso sefojiwoninkingisofoho.

17 Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Hohonta a'amu Anituye hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu nom'ne honingkanu wopingo'nohini sohwanji yo'mayo sekwo uhwon+wo'n+ngkohoho somo uhwonano lontifi yontifeso muhwon+mmentohofofoho. Yo'mayo sekwo upa'n+wo'n+ngkohoho so'no upo'nano lontifi yontifeso mupa'n+mmentohofofoho.

Jisas pahnnimo hungkuno fiso-somokao'mentiso so'ne hwapingo lutihwamentisofoho.

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 Sekwo pahnnimo hungkuno fiso-somokao'mentiso so'no hwapingoso upa'n+mno.

19 A'amuso Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no upa'nontifi huno muyoso hofiko ufongoyo honingkanopo piwasyonte pa'nyofoho. Hwe wonyo Seten noponto a'amufe hunomjo Anitu ho'nasyonteso wae yaofiwo'n+ngkohoho.

20 Ufongoyo hwaho sojo sopo piwasyonteso oso pa'nyoso a'amu kako hungkunomo upa'nonto kako komo'no simoho mo'mo meho'nasyonto simonyo iwo'n+ngkohoho.

21 I oso'no kakoe pmpongo anefoho. O'o, kako we'enepi nolohofontanngki a'amu nom'neso Anituye hungkunomo hwotoho wahmmo lososo oso a'amu nolohofontanjo huhwo sohomo tango engo uyahonngki kakoe pmpongo ane so'no piwasy+wo'n+ngkohoho.

22 U, fehohnjo nantipe yongo'njo sopo piwahi'nyoso ole, a'amu Anituye hungkunomo upa'nonteso i, yo'mayo hwahoponjo somne'no

huno syafisyonto hamniyoho engo woma'mo lonto yahon'ingki oso hiso Anituye hungkunomo kingkulofiwon'ingkohoho. Oso huhwo sohwo ne ane hweho.

²³ Ufongoyo hwaho wop'ingo sopo piwahi'nyoso oso a'amu haloho pento huno ito'no unyosofoho. Oso huhwo sohwo ne into'n'iwon'ingkohoho. Ne hiso ole, fiso pi'ningo engo (*wan hantilet*, 100), fiso engo we'e (*sikisiti*, 60), fiso we'e'nohino (*teti*, 30). Ose ul'mentisofoho.

Hoja yongo'njo syohopo fokafo'ne pahnnimo hungkunofoho.

²⁴ Jisas pahnnimo hungkuno nom'ne ul'mento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. A'amu fihwo kako uyo wop'ingoso syohopo ho'naofiwon'ingkisofoho.

²⁵ Oso hwe huhwo sohwo kakoe a'amu'nji saho fesyowentan'ingkofi kakoe mango sohwo noponto hoja wonyo yongo'njoso uyo wop'ingo'njo sopo ho'nasyonto womentisofoho.

²⁶ Oso'no uyo wop'ingoso ne unto'nimo lonto yahon'ingki a'amuso uhwon'imentohofoso hoja wonyo yongo'njo nolohofontan'ingki uhwon'imentohofofoho.

²⁷ Uhwonontifi syoho ulohofiyoso syoho kakwoepono nowentifi ul'mentohofi, Hwe engofo, kiko uyo wop'ingoso jije syohopo fisosomokao'mentohinofoho. I olo hoja wonyo yongo'njo loso nti'mta'angoto. Pipi yonto fokofalofoho.

²⁸ Ose ulahon'ingkofi ul'mento, Mango fihwo olo hiloso imentisofoho. Ose ulahon'ingki syoho

ulohofiyo sohwa ulimentohofi, Oso hoja wonyoso nakwo wae yafo'ne lakumo'n'ingkohoho.

²⁹ Ose ulohon'ingkahon'ingkofi ulimento, Awonoho. Sekwo hoja wonyoso wae yaop'ifijoso uyo wop'ingo so'nji sokapitnnoho.

³⁰ O'o, waweno. Uyo wop'ingo so'nji hoja wonyo so'nji wofokafiyo. Hwangku ne mayo sohonta ngko a'amu syoho hilo'njo somo ulimo. Sekwo hoja wonyo kaki'no m'hwof'ikupmno. Oso fosyo engoso toho nyo'nefoho. I, uyo wop'ingo neso nje angomo mehu'meehumno. Ose ulimentisofoho.

Iyo'ne pahnn'imo hungkunofoho.

(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹⁻³² Ose ulonto pahnn'imo hungkuno nom'ne ulimento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Iyo fiso kakoe yofe *masitet*. Kakoe neso nom'ne iyo ipisayo pa'nyo'maho. O'o, ni'hu'no we'efoho. Hwe fihwo oso we'e hiso kakoe syohopo hulahon'ingki engo imo'nonto nom'ne iyo syoho sopenjo somo yakolonoho. Engo imo'n'ingkahon'ingki y'hufoso nopont'ifi kakoe pamo sopo hof'ikoe aifo syont'ifi osopo kehumawo'n'ingkohofofoho.

'Yis' i'ne pahnn'imo hungkunofoho.

(Luk 13:20-21)

³³ Ose ulonto Jisas pahnn'imo hungkuno nom'ne ulimento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso oso yis pa'nyofoho. U, a'mu fisi kako wosopayo *polowa*'nji oso wosopayo *polowa* homo somo engo imokiyo'ne hwanno pa'nyo kakoe

yofe yis, oso'nji iwolo'mokososo oso *polowa* hiso engo umo'nimontonoho.

Jisas pahnnimo hungkuno'nohini ulimentisofoho.

(Mak 4:33-34)

³⁴ Jisas yo'mayo yo'mayo so'no pahnnimo hungkuno'nohini a'amu pi'ningo engo somo ulimentisofoho. Kako yoloho'nji ulimentiso'maho. O'o, kako pahnnimo hungkuno'nohino ulimentisofoho.

³⁵ Hwapingoso ole, hwe fihumo Anitu hungkuno uyahonngki lutihwamojo sohwo hohonta hungkuno mtimokumentisoso oso hohosohonta ne imonimentisofoho. Hungkuno ole,

Ngko a'amu somo hungkuno ulimo li'mo pahnnimo hungkuno ulimo.

Yo'mayo hwaho songo imonimentiso mta'ango hiyaso mokosyohumayo so'no ngko wolijwao'mne'no yohono.

Ose mtimokumentisofoho.

Hoja yongo'njo fokafo'ne pahnnimo hungkuno hwapingofoho.

³⁶ Oseso Jisas a'amu pi'ningo engo somo nuliko'manto angomno humentisofoho. Kakoe inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantifi ulimentohofi, Oso pahnnimo hungkuno hoja yongo'njo syohoponjo so'no yolohoso fonaso.

³⁷ Ose ulahonngkofi Jisas ulimento, Hwe kako uyo wopingo fisosomokaofu sohwo A'amufe Hwomu hwo'nyoho.

38 Syohoso oso olo hwaho humalohwone loponoho. Uyo wop'ingoso oso hwe moya'miso Anituye a'amu nefoho. Oso hoja wonyo yongo'njo pa'nyoso Seten'ye a'amufoho.

39 Oso hwe wonyo mango sohwo hoja wonyo uyo mofiwo'n'ing'kiso sohwo Seten'yoho. Sikuno wosopayo mayo sohonta olo hwaho loponjo sikuno moi'wo imo'noso sohonta oso a'amu syoho ulohofiyo sohwa a'amu ahwomomjofoho.

40 U, hofi'ko hoja wonyoso nom'hwofij'kuji tohomo ho'nayopitnnefoho. Oso pa'nyoso hwangku sikuno moi'wo imo'noso sohonta imo'nonefoho.

41 Ou, A'amufe Hwomu sohwo'ni nje ahwomomjo a'amu syoho ulohofiyo somo uhwojahon'i'mo hofi'ko olo hwaho loponjo a'amu nom'ne somo wonyo imokuwo'n'ing'kohofo so'nji a'amu hon'ngkano wonyo'njo somo nomihu'mokukuji

42 toho engo nontimo noho'naopitnnefoho. A'amu wonyoso tohomo nohumaf'kuji tohino engo umn'ngkuhwoso'no humotaho engo likuji hofi'koe mango toho lo'n'fitnnefoho.

43 Oso hohosohonta Anituye a'amuso hofi'ko Anitu'njopo nohumaf'kuji mofehi'nyo liso hopa imo'n'fitnnefoho. Jisas ose ulonto ul'mento, A'amu haloho'njo hwo'manji kako upa'nono. Ose ul'mentisofoho.

A'amu hamniyoho engo hwaho mta'ni tipemayo'ne pahnn'imo hungkunofoho.

44 Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Hwe fihwo nom'ne sohwoe

hwahopo nohumanto hamniyoho ipofu yo'mayo wonyoangkafo hi'njoso ijopijisyahumentohofoso uhwononto simonyo yonto apa'no hiyaso ekojisyahumentisofoho. Ekojisasyonto kakoe ho'yango hwaho yo'mayoso nom'ne somo uyahon'ngki oso hiso'no hamniyoho uyahon'ngkofi kako hamniyoho hiso'nji oso hwaho hamniyoho ipofu'njo sopono mpe imentisofoho.

Nikuyoho wop'ngo hwofilo'nnyo'ne pahnnimo hungkunofoho.

⁴⁵ Hungkuno nom'ne ole, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Hwe fi-hwo kako nikuyoho wop'ngo'ne syoho imojo hweho. Kako nikuyoho wonyoangkafo'nohinoso wotipema'mo lonto imojo hweho.

⁴⁶ Oso hwe huhwo sohwo nikuyoho nom'ne somo hwofilo'nnyo sohomo uhwononto mpe uyimo limentisofoho. Oseso kakoe ho'yango yo'mayoso nom'ne somo uyonto oso homo somta'ni hamniyoho nomanto nikuyoho hwofilo'nnyo somo mpo'mentisofoho.

Inaniku ho'yo'ne pahnnimo hungkunofoho.

⁴⁷ Hungkuno nom'ne ole, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. A'amu inaniku ho'yo mijo ayomo motaswontifeso yo'mayo yo'mayo inaniku pasyiwon'ngkohofofoho.

⁴⁸ Ho'yo mangonepo yonto a'amuso hofiko hojiyopono ifohusimpemotawentifi osopo nohumantifi hojiyopo ifaofontifi inaniku wop'ngoso iku'yopo nomeho'nasyontifi inaniku wonyoso

nihu'nahone wae yaofiwo'nningkohofofoho. Ose ulonto ulimento,

⁴⁹ Olo hwaho moi'wo imo'noso sohonta oso hopa ifitnnefoho. A'amu ahwomomjoso nopikuji a'amu wonyoso a'amu wopingo'njo lopo humalofo osomo wae yaopitnnefoho.

⁵⁰ Hofiko nomafikuji tohomo ho'nayopitnnefoho. Oso a'amu wonyoso tohomo nohumafikuji humotaho engo likuji tohino engo umningkuhwoso'no hofikoe mango toho lo'nefitnnefoho. Ose ulimentisofoho.

Ho'yanggo songo'nji yofoho'ntnne hungkuno-foho.

⁵¹ Oso hungkuno moi'wo lonto inomokomoyo sohware ulohonimento, Yo'mayo hungkuno seloheso hwapingoso huno ito'no laseyohoho. Ose ulahonngki ulimentohofi, Eno. Huno nayohoho.

⁵² Ose ulahonngkofi ulimento, Huno ito'no seisoso'no a'amu honngkano hungkuno lutihwawo'nngkiso sohwo kako nje inomokomoyo imo'noso'manji oso hwe huhwo sohwo ango engo kakwo'yohwo pa'nyo hweho. Kako kakoe ho'yanggo ango mta'ni yo'mayo songo'nji yofoho'nji womotoswapmmontonoho. Honngkano hungkuno wopingo so'nji nje hungkuno songo so'nji huno uyohoho.

*A'amu Nasaletiso Jisasimo hohujo
ikinjimo'mentohofofoho.*

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisas oso pahnnimo hungkunoso moi'wo ulonto kako oso ango sopo uliko'ma'mentisofoho.

⁵⁴ Nuliko'manto kako kakoe ango hwapingopono umentisofoho. Osopo nowento hofikoe tajo angomo Anituye hungkuno lutihwahonngki a'amuso nupa'nontifi yomo yontifi limentohofi, Kakoe huno hwapingo'njo loso kakoe yokumpohn'nyo yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy'wo'n'ngkiyohofoho umokiyo'ne loso nt'mta'ni ma'masoto.

⁵⁵ U, olo hwe lohwo sohwo kako ango molimojo sohwoe hwomuhwolaho. Kakoe kona'wohisi Maliyataho. Ou, Jemis, Jousep, Saimoun, Jutas oso homn'ngkwa'wehwo sohwaloho.

⁵⁶ Ou, kakoe nampohwosa nakwo'nji humalofo. I oso yo'mayo hopi'nonohino loso nt'mta'ni ma'masoto.

⁵⁷ Hofiko ose lontifi kakine'no simeho wonyo umo'n'mentisofoho. I oso'no Jisas ulimento, A'amumo Anitu hungkuno uyahonngki limojo sohwo ango kengo hopi'nonohinopo kakoe yofe engo ho'nomawo'n'ngkohofofoho. I kakoe ango neso yofe ane hweho. Ose ulimentisofoho.

⁵⁸ Oseso Jisas oso ango hopo sopo a'amumne'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy'wo'n'ngkiyohofoso pi'n'ngo imentiso'maho. O'o, hwapingoso hofiko simeho hi'ntnnono muyo'nefoho.

14

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo poyo

*imo'n+imentisofoho.**(Mak 6:14-29; Luk 3:19-20; 9:7-9)*

1 Hohosohonta hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Helout osohwo yo'mayo Jisas imentiso so'no upa'n+imentisofoho.

2 Nupa'nonto kakoe syoho ulohofiyo sohwamo ul+mento, Olo hwe lohwo sohwo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo hweho. Kako poyo imo'n+imentiso sohwo apa'no songo lika'mentisofoho. Oso'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy+wo'n+ingkiyohofoso kako iwo'n+ingkiyo so'ne yokumpohn'nyo i'mofapmmentisofoho. Ose ul+imentisofoho.

3 Helout kako oso hunoso peho'no syafi+hu'mentisoto. Hwap+ingoso Helout kako Joun+imo impo'angomo muhumajonto ahwomo nano kilofahumentisofoho. Helout Joun+imo impo'angomo peho'ne muhumati'mentisoto. Hwap+ingoso kola'wehwoe Filip+ye ape Heloutiyas+imne'nefoho.

4 Hohonta Joun Helout+imo ul+mento, Kiko olo ape mahino loso hopo'maho. O'o, oso hon+ingkano pisakino'njofoho. Ose ul+wo'n+imentisofoho.

5 Ose ulahon+ingki Helout Joun+imo wofonjahumo lonto yonteso kako a'amumne'no iyoho un+mojo hweho. Hwap+ingoso a'amuso Joun+imne'no ole syafi+hu'mentohofi, Joun sohumo An+tu hungkuno uyahon+ingki lut+hwamojo hweho. Ose li+mentohofofoho.

6 S+kuno nom'nehwi Helout kona'wohi aswo ma'mentiso s+kuno somne'no huno syafi+siyo'ne a'amu pi'n+ingo engo so'nji

Helouti'nji uhu'mokahon'ngkofi Heloutiyasiye mu kako a'amu somne'no simonyo yahon'ngki Helout simeho wop'ingo umo'n'imentisofoho.

⁷ Simeho wop'ingo umo'nyo so'no kako a'mu simo ul'imento, Yokintahopone'no wakil'mo. Ou, kiko ngkimo yo'mayo so'no ntisoso wokijapm-monnoho.

⁸ Ose ulahon'ngki a'mu simo kona'wohi huno uy'imentisoso a'mu hisi Helout'mo ul'imento, Kiko Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe mnokino noswanopo y'wojwosalokumphehoji ntape.

⁹ Ose ulahon'ngki Helout kakoe simeho tango umentisofoho. I oso'no a'amu hopi'nonohino nje hungkuno yokintahopone so'no upa'n'ngkohoho so'no syafisyonto ul'imento, Oso a'musi nto lisofoho. Noho fiy'mno.

¹⁰ Ose ulahon'ngki a'amu syoho ulohofiyo sohwa impo'angomo noswont'ifi Jouniye t'i'wango iwofito'mentohofofoho.

¹¹ Oseso Jouniye mnokinoso noswanopo iwojwosalokumpent'ifi a'mu sijo simo nuyahon'ngkofi nomotawento kona'wohimo uy'imentisofoho.

¹² Oseso Joun kakoe inomokomoyo sohwa kakoe pijafoso nomant'ifi ijopijisyasyont'ifi Jisasiyepono nowent'ifi Joun ne'no ul'imentohofofoho.

Jisas a'amu 'faif tausen' (5000) sohwamo wopayo umentisofoho.

(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Joun 6:1-15)

¹³ Jisas kako Jouniye hungkunoso upa'nonto oso ango hopo sopo nul'iko'manto yofayokino

manto hwaho a'amu anepono kako'nohino umentisofoho. A'amuso Jisas osopo humaho upa'nontifi hofikoe ango sopo nuliko'mantifi Jisas womentiso somo hofiko hwakano womentohofofoho.

¹⁴ Jisas kakoe yofayokino ifohohosasyonto uhwonimentisoso hwe moya'mi pi'ningo engo somo uhwononto hitoho ulofahoningki hofikoe a'amu mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho.

¹⁵ Oso hohosohonta sikuno'nji kakoe inomokomoyo sohwa nopontifi ulimentohofi, Olo hwaho hopo lopo sopo a'amu aneponoho. Mofehi'nyo moi'wonoho. Kiko olo hwe hwoya'mi lomo filuhwajo. Hofiko nukuji wosopayo mpe uyife.

¹⁶ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Peho'no ufitnehoho. Sekwo huhwasi wosopayo uyimno.

¹⁷ Ose ulahoningki ulimentohofi, Nakwo wopayo ane hwona'nyoho. O'o, wopayo aho fehohnjo hopi'nonohino'nji inaniku hufa'u'nji oso'nohino weho.

¹⁸ Ose ulahoningkofi ulimento, Ngkiyepono wopayoso motapmno.

¹⁹ Ose ulonto a'amu somo ulimento, Sekwo hoja lopo fesyohumamno. Ose ulonto oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nohino so'nji inaniku hufa'u'nji nomanto kako ahwomomotimo uhwontohumanto Anitumo isamayoka ulimentisofoho. Isamayoka nto ulonto kako wopayo hiso kutikujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwapo nuyahoningki hofiko a'amu somo uyimentohofofoho.

²⁰ A'amu hopi'nonohinoso wopayo hiso

moi'wo nontifi simeho uhnningkahonngki hofiko wosopayo nulifonao'mentohofoso nuhu'mokontifi sohwo ho'yo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u mohu'memeehumentohofofoho.

²¹ Oso hwe oso wosopayo nimentohofo sohwa *faif tausen* (5000) hwafoho. Moya'mi mehomiso atofu majofoho.

Jisas kako mijopo hano umentisofoho.

(Mak 6:45-52; Joun 6:15-21)

²² Jisas kakoe inomokomoyo sohwaso ulimonto, Sekwo yofayokino nomafikuji oso hwaho nongkihnta'ni sekwo simo'mo mpanimno. Ose ulonto a'amu nom'ne somo hofikoe ango pone'no luhwatimentisofoho.

²³ Nolihwajonto ngko'nohini humahm'mo Mpohumo jomo ulimo lonto hwofiki'nyo we'e sopeno kotasimentisofoho. Sikuno'nji kako'nohini hwofiki'nyo sopo humamentisofoho.

²⁴ Hohosohonta yofayokino mijo ajwo nompo nowahonngki ifofo yonto mijo engo ikwato lohofonto yofayokinomo ilokilojo mjoloho'mmentisofoho.

²⁵ Iyoho wolongkonimonto yahonjoso'nji Jisas mijo yokintahopo hano wento inomokomoyo sohwaso u'mamentisofoho.

²⁶ Nowentanngki inomokomoyo sohwa nuhwonontifi iyoho unngkahonngki limentohofi, Mewosofoho. Ose lontifi iyoho yontifi youwo youwo limentohofofoho.

²⁷ Oseso Jisas hofikimo komo'no joho ulimonto, Sekwo yokumpohn'nyo hmno'nimno. Ngkonoho. Sekwo iyoho ikutoho.

28 Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Hwe Engofo, K+ko Jisas ki'manji ngkimo ole njo, Mijopo likofaofohoji ngkiyepono fi+pe. Ose njo.

29 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Oyomo. Ose ulahon+ngki Pita yofayokinomo nul+ko'manto mijo yokintahopo Jisas+imo u'ma'mo lonto umentisofoho.

30 Nowento ifofo somo nuhwononto iyoho un+ngkahon+ngki kako mijo womihulo'mto imentisofoho. Oso'no Pita Jisas+imo joho ul+mento, Hwe Engofo, ni+fo'maho.

31 Ose ulahon+ngki Jisas komo'no Pitamo aho umakonto ul+mento, Pita, ji+je si+meho hi'ntnnonohinosa we'e'njo hwosoho. K+ko ngko hopoli+keno eso peho'no hnn+ngkino.

32 Ose ulonto siko yofayokinomo kotosa-hon+ngki ifofo moi'wo imo'n+imentisofoho.

33 Oseso a'amumu yofayokinomo humohuman-tohofo sohwa nuhwonont+fi hwomtame uloho-font+fi ul+mentohofi, K+ko An+ituye Hwomu Ne hwosoho. Ose ul+mentohofofoho.

Jisas a'amumu Ngkenesalet mnokino'njo somo wop+ngo umokumentisofoho.

(Mak 6:53-56)

34 Hof+ko mijopo nowakent+fi Ngkenesalet nongkihnta'ni ifohohosahumentohofofoho.

35 Oso a'amumu hopo soponta'angoso hof+ko yofe uhwofont+fi li+mentohofi, Jisas+yoho. Ose lont+fi ango hof+ko'njo mofone sponjo a'amumu mnokino'njo somne'no joho ul+mentohofoso hof+ko a'amumu mnokino'njo somo kakiyepono itokwapmmentohofofoho.

³⁶ Itokwapontifi Jisasimo ulimentohofi, Hwe Engofo, nakwo jije manji'mofomo aho wokupm'mokano. Ose ulontifi hofiko kakoe manji'mofomo aho upm'mokumentohofoso hofikoe mnokino moi'wo imo'n+mentisofoho.

15

Anituye yahinoso yahino hohontajo somo yakolonoho.

(Mak 7:1-13)

¹ Oso hohosohonta a'amu Falisi sohwanji a'amu honingkano hungkuno luti hwamotofo sohwanji hofiko Jelusalem uliko'mantifi hofiko Jisasiyepono pmentohofofoho.

² Nu'mantifi ulimentohofi, Jije inomokomoyo lohwa nakwoe neyakwosafe yahino somo mining kayo'njo peho'no yalokwofo. Hofiko wosopayo wonantifeso hofiko aho mijo ito'no miyatiku'nyofoho.

³ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, I sekwo sekwoe yahinomnohini ining kayo'ne Anituye hungkunomo hwotoho peho'no feelokwofo.

⁴ Anitu ole limento, Kiko jije mpohwo na'umo tifi fining kayo. U, a'amu fihwo kako hungkuno wonyo kaningkwohwo kona'wohimo uloso osohwo kako poyo wape'nono. Anitu ose limentisofoho.

⁵ I sekwo ole liwo'ningkohofu, Hwe fihwo kako hamniyoho hi'njo sohwo kaningkwohwo kona'wohimo ufo'mayo so'no, i kako sikimo ulimontonoho. Ngko hamniyoho yo'mayoso wosejapmmonji ko yoheso ngko ole nto limalefoho. Ngko Anitumo uyimne'no yohono.

Ose lososo kako kaningkwohwo ya'umo mufo'manehoho. Ose liwo'n'ingkohofihwasoho.

⁶ Oso'no sekwo oso yahino homo somo iningkawowo'n'ingkohoho so'no sekwo Anituye hungkunomo hwotoho fewo'n'ingkohofihwasoho.

⁷ Sekwo a'amu mango'nohino hwasoho. Hohonta hwe Aisaiya sekumne'no hungkuno nehopi limentisofoho. Ole nalimento,

⁸ Olo a'amu loso hofiko hofikoe mango mta'ni nje yofe ho'nonimawo'n'ingkohofoho.

I, hofikoe simehoso ngkimo mantape'njo iwo'n'ingkohofoho.

⁹ Hofiko a'amu hwahoponjo sofe hunoso nomantifi Anitu mta'angofoho lontifi a'amu somo lutihwawo'n'ingkohofoho.

Oso'no hofiko ngkimo wonyopi jomo ntiwo'n'ingkohofoho.

Aisaiya ose limentisofoho.

Yo'mayo a'amufe honingkanano wonyo imokiyo'ne hungkunofoho.

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisas hwe moya'mimo ngkiyepono wapifento joho ulimentisofoho. Nopahoningkofi ulimento, Sekwo ito'no nipa'n'ingkuji huno fisyafihupmno.

¹¹ Yo'mayo jije mangomo johufase'mofososo oso jije honingkanomo wonyo imo'nnyo'ne'maho. O'o, yo'mayo jije mango mta'ni lisoso oso jije honingkanomo wonyo imokiyo'nefoho.

¹² Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa Jisasimo nu'mantifi ulimentohofi, Oso hungkuno

lohinoso a'amu Falisi sohwa nupa'nontifi simeho wonyo umo'n'ngkohoho. Oso hiso'no kiko huno lakiyohoho.

¹³ Ose ulahon'ngkofi Jisas ul'imento, Yo'mayo ipisayo uyo'neso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako mahulinyoso siki fokafoso somo Mpohwo kako pmpongo hi'nji wae yaofonefoho.

¹⁴ Sekwo a'amu Falisi sohwanne'no uhwontohumamno. Hofikoe syohofoho. Hofiko t'impinyo hwafoho. A'amu t'impinyo huhwo sohwa nom'ne a'amu t'impinyo somo hon'ngkano iput'hwawo'n'ngkohof'hwafoho. Hwe t'impinyo sohwo nom'ne t'impinyo sohomo hon'ngkano iput'hwawo'oso oso hwa'u pi'nimomo wop'wesyanjiyoho.

¹⁵ Ose ulahon'ngki Pita ul'imento, Oso pahnnimo hungkuno nto lohinoso yoloho fonaso.

¹⁶ Ose ulahon'ngki Jisas ul'imento, Sekwo hoku huno ane kulaho.

¹⁷ Ihwoni, yo'mayo hopi'nono mangomo josyohumawo'n'ngkiso oso hiso simehomo wowo'n'ngkohoho. Simeho mta'angoso monje noswaponto i'ango pi'nimomo wowo'n'ngkohoho.

¹⁸ I, yo'mayo mango mta'ni swap'wo'n'ngkisoso a'amufe huno mta'ni swap'wo'n'ngkohoho. Oso hiso a'amufe hon'ngkano wonyo imo'n'wo'n'ngkohoho.

¹⁹ Yo'mayo huno mta'ni swaponteso ole, huno wonyo syafisiyo, a'amumo fonjasiyo, nom'ne hwafe ape hufo iyo, ape sikinjomo wonyo ulohoho, yo'mayoso hufo iyo, hwasyo hungkunojo,

sitifo hungkunojo,

²⁰ oso yo'mayo hiso a'amufe honingkano wonyo imokiyo'nefoho. Ou, a'amu fihwo kako kakoe aho mijo miyatiku'nyo'njo ilohofihwosi wosopayo nososo oso hiso kakoe honingkano wonyo mmokonehoho. Ose ulimentisofoho.

A'mu Kenannta'angosi Jisasimo simeho hi'ntnnono nehopi uyimentisofoho.

(Mak 7:24-30)

²¹ Oseso Jisas oso ango hopo sopo nuliko'manto nom'ne hwaho pone hufa'u Taiya'nji Saitoun'nji osopono umentisofoho.

²² A'mu temtitofu kengosi hwaho Kenannta'ango noponto Jisasimo nu'manto joho ulimento, U, Hwe Engofo, kiko Ntefitiye imu hwosoho. Kiko ngkine'no hitoho wakilofono. Towahuno wonyo sohwo nje mumo humaho. Nihu'no wonyo ulohofalofoho.

²³ Ose ulahoningki Jisas kako oso a'mu siye hungkunomo asomo mujo'njo imentisofoho. Oseso kakoe inomokomoyo sohwa Jisasimo nu'mantifi ulimentohofi, Olo a'mu losi kako joho lonto lonto tifi kiningkopalofoho. Kiko asomo filihwajo.

²⁴ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, A'amu Isilaeliso honingkano'no tipeelokwofo. Oso a'amu somne'no Anitu lonuhwojahoningki pmentohewe hwo'nyoho. A'musi kako a'amu Isilael mta'angi'maho. Kako temtitofu kengiyoho.

²⁵ Ose ulahoningki a'musi kako noponto Jisasi'njo ne lopo hwomtame ulohofonto ulimento, Hwe Engofo, kiko ngkimo nifo'maho.

26 Ose ulahonɔngki Jisas a'amu Isɩlael so'ntnno a'amu temtitifo kengo so'ntnno pahnnimo hungkuno ulimeto, U, nakwo mehomife wosopayo mehwasi siwojomo woho'nimofantantaho. O'o, awonoho. Oso wonyofoho.

27 Ose ulahonɔngki a'musi syafihu'mento, Ngko a'amu Isɩlaelinimaho. O'o, siwojo pa'nyi'nyoho. Ose syafisyonto ulimeto, Hwe Engofo, kiko nehopi lohino. I siwojoso hofiko ilifiso hofekwo'yohwosa wosopayo nonontifi hu'mumokwojahonɔngkofi niwo'nɔngkohofoho.

28 Ose ulahonɔngki Jisas ulimeto, U, a'mu losiyo, jje simeho hi'ntnnohinoso engo'njo kiyoho. Kiko peho'no kumo'noso oso kiko wotipema'monnoho. Ose ulahonɔngki oso hohosohonta oso a'mu siye mu wopɔngo imo'nimentisofoho.

Jisas a'amu mnokino'njo somo wopɔngo umokumentisofoho.

29 Jisas oso ango hopo sopo nuliko'manto Mijo Ayo Ngkalili momɔngo mofone sopo nowento hwofiki'nyo we'e sopo nosonto osopo humamentisofoho.

30 Nohumentanɔngki hwe hwoya'mi pi'nɔngoso nu'mantifi a'amu sife wonyo'njo so'nji a'amu tɔmpi'nyo so'nji yokino kokato'nnyo so'nji a'amu mampi'nyo so'nji wonyo'wonyo mnokino'njo so'nji oso pi'nɔngo engo somo Jisasiye sifiki'nyo'mo

uhumatì'mentohofofoho. Uhumojahonìngkofi Jisas wopìngo umokumentisofoho.

³¹ Oseso a'amuso uhwonìmentohofoso a'amu mampi'nyoso hungkuno nìhu'no ito'no lahonìngkofi a'amu yokino kokato'nnyo'njoso wopìngo imo'nìngkahonìngkofi, a'amu sife wonyo'njoso hano uhwanìngkofi a'amu tìmpi'nyoso tìmo honìngkahonìngkofi osomo uhwonontìfi pisopisaho mjalìmìwentìfi hofìko Isìlaelife Anìtu kakoe yofe ho'noma loho'mentohofofoho.

Jisas a'amu 'foua tausen' (4000) sohwamo wosopayo uyìmentisofoho.

(Mak 8:1-10)

³² Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo joho ulonto ulìmento, Ngko olo hwe hwoya'mi lomne'no hitoho ntokwoho. Sìkuno hufa'u sìhune ngko'nji humantohofofoho. Hofìko wosopayo anefoho. Mijoho'nohinofoho. Ngko lìhwatìme'manji u, hofìko honìngkanopo tìmo sìkuno'no ikuji nopìwahupitnnoho.

³³ Ose ulahonìngki kakoe inomokomoyo sohwa ulìmentohofi, Olo hwaho lopo a'amu mohumun-yoponoho. Nakwo olo a'amu pi'nìngo engo somne'no wosopayo ntì'mta'ni manehwono.

³⁴ Ose ulahonìngkofi Jisas ulìmento, Sekwo wopayo alale weho. Ose ulahonìngki ulìmentohofi, Nakwoe wosopayoso aho fehohnta'ni hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyoho. Oso'nji inanìku we'eso anga'no anga'nohinoho.

³⁵ Ose ulahonìngkofi Jisas hwe moya'mi somo ulìmento, Sekwo hwaho lopo fosyohumanno.

³⁶ Ose ulonto kako wopayo aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyo oso'nji inaniku'nji nomanto Anitumo isamoyoka ulonto wopayoso kutikujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwa mo uyimentisofoho. Nomantifi oso hwe moya'mi somo uyimentohofofoho.

³⁷ A'amuso wopayo nontifi simeho uhnnngkahonngki nulifee'mentohofoso mihu'mokumentohofofoho. Nomihu'mokontifi ho'yo aho fehohnjo hopi'nonohino fehohnta'ni hufa'u mehu'memehumentohofofoho.

³⁸ Hwe sohwa oso wosopayo nimentohofoso *foua tausen* (4000) hwafoho. Oseso moya'mi mehomi so'no hofiko atofu malimentohofofoho.

³⁹ Jisas oso hwe moya'mi somo noluhwajonto yofayokinomo nokotasontifi hwaho Makatan nongkihnta'ni wako'mentohofofoho.

16

*Yo'mayo kengo wonyoangafu a'amu
miyiwon'ningkiyohofu somo uhwonano
limentohofofoho.*

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ A'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanji Jisasimo u'mantifi Jisasimo yamofu ulohofano lontifi ulimentohofi, Yo'mayo kengo wonyoangkafu a'amu miyiwon'ningki yohofosu fonetihwaho.

² Ose ulahonngkofi Jisas ulimento, Mofehi'nyo wonngku'nimonto yahonngki ole liwon'ningkohofi, Ahwomo honjwo imo'nngkisoso mo'nngka jefu umontonoho. Ose liwon'ningkohofofoho.

³ Imingo'nji sekwo himo sikwo'mno'nji ahwomo honiyonohinomo uhwonontifi ole liwo'n'ngkohofi, ifoyo wahu'montonoho liwo'n'ngkohofoho. Sekwo ahwomomo uhwonontifi ifoyo yomayoso huno seywo'n'ngkisofoho. I oso'no yomayo olohontajo imo'nalokunjoso Anitu uhwasopo'mentiso sohwo sekuye pono uhwatimentiso sohomo uhwonontifeso yofe mihwofe'njo yalokwofo.

⁴ A'amu olohonta humalofo soku hon'ngkano wonyo'njo kuyoho. Sekwo ngkine'no yomayo wonyoangkafo somo uhwonano ntontifi lontantokwofo. Ose ko ntiwo'n'ngkohofoso ngko oso hiso mutihwamonnehono. O'o, Jouna hohonta humamojo sohwo uloho'mentiso hopaso oso'nohini wosetihwamonnoho. Ose ulonto Jisas hofikimo nuliko'manto umentisofoho.

A'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye sa'ne hungkunofoho.

(Mak 8:14-21)

⁵ Jisasiye inomokomoyo sohwa mijo nongkihnta'ni i'mofawentifi wopayo motayo so'no in'ngomo'mentohofoho so'no uhwon'ngkahon'ngkofi

⁶ Jisas pahnnimo hungkuno ulimonto, Upa'nimno. Sekwo a'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye yahino somne'no iwahofiyimno. Ito'no uhwontohumamno.

⁷ Ose nupa'nontifi inomokomoyo sohwa ole hnnimentohofi, Nakwo wopayo momotape'njo ihwone so'no lohoho.

8 Ose hnnɪmentohofɔ so'no Jisas huno uya-honɪngki hofɪkimo ulohonɪmento, Wopayo umofonyo iyo so'no peho'no hnnalokwofo. Sekwo ngkimo sɪmeho hi'ntnnono mantape'njo peho'no iwo'nɪngkohofɪhwasilo.

9 Huno ne'no maseyoho liyohoho. Ngko a'amu *faif tausen* (5000) sohwanne'no wopayo aho fehohnjo hopi'nonohino somo kutɪkujo ulohohmale so'no inɪngo laseyohoho. Sohwo ho'yo alale hu'meemmalofoto

10 I nom'ne sɪkuno somo wopayo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso hwe *foua tausen* (4000) sohwannekofo. Osohonta ho'yo alale hu'meemmalofoto.

11 Ngko wosopayo so'no masejo'njo yalokwe so'no huno maseyo'njo peho'neto. O'o, a'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye wopayo sa somne'no i'waho fiyɪmno.

12 Ose ulahonɪngki inomokomoyo sohwa hofɪko huno ito'no syafɪhu'mentohofɔfoho. Jisas wosopayo so'no hungkuno mujo'njo imentisofoho. O'o, a'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye hungkuno kokato'nnyo lutɪhwawo'nɪngkohofɔ so'no i'waho fiyɪmno ulɪmentisofoho.

Pita Jisasɪmne'no ulɪmento, Kiko Kilais Anitu kuhwosopo'mentiso hwosoho.

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21; Joun 6:67-71)

13 Jisas kako ango Sisaliya Filipai osopono wento kakoe inomokomoyo sohwapo ulɪmento, A'amuso nohumantɪfi A'amufe Hwomu sohune'no pehofo mjolɪmɪwalokwofo.

¹⁴ Ose ulohonɨngkahonɨngki ulimentohofi, A'amu fehohnjo ole lalokwofo, Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoɨkeno. A'amu nom'ne fehohnjo ole lalokwofo, Ilaijatɨkeno. Nom'nihwa ole lalokwofi, Jelemaiyatɨkeno. Nom'ne a'amumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki li'mojo sohwoɨkeno. Ose mjolɨmɨwalokwofo.

¹⁵ Ose ulahonɨngkofi Jisas ulimento, Sekwo sohwasɨ ngkine'no pehofo ntɨwo'nɨngkohofɨhwasilo.

¹⁶ Ose ulohonɨngkahonɨngki Saimoun Pita ulimento, Kɨko Kɨlais Anɨtu kuhwosopo'mentiso hwosoho. Anɨtu songo humaso sohwoe Hwomu Ne hwosoho.

¹⁷ Ose ulahonɨngki Jisas ulimento, Saimoun Jounɨye hwomu sohwoɨ, kɨko simonyo uyɨmonnoho. Ou, olo hilo so'no a'amu hwahoponjo fihwo mokitɨhwaho yohoho. O'o, awonoho. Olo hungkuno ntohino loso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kitɨhwahoho.

¹⁸ Oso'no wakilɨmo. Kɨko Pita * kiyoho. Oso engkwosaho huhwo sohwo'ni hopo sopo ngko nje ango wamolɨnnoho. Seten'nji yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo so'nji ngko iyo kopmmo'meehume somo milojaofonehoho.

¹⁹ Anɨtu a'amumo mokosyohumayo so'no hwosampe-e'neso wokijapmmmonnoho. Yo'mayo hwaho lopo kɨko wonyofoho lohoji nano mtitojoso i, oso hiso'no Anɨtu ahwomomo nto mtitokwoho. Yo'mayo hwaho lopo kɨko

* **16:18:** Nakwoe hungkunoso oso yofe ole engkwosaho yokumpohn'nyo pa'nyo hwosoho.

wopɪngofoho lohoji oso hiso'no Anitu kako ahwomomo wopɪngofoho nto lohoho.

²⁰ Ose ulonto inomokomoyo sohwamo ulimento, Sekwo nom'ne a'amu somo olo Kilais Anitu uhwosopo'mentiso lohweho ulikutoho. Ose ulimentisofoho.

Jisas kako poyo imo'nyo so'ntnno tohino engo mayo so'ntnne hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Oso hohosohonta inomokomoyo sohwamo Jisas kako poyo imo'nyo so'ne yoloho uloma'mentisofoho. Ole ulimento, Ngko Jelusalemne'no uhwahonimo hwe engo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honɪngkano hungkuno luti hwamotofoto sohwanji ngkimo tohino engo ntapikuji fonjanihufitnnefoho. I oso'no sikuno hufa'u sihune memjanimofihwoso'no ngko apa'no songo wolika'monnoho.

²² Ose ulahonɪngki Pita Jisasimo we'eneipi ipemotawento yoka ole uloma'mento, Hwe Engofo, olo nalohino loso Anitu ihwoloho. O'o, osohiso kikimo moku'manehoho.

²³ Ose ulahonɪngki Jisas ikinjonto Pitamo ulimento, Pita, jije hungkunoso ngkilaho. Anituye'maho. O'o, Seteniye hungkunofoho. Kiko Seten sohwo si i'waho ntohoho. Jije hungkunomo ngko haloho mokupa'nimnehono. Kiko nje hohujo lo'mo filoho'nawofo.

²⁴ Ose ulonto inomokomoyo nom'ne sohwamo Jisas ulimento, U, a'amu fisoku ngkimo wonɪngkopano lifijo'manji sekwo sekwoe yo'mayo hi semo'nivo'nɪngkiso so'nji sekwoe

yofe so'nji monje yahinngkuji sekwo nje yofe'no poyo pe'nyo so'no iyoho miyo'njo ifijoso ngkimo mofone sopo tifi nningkapmno.

²⁵ A'amu fihwo kakoe songo humayoso yokumpohn'nyo womokosyohumamo lososo kakoe songo ne'no humayoso wopiwahu'mtonoho. Oso'no a'amu fihwo ngkine'no huno uyahonngkuhwosi kakoe humayoso piwasyososo hwangu kakoe humayoso wotipema'montonoho.

²⁶ A'amu fihwo kako Anitumne'no hohujo ikinjaofihwosi kako olo hwaho loponjo ho'yango hamniyoho yo'mayoso engo hu'meesyontoso sohwo kako tikanomo weso'manji oso ho'yango yo'mayoso pipi ufo'maneto. Awonoho. I, kakoe songo humayoso ne ane'manji kako pipi yone'elo. Awonoho. Kako songo humayo'ne neso mpe pipi uyimtolo.

²⁷ A'amufe Hwomu sohwo kanngkwohwoe yokumpohn'nyo so'nji a'amu ahwomomjo so'nji pososohonta a'amu olo hwaho lopo humalofo somo yo'mayo yahino iwo'nngkohoho so'no yano ulofiyonefoho.

²⁸ Ose ulonto ole ulimento, Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. A'amu olo hwaho lopo nakwo'nji olohonta humalofo fehohnjoso mape'nontanngkuji A'amufe Hwomu kako hwe yofe engo'njo sohwo a'amu mokosyohumayo'ne pososohonta nuhwonfitnnefoho. Ose ulimentisofoho.

Jisasiye a'apahoso nom'ne kengo imo'nimentisofoho.

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Sikuno aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ne anga'no memjaofahon'ngki Jisas kako Pita'nji siko'n'kwa'i Jemisi'nji Jounja oso hwa nutimanto hofiko hwofiki'nyo sawemo engo sopono kotasimentohofofoho. Hofiko'nohini humamentohofofoho.

² Nohumantifi Jisasiye a'apahoso nom'ne ulohopisahonjoso uhwonimentohofofoho. Kakoe simo'mangoso mofehi'nyo lawo'nnyo imo'nimentisofoho. Kakoe manji'mofu yo'mayo hopi'nono ni'hu'no halojo imo'nimentisofoho.

³ Ose uhwonontifi uhwonimentohofoso hwe hufa'u ahwomo mta'ango sohwa'u Mousesi'nji Ilaija'nji siko noponji Jisasi'nji hungkuno hnnimentohofofoho.

⁴ Pita kako huno pi'n'ngo syofisikaofonto Jisasi'mo ul'imento, Hwe Engofo, nakwo olopo humentani sehon'ngkuhwoneso wop'ngofoho. U, ngko olopo ango hufa'u si'hune molimeso wop'ngotaho. Anga'no kiko'ne, nom'ne Mousesimne, nom'ne Ilaijamnefoho.

⁵ Ose ulontan'ngki himo engo pomponaho pa'nyoso hofikimo ifeehu'mo kohumentisofoho. Oso himo homo somta'ni ole ho'n'mento, Olo-hwo nje Hwomufoho. Ngko kakine'no hi ni'mo'n'wo'n'ngkiso hweho. Kakoe yahino so'no nje simeho wop'ngo ni'mo'n'ngkohoho. Kakoe hungkunomo sekwo haloho upa'n'imno.

⁶ Ose ho'n'ngkahon'ngki Jisasiye inomokomoyo sohwa nupa'nontifi iyoho

uningkahoningki hofikoe simano hwahomo mongkuto'mentohofofoho.

⁷ Ose nohumentan+ngkofi Jisas hofiko'njo tifone lopo noponto aho umakumentisofoho. Numakonto ulimento, Sekwo filikapmno. Iyoho ikutoho.

⁸ Ose ulahoningki hofiko timo honontifi nom'ne a'amumo muhwonyofoho. O'o, hofiko Jisas kako'nohini humentan+ngki uhwon+mentohofofoho.

⁹ Hofiko oso hwofiki'nyo hopo sopo nokotapontifi Jisas hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, Olo hiloso nuhwon+ngkohofo loso'no nom'ne a'amumo olhonta nul+kutoho. O'o, hwangku A'amufe Hwomu sohwo poyo imo'n+ngkuhwosi apa'no songo likafoso sohonta ou, sekwo filut+hwan+ngkuno.

¹⁰ Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa ulimentohofi, A'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofu sohwa ole liwo'n+ngkohofi, Ilaija kaki'no wapmmontonoho. Tifi sohonta Kilais hwe Anitu uhwsopo'mentiso sohwo wapmmontonoho. Oso hiso peho'no lalokwofo.

¹¹ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ou, hungkuno nehopi lalokwofo. Ilaija kako nop+hwosi yo'mayo hopi'nono ito'no wesyohumamtonoho.

¹² I, ngko wasel+monne'no yohono. Ilaija kako nto pmentisofoho. Osohune'no a'amuso yofe mihwofe'njo yontifi hofiko hofikoe hwahoponjo hunomnohini in+ngkawentifi yo'mayo wonyo uloho'mentohofofoho. Oso

pa'nyo hwangku A'amufe Hwomu sohumo tohino engo uy+fitnnefoho.

¹³ Jisas ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa huno ole uy+mentisofo kako Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo Ilaija pa'nyo sohune'no nalohoho. Ose syaf+hu'mentohofofoho.

*Jisas hwomu towahuno wonyo ehuhn-
namo'nnyo sohumo wop+ngo umokumentisofoho.
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-42)*

¹⁴ Oseso hwofi+ki'nyopo nta'ni nokotapontifi a'amu pi'n+ngo engo'njo sopo ifi+wahon+ngkofi hwe fihwo kako Jisas+mo nu'manto hwomtame ulohofonto ul+mento, Hwe Engofo, kiko nje hwomumne'no hitoho wakilofono. Kako nop+wasyonteso yomo yomo iwo'n+ngkiso hweho.

¹⁵ Kakoe a'apahoso ni+hu'no wonyofoho. Sikuno pi'n+ngo somo kako tohomo hwafi+wo'n+ngkiso hweho. U, sikuno fehohnjo kako mijomo hwafitohm'mofi+wo'n+ngkiso hweho.

¹⁶ Ngko jije inomokomoyo sohwa mo nje hwo-mumo uhwojahohweso. I, hofi+ko wop+ngo mmokoho yohoho. Hofi+ko hopo'maho.

¹⁷ Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Hwe moya'mi olohonta humalofo soku, sekwo Anitu si+meho hi'ntnnono muyo kuyoho. Sekwoe hon+ngkano ito'nohino'maho. Oso yahino hiso ne'no weso'manji ngko sekwo'nji humayoso sikuno alale womemjan+mo'montolikeno. Ngko sekwoe tango ngkimo ni'mayoso sikuno alale

womemjan+imo'montol+keno. Ngko'njo lopo hwomu huhwo sohwo uhwojapmno.

¹⁸ Ose ulonto Jisas oso towahuno wonyo sohumo yoka ulahon+ngki towahuno wonyo sohwo oso hwomu sohumo ul+iko'ma'mentisofoho. Hwomu huhwo sohwo wop+ingo komo'no imo'n+imentisofoho.

¹⁹ Oseso kakoe inomokomoyo sohwa Jisasiyepono nopont+fi hof+iko'nohini nohumant+fi ul+imentohofi, Pipilo. Nakwo oso towahuno wonyoso wae meeefesofo.

²⁰ Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+imento, Ou, ngko nehopi wasel+imonne'no yohono. Sekwo ngkimo simeho hi'ntnnonohinoso montopantokuyohofo. Sekwo ngkimo nningkape-eso n+hu'no we'e patnnyo uyo pa'n+ingo'manji u, sekwo olo hwof+iki'nyo lomo k+iko nol+ikafohofoji fiwano, ose ul+ikujo'no hwof+iki'nyo sohwo wamtonoho. Sekwoe simeho hi'ntnnonohinoso oso patnnyo uyo we'eso pa'nyo hi'njo hwasi'manji u, sekwo yo'mayo hopi'nonohinoso ikutnne hwasoho.

²¹ [I oso hiso'no olo towahuno wonyo loso'no wae yafo'neso hon+ingkano anga'nohino weho. Oso hon+inganoso olenoho. Sekwo Mpohumo jomo'nohino ujo'manji wosopayo manyo'njo humayo so'ntnno ifijoso olo towahuno wonyo loso a'amumo ul+iko'mayo'nefoho.]

Jisas kakoe poyo imo'nyo so'no apa'no ul+imentisofoho.

(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji hwaho Ngkalili i'mofawent+fi Jisas ul+imento, Ngko

A'amufe Hwomu sohwo'nimo nje mango sohwafe ahomo ho'nani^syikujo'no

²³ hofiko wofonjon^syantifeho. I oso huhwo sohwo sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no Anitu apa'no songo ulika'montonoho. Ose ulahoningki inomokomoyo sohwa simeho tango engo uy^smentisofoho.

Jisas tajo angomne'no hamniyoho ho'na'mentisofoho.

²⁴ Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji ango Koponeyam i'mofiwahoningkofi a'amu tajo angomne'no hamniyoho mawo'n^sngkohofoto sohwa Pitamo nu'mantifi ul^smentohofi, Sekwoe hwe engo sohwo kako tajo angomne'no hamniyoho ho'naof^swo'n^sngkiso hwolaho.

²⁵ Ose ulahoningkofi Pita ul^smento, Ikofo.

Ose ulonto Pita angomo noswahoningki Jisas Pitamo kaki'no ul^smento, Saimoun, kiko huno peho'no kiyohoho. Olo hwaho loponjo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwa hofiko hamniyoho yo'mayoso tihumta'ni mawo'n^sngkohofoto. Hofiko'montohwa mta'n^sngotaho. A'amu kengo sohwa mta'angotaho.

²⁶ Ose ulohoningkahoningki Pita ul^smento, A'amu kengo sohwa mta'ango mawo'n^sngkohofofoho. Ose ulahoningki Jisas ul^smento, I, ose'manji hofiko'montohwa hamniyoho moho'naopitnnehoho. Oso'no ngko Anituye hwomu sohwo'ni peho'no uy^smonnto.

²⁷ I oso hiso'no hofiko nakumne'no huno wonyo nosyonafihupitnnoho. Kiko mijo

momɨngopono uhuji ingkuso finjasyo. Inanɨku sɨmo'mjo injwapojoso kakoe mangomo kɨko hamniyoho tajo angomne'no hopaso wotɨpema'monnoho. Oso hamniyohoso nomahoji nekumne'no tajo angomne'no foho'namofo. Ose ulɨmentisofoho.

18

A'amu nom'ne somo yakolo tɨhwolo.

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Hohosohonta Jisasiye inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantɨfi ulɨmentohofi, Anɨtu a'amumo mokosyohumayo so'no nakwo sohwna'ni yofe engo hwofilo'nnyoso tɨhwolo.

² Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas mehomi fihumne'no joho ulonto kako'njo lopo mɨhumajonto

³ ulɨmento, Hungkuno nehopi waselɨmonne'no yohono. Sekwo honɨngkano wonyo somne'no sɨmeho mɨwolo'mokiyo'njo ifijoso olo mehomi lohwo pa'nyo mmo'ny'njo'manji sekwo Anɨtumo mohumafitnnefoho.

⁴ Anɨtu a'amumo mokomosyohumayo so'no a'amu fihwo ngko yo'mɨngohwonɨ'maho loso oso humo Anɨtu ole ulonefoho. Kɨko yofe engo'njo hwosoho. Ose ulonefoho.

⁵ A'amu fihwo kako olo mehomi lopa'nyo sohumo nje yofe ho'nonɨmayo'ne ufo'maso sohwo kako ngkimo nɨfo'makwoho.

Yahino wonyoso a'amufe sɨmeho hi'ntnnonohino somo wonyo imokiyofoho.

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

6 Olo mehomi ngkimo simeho hi'ntnnono ntapwo'nyo sohomo a'amu huno wonyo'njo fihwo ulososo, Jisasimo hohujo fikinjafo. Hon'ngkano wonyo lomo tifi fin'ngkayo. Ose uloso sohwo mehomu huhwo sohwo hon'ngkano wonyomo in'ngkayo so'no oso hwe huno wonyo'njo huhwo sohomo Anitu tohino mikun'imposo uyonefoho. Oso'no oso hwe huhwo sohwo wonyo hiso miyo sohonta sojo mikun'imposo engo so'nji kakoe ti'wangomo impe ifakojujukuji mijomo ho'naofontifitentesi wop'ngo'nesohilo.

7 A'amu nom'ne sohwoe hon'ngkano wonyo umokiyo sohumne'no hitoho ntokwoho. I oso yahino imo'nyoso a'amu huhwo sohwo tohino mikun'imposo nomane hweho. Oso'no kakine'no hitoho ntofantofoho.

8 Jije sife aho hon'ngkano wonyo imokososo sife aho hiso nohwempehoji foho'namofo. A'amu sife aho anga'nohino'njo sohwo hon'ngkano wop'ngo tipemayoso wop'ngofoho. U, sife aho hufa'u'njo hon'ngkano wonyo imokuhwoso'no nihu'nahone tikanomo wenefoho.

9 Jije timo hon'ngkano wonyo imokososo timoso fitihwotofafo. A'amu timo anga'nohino'njo sohwo hon'ngkano wop'ngo tipemayoso wop'ngofoho. U, timo hufa'u'njo sohwo hon'ngkano wonyo imokuhwoso'no nihu'nahone tikanomo wenefoho.

10 Olo mehomu lomne'no sekwo yo'm'ngohwasi'maho ulikutoho. O'o, sekwo upa'nimno. A'amu ahwomomjoso mehomu lomo ito'no mokosyohumawo'n'ngkohofoho.

Yo'mayoso mehomi lomo u'maso so'no Mpohumo uliwo'n'ingkohofofoho. [

¹¹ Hwap'ingoso A'amufe Hwomu sohwo'ni a'amu wonyo hon'ingkanomo humentan'ingkuji somne'no uti'mayo'ne pmmentohefoho.]

Yahu 'sipsip' anga'nohino isi'peefo'ne pahnn'imo hungkunofoho.

(Luk 15:3-7)

¹² Huno pipi seyohoho. Hwe fihwo kako yahu *sipsip wan hant'ilet'i'njo* (100) sohwo yahu anga'nohino sohwo isi'peeofoso sohune'no haf'hafe motipemaso'njo umontolaho. Awonoho. Oso yahu *nainti nain* (99) sohwa hofiko wopayo nontan'ingkuji kakwo'yohwo sohwo nuli'ko'mahwosi yahu isi'peefo sohune'no notipehwosi wotipema'montonoho.

¹³ Notipemahwosi kako yahu anga'nohino isi'peefo sohune'no simonyo umontonoho. Nom'ne yahu *nainti-nain* (99) misipeefe'njo so'no huno mosyafisyonehoho.

¹⁴ Oso pa'nyo sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako we'e lomne'no ole lalofi, Ngko mehomi lomne'no misipeefe'njo yohono. Ose lalofoho.

Nom'ne sohwo wonyo kilohofososo'no kiko pipi uloho'monnto.

¹⁵ Ji'je a'amu kikimo wonyo kilohofososo kiko kakimo u'mahoji siko'nohini humahosi'ni kakoe wonyo'no yoloho uso. Kako ji'je hungkunomo nupa'n'ingkuhwosi'manji u, ji'je a'amu ne apa'no umo'n'imontonoho.

16 Kako Jije hungkunomo haloho maposo'njo'manji kiko nom'ne a'amu anga'nohinotikeno hufa'ulikeno oso hwa tipemahoji hwe wonyo kilohofoso sohwoepono fiwanimno. Osopo i'mofakuji a'amu hufa'ulikeno hufa'u sihunetikeno oso hwa wolijwaopife.

17 Kako hofikoe hungkunomo haloho maposo'njo'manji e'wa, a'amu hopi'nonohino sekwo'nji Anitumne'no uhu'mokuwo'n'ngkohoho sokumo ulimno. I a'amu hopi'nonohino sofe hungkunomo haloho maposo'njo'manji, e'wa kako a'amu kengo pa'nyo hweho. Oso a'amu huhwo sohwo kengopo uhumajipijo osopo wohumamontonoho.

18 Hungkuno nehopi waselimo. Yo'mayo olo hwaho lopo sekwo wonyofoho likuji nano mti-tojoso i, oso hiso'no Anitu ahwomomo nto mtitokwoho. Yo'mayo olo hwaho lopo sekwo wopingofoho likuji oso hiso'no Anitu kako ahwomomo wopingofoho nto lohoho.

19 Hungkuno nom'ne waselimo. Olo hwaho lopo a'amu hufa'u hwa'u yo'mayo so'no simeho afa in'ngkohosi Mphumo oso hiso'no jomo ulisoso nje Mphwo ahwomomo humaso sohwo wosejapmmontonoho.

20 A'amu hufa'u sohwa'u sihune sohwa hofiko nje yofemne'no uhu'mokukuji nohumentan'ngkuji ngko hofiko'njo ajwo'mo wohumamonnoho.

A'amu yo'mayo so'no siki mayoso moho'nasiyo'ne pahnnimo hungkunofoho.

21 Oso hohosohonta Pita Jisasimo u'manto ulimento, Hwe Engofo, nje a'amu sohwo wonyo ntohofiwo'n'ngkiso so'no ngko oso wonyo so'no wae alale uyimonnto. Wayo yao'mneso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u oso hopolaho.

22 Ose Ulohon'ngkahon'ngki Jisas ulimento, Ngko aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo makilohoyohono. O'o, wae iyoso ne'nohini *sefenti* (70) ne t'ipemayo aho hopi'nono nom'ne hufa'uyo fiyohoho kilohono.

23 Oso'no Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no kako a'amufe wonyo wae yaofone yahinono olenoho. Hwe yofe engo'njo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwa yo'mayo siki mawo'n'ngkohoho so'no hamniyoho hwangku ho'nasiyo'ne hungkuno m'hwajiyo'ne uyimo limentisofoho.

24 Oso'no kako syoho emanto syoho ulohofiyo anga'nohino fihwo kakoe yo'mayo siki mawo'n'ngkiso sohwo kakoe hamniyoho moho'naofe'njoso olenoho. *Ten miliyon* (10,000,000) kinafoho.

25 Kakoe hamniyoho ni'hu'no ane hweho. Oso'no hwe engo sohwo ulimento, Olo hwe lohwo'nji kakoe ape'nji mehom'nji yo'mayo hopi'nonohino so'nji nom'ne sohwa hofikoe siki syoho ulohofiyo so'no mpe uyife. Hamniyoho mpe ifijosoko kako moho'naofe'nefoho.

26 Ose ulahon'ngki hwe huhwo sohwo kakoe hwe engo sohwoe sife ki'nyo'mo hwomtame ulohofonto humotaho lonto ulimento, Nje hwe engofo, we'nenepi nohontohumaho. Nohontohuma-

hoji ngko hamniyoho hopi'nono wokijapmmon-noho.

²⁷ Ose ulahon'ngki hwe engo huhwo sohwo kakine'no hitoho ulofahon'ngki hamniyoho moho'nasiyo'njo imentiso so'no wae yaofahon'ngki hwe sohwo yo'mayo siki mawo'n'ngkiso so'no hamniyoho nihu'nahone muyonehoho.

²⁸ I oso'no syoho ulohofiyo sohwo noswol'kofaponto uhwon'mentisoso kakoe syoho afa'nono iyo sohomo uhwon'mentisofoho. Oshwa kakinta'ni yo'mayo siki ma'nnyoso *wan hantilet* (100) kina moho'nasiyo'njo sohomo uhwononto ti'wangomo aho pmpil'mokonto ul'mento, Nje hamniyoho moho'nani'syohinoso komo'no ntape.

²⁹ Ose ulahon'ngki hwe syoho afa'nono iyo sohwo hwomtame pi'wehumawento ul'mento, Ngkine'no hitoho kilofihwoso'no nohontohuma'ho. Ji'je hamniyoho wokijapmmo.

³⁰ Ose ulahon'ngki ngkilaho ulonto impo'angomo intofahumentisofoho. Osopo intofasyonto ul'mento, Ki'ko osopo nohuma-hoji nje hamniyoho ntapohojo'no ngko wakisi'huto'mnoho. Ose ul'mentisofoho.

³¹ Ose yahon'ngki syoho afa'nono nom'ne sohwa yo'mayoso uhwonont'fi si'meho tohino umn'mentisofoho. Si'meho tohino umn'ngkahon'ngki hwe yofe engo'njo sohomo oso hiso'no ul'mentohofofoho.

³² Ose nupa'nonto syoho ulohofiyo huhwo sohune'no joho ulonto ul'mento, Ki'ko syoho ntohofiyo wonyo hwosoho. Ose ulonto

ulimonto, Simo'mo kiko ngkimo humotaho sontahoningkini hamniyoho hopi'nono montape'njo imentohino so'no ngko wae yakumo'male hwosoho.

³³ Ngko kikine'no hitoho ntofiso hopaso kiko nom'ne a'amu syoho afa'nono iyo sohumne'no hitoho makilofe'njo peho'neto.

³⁴ Ose ulonto simeho tohino umningkahoningki tohino engo uyiwon'ningkohoho sohwife ahomo ho'nahumentisofoho. Ho'nasyonto ulimonto, Kiko osopo humahoji nje hamniyoho hopi'nonohinosa ntapohojo'no wakisihuto'monnoho.

³⁵ Oso pahnnimo hungkunoso Jisas nulonto ulimonto, Sekwo nom'ne sofe wonyo selohopijoso wae meefe'njo ifijo'manji u, oso pa'nyo nje Mpohwo waseloho'montonoho. Ose ulimentisofoho.

19

Jisas kako ape ho'nasiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Jisas oso hungkunoso hopi'nono losojwaofonto kako Ngkalili nuliko'manto kako hwaho Jutiya Mijo Joutan nongkihnta'ni wako'mentisofoho.

² Oso hopo sopo a'amu pi'ningo engoso Jisasimo tifi iningkamotofofoho. A'amu mnokino'njo somo Jisas wopingo umokumentisofoho.

3 Oseso a'amu Falisi sohwa Jisasimo yamofu ulohofano lontifi nu'mantifi ole ulohon+mentohofi, Hon+ngkano hungkunoso ole wo'nnyotaho. Hwe fihwo yo'mayo wonyo'wonyo so'no kakoe ape wae yaofoso wop+ngotaho.

4 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo An+tuye hungkuno olo so'no huno maseyo'njo liyohoho. An+tuye yo'mayo hopi'nono mt+'mokumentiso sohonta kako hwe'nji ape'nji mt+'mokumentisofoho.

5 Nomti+'mokonto ole l+mento, Olo hilo so'no fihwo kan+ngkwohwo kona'wohimo uliko'mahwosi kakoe ape'nji nem'no makotoku woloho'nanjiyoho. Siko'ya'u anga'nohino umo'nanjiyoho.

6 Oseso siko a'amu hufa'u umo'nanji'maho. O'o, sikoe a'apahoso anga'nohino umo'nanjiyoho. Oso'no An+tu osiya'umonto mekot+jwahumasofoho. U, oloso nomti+huposo'eno.

7 Ose ulahon+ngki a'amu Falisi sohwa ul+mentohofi, I oso'no Mouses kako olo hungkunolo peho'no mt+'mokumentisoto. A'amu kako ape woho'nahumo lihwosi oso hiso'no iyoswomo mt+'mokuhwosi a'mu simo uyahoj+hwosi woho'nahumontonoho. Oso pipilo.

8 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, A'amu yokumpohn'nyo imo'n+mentohofu so'no Mouses olo hungkunolo mt+'mokumentisofoho. I simo'mo ne'mo olo yahino loso mmo'n+mmojofoho.

9 Ngko nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo kakoe ape hon+ngkano wonyo

mmofe'njo simo hwehwo kako wae yaofihwosi nom'ne ape masoso oso hwe sohwo kako ape ito'no mayo honingkano somo mtihupeso sohwo kako ose yososo kako honingkano wonyo'njo hweho.

¹⁰ Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa ulimentohofi, Hwe kakoe ape'nji fosyohumayo yahinoso ose'manji i, hwe songo ape momaso sohwo kako hwosijo lohofoso wopingofoho.

¹¹ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Hwe moya'mi olo hungkuno hwosijo sohwafe honingkano somo iningkayo so'no fehohnjo hopo'maho. O'o, Anitu a'amu anga'no anga'nohino somo kakoe yokumpohn'nyo uyososo oso a'amuso hofiko olo hungkuno lomo uningkafe.

¹² Ihwoni. Hwe anga'no anga'nohino sohwa hofiko ape momapitnne hwafoho. A'amu fehohnjo kona'wohi aswo ma'nyo somta'ni ape mayoso'no hofikoe a'apaho ito'nohino'maho. A'amu fehohnjo nom'ne sohwa mo ape momaso'njo iyo'ne ipisayo sihu peetimotofofoho. A'amu fehohnjo Anituye syoho somne'no syafisyonte so'no hofiko ape mayo honingkano hano pitofahinwo'n'ngkohofofoho. Olo hungkuno loso'no hwe fihwo oloso uyimo loso sohwo kako uyono.

Jisas mehomi we'e somo aho ulonjimokumentisofoho.

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Oso hohosohonta a'amu fehohnjo hofikoe mehomi we'eso Jisas kako aho ulonjimokono

lontifi Jisasiyepono mehomi somo uh-watimentohofofoho. Nuhwojahonngkofi kakoe inomokomoyo sohwa yoka ulimentohofofoho.

¹⁴ Jisas ulimento, Sekwo mehomi somo nopijumofikutoho. O'o, hofiko ngkiyepono wapife. Anitu a'amumo mokosyohumayoso mehomi pa'nyomnoho.

¹⁵ Ose ulonto kako mehomi somo mnokinopo aho ulonjimokumentisofoho. Kako moi'wo ulon-jimokonto oso hopo sopo niliko'manto umentisofoho.

Hwe songo sohwo kako yo'mayo ho'yangopi'n'ingo'njo hweho.

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Hwe fihwo Jisasi mo u'manto ulimento, Nje Lontihwayo sohwo si, ngko songo ne'no humayo'neso yo'mayo wopingoso pipi i'mo ma'mnehono.

¹⁷ Ose ulohonngkahonngki Jisas Ulimento, Kiko yo'mayo wopingo so'no peho'no ntohonngkino. Nihu'no anga'nohino sohwo wopingo hweho. Mpohwo kako'nohinoho. U, kiko songo ne'no humayo'neso woma'mo lohoji kiko honngkano hungkuno hopi'nonohino somo tifi finngkahwoho.

¹⁸ Ose ulahonngki ulimento, Honngkano hungkuno ntisoto. Ose ulahonngki Jisas ulimento, Hungkuno ole, Kiko nom'nihumo nofonjasiyo'eno. Kiko ape ito'no mayo'ne yahino somo nomtihuposo'eno. Yo'mayoso hufo iyo'eno. Nom'nehumo hwasyo hungkuno ujo'eno.

19 Jije mpohwo'nji na'u'njiye hungkunomo tifi fin'ngkayo. Sikoe yofe foho'nomaho. Kiko kikine'no ku'mo'n'iwon'ngkiso hopa a'amu kiko'njopo humalofo somne'no wakumo'nono.

20 Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo ul'imento, Oso hungkunoso ngko in'ngkowalokweno. Nom'neso peho imnehono.

21 Ose ulahon'ngki Jisas ul'imento, Jije hon'ngkano wop'ngo hwofilo'nnyo umo'n'mo lohoj'i'manji jije ho'yango yo'mayo hopi'nonohinoso a'amu mpe wakilohopife. U, kiko hamniyoho maho oso hiso nomahoji a'amu yo'mayoso umofonyo iwo'n'ngkohoho somo uyo. Kiko ose isoso kiko ahwomomjo ho'yango neso woma'monnoho. Ose yohoji kiko ngkimo tifi nningkape.

22 Ose ulahon'ngki oso hwe songo sohwo nupa'nonto simeho tango uyahon'ngki kakoe angopono umentisofoho. Hwap'ngoso kakoe ho'yango yo'mayoso pi'n'ngo'njo a'amu somo muy'imnehono lonto umentisofoho.

23 Nowahon'ngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwo ul'imento, Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. A'amu hamniyoho yo'mayoso engo'njo yokumpohn'nyo kemokosyohumaso sohwo kako ahwomomo Anitu umokosyohumayo sopone'no ijijoyonefoho.

24 Ngko apa'no waselimonne'no yohono. Yahu fihwo kako yongo imo pa'nyo so'mo wahumo lihwosi yososo wonyopi umontonoho. Oso pa'nyoso hwe ho'yango hamniyoho yo'mayoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantoso sohwo Anitumo enjwa'mo wohumamo lihwosi

yososo hopo'maho. O'o, kako yahu sohwo yongo imo pa'nyo so'mo wahumo lihwosi ijijo wonyopi yoso hopaso oso hwe ho'yango engo'njo sohwo oseno yonefoho.

²⁵ Ose ulahon'ingki kakoe inomokomoyo sohwa oso hungkunoso nupa'nontifi yomo imentohofoho. Hofiko limentohofi, Ose'manji a'amu Anitu'nji ango wopingo sopo songo ne'no humayo'neso tihwo woma'montolo.

²⁶ Ose ulahon'ingkofi Jisas hofikimo timo uhwononto ulimento, A'amuso hopo'maho. Oso hiso Anitu yososo hoponoho.

²⁷ Ose ulahon'ingki Pita ulimento, Ihwoni, nakwo yo'mayo hopi'nonohinoso ho'nasyontani kikimo tifi kin'ingkopalokuhwono. Oso'no nakwo peho manehwono.

²⁸ Ose ulahon'ingkofi Jisas ulimento, Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Hwangku yo'mayo songo i'mofaposo sohonta A'amufe Hwomu sohwo kakoe yokumpohn'nyo'nji hwe engo sohwoe epohumayo wonyoangkafo sopo nohumentan'ingkuhwosi ou, sekwo oso hohosohonta sekwo ngkimo tifi nningkap'wo'n'ingkohoho sohwasi sekwo hwe engo sohwoe epohumayo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sopo nohumat'ikutnnefoho.

²⁹ Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko hofikoe ango homn'ingkwa'wehwosanji hapiyos'janji mpohwo na'u mehomi hwaho yo'mayoso ngkine'no nje hungkunomne'no uliko'mapijoso i, oso a'amu oso hiso'no yo'mayo pi'n'ingo engo wopingoso mapitnnefoho.

Oso'nji hofiko songo ne'no humayo'neso notipemapitnnefoho.

³⁰ Hwe fihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwo'nyoho syofisyalokusoso oso hwe huhwo sohwo Anituye ponemo soso sohwo kako hwe engo'maho. We'yo hweho. Hwe nom'nihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwo'nimaho. We'yo hwo'nyoho syofisyalokuso sohwo oso hwe huhwo sohwo kako Anituye ponemo soso sohwo kako hwe engo imo'none hweho.

20

Ipisae Syoho'njo sohwafe hungkunofoho.

¹ Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no pahnnimo hungkunoso olenoho. Hwe ipisayo syoho kakwo sohwo kako imingo'nji nowento a'amu kakoe ipisayo syoho ulohofiyo'ne utima'mentisofono.

² Nowento a'amu syoho ulohofiyo so'nji hungkuno lontifi simeho afa inontifi olo sikuno lomne'no hamniyoho kina anga'no anga'no nano mtitofontifi ipisayo syoho hwapingo sohwo syoho ulohofiyo somo kakoe syohopono luhwatimentisofoho.

³ Mofehi'nyo'nji ipisayo syoho hwapingo sohwo apa'no nowento a'amu uhu'mokiyo sopo uhwonmentisoso a'amu fihwa syoho ane sohwa siki humolowentaningkofi uhwononto

⁴ ulimento, Sekwo soku nje ipisayo syohopo syoho tohofiyimno. Ngko hamniyoho ito'no wosejapmmonnoho.

⁵ Ose ulahon'ngki hofi'ko umentohofofoho. Ipi-sae syoho hwap'ingo sohwo syoho ulohofiyo somne'ento uhwonamo lonto hinjopo umentiso sohwo apa'no akupo'nyo'nji umentisofoho.

⁶ Mofehi'nyo ukwo'mokumonto yahonjoso'nji ipisayo syoho hwap'ingo sohwo apa'no nowento a'amu siki humentan'ngkofo somo uhwononto ul'mento, Olo mofehi'nyo noposahon'ngki sekwo syoho miyo peho'no humalofoho.

⁷ Ose ulahon'ngki ul'mentohofi, A'amu syoho monejape hn'nwi humalohwono. Ose ulahon'ngkofi ul'mento, Sekwo hisoku nje ipisayo syoho'no fiwan'mno. Ose ul'mentisofoho.

⁸ Oseso mofehi'nyo moi'wo imo'n'ngkahon'ngki ipisayo syoho hwap'ingo sohwo kakoe syohomo uhwontohumayo sohumo ul'mento, Syoho ntohofiyo somo joho ulohoji ti'finjo pohofa so'nji si'mo'mjo pohofa so'njimo hamniyoho uyo.

⁹ Ose ulahon'ngki a'amu si'kuno'nji pmmento-hofa somo kina anga'no anga'no uyi'mentisofoho.

¹⁰ A'amu si'mo'mjo pmmentohofosa ose uhwononti'fi ole hnn'mentohofi, U, nakwo hamniyoho engo womantanoho. Ose hnn'ngkahon'ngkofi hofi'ko huhwa kina anga'no anga'no ma'mentohofofoho.

¹¹ Nomanti'fi ipisayo syoho hwap'ingo sohumo yoka ul'mentohofofoho.

¹² Ole ul'mentohofi, A'amu ti'finjoso syoho we'enehwo yahon'ngkofi ki'ko hamniyoho nakumo nejapohino hopaso uyohino. Nakwo im'ingo'nji nta'n'ngo so'nwi syoho

tango'njo yontaningkuhwoni mofehi'nyo we'e nalimaso'nimaho.

¹³ Ose ulahoninkofi ipisayo syoho hwapingo sohwo hwe anga'no ajwopo lohofontanjo sohumo ulim ento, Nje a'amuhwe, ngko kikimo wonyo makilohofe hwo'nyoho. Kiko ngko'nji hamniyoho kina anga'no mayoso'no sim eho afa minyohwoya'ilaho.

¹⁴ Oso'no hamniyoho mahoji mpano. Ngko hamniyoho kijapohe pa'nyoso a'amu tiffinjo somo uyo'manji

¹⁵ nje syohofoho. Nje hamniyoho so'nji yo'mayo imeso wopingotaho. Ngko hwapingo hwo'nyoho. Ngko a'amumo wopingo ulohofoso'no sim eho wonyo ntap'wo'ningkino hwosilaho. Oso hungkunoso syoho hwapingo sohwo ulimentisofoho.

¹⁶ Jisas ose ulonto ulim ento, A'amu tiffinjo so'nji simo'mjo so'njimo Anitu afa'nohino uyimo lososo uyimontonoho. Jisas ose ulimentisofoho.

Jisas kako poyo imo'ningkuhwosi songo likafone so'no apa'no ulimentisofoho.

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)

¹⁷ Jisas Jelusalemne'no wasimo lonto kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u sohwa hofiko'nohino nosontifi Jisas ulim ento,

¹⁸ Upa'nimno. Olohonta nakwo Jelusalemne'no wosantane'no yihwono. Osopo A'amufe Hwomu sohomo a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji hofikoe ahomo hofiko ho'nasyikuji kakine'no

hungkuno likuji kako poyo umo'nono likuji nanao wamtitofantifeho.

¹⁹ Oseso hofiko nom'ne a'amu soh wamo uyahon'ngkuji hofiko s'itofu ul'kuji soh wolontamo'nji hwan'ngo fon'kuji iyo hwa-jiyofoku'nnyo sopo wofonjinto'ofosyantifeho. Sikuno hufa'u s'ihune memjaof'hwoso'no kako apa'no likafonefono. Ose ul'mentisofoho.

Jem'is'i'nji Joun'nji siko yofe engo womantae'no y'ihwayo li'mentisiyefoho.

(Mak 10:35-45)

²⁰ Oso hohosohonta Sepetiye ape'nji kakoe hwomu sohwa'u'nji Jisasimo u'mant'fi a'musi hwomtame ulohofonto Jisasimo hungkuno anga'nohino so'no ulohon'mentisofoho.

²¹ Oseso Jisas ul'mento, Peho'no kumo'n'ngkohoho. Ose ulahon'ngki ul'mento, Hwangku sohonta k'iko yofe engo nomahoji a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumuso sohonta k'iko nje hwomu sohwa'umo ole ulohoho. Nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo hohnta'ni fosyohumunyo. Ngko a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumayo so'no siko non'ifo'masy'ihne hwahusoho. Ose ulohoho.

²² Ose ulahon'ngki Jisas ul'mento, Oso hungkuno ntohino neso k'iko huno makiyohoyohoho. Tohino ngkimo n'imnosohopaso mas'isoso siko hopolaho. Nje a'apahomotohino ifeehu'mo yanisyosohopaso sikoe a'apahomotohino ifeehu'mo yasesyososo siko hopolaho. Ose ulahon'ngki ul'mentisi, Nekwo hoponoho.

23 Ou, nehopeho. Tohino ngko ma'meso fehohnjo siko womanjiyoho. Tohino ngkimo ifeehu'mokonisyoso pa'nyoso sikoe a'apahomo ifehu'mokasesyonefoho. I, oso hiso'no ngko'nji a'amumo mokosyohumayo so'no nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo nohnta'ni fosyohumayo so'no a'amu nom'ne somo muhwosopo'mnehono. O'o, oso hopo sopo nje Mpo-hwo kako a'amumne'no esyohumaho.

24 Ose ulimentisoso inomokomoyo nom'ne sohwa nupa'nontifi hofiko Jemisi'nji Joun'ntnne'no simeho tohino umnimentisofoho.

25 I oso hiso'no Jisas kakoe inomokomoyo sohwanne'no ngkiyepono wapivento joho ulonto ulimento, Olo so'no sekwo huno seyohoho. Olo hwaho lopo a'amu nom'ne somo mokosyohumayoso hofiko hofikoe a'amu enjwa'mjo somo syoho tango'njo uyontifeso a'amu enjwa'mjoso syoho hiso ito'no miyo'njo ifijo'manji hwe mokosyohumayo sohwa ikujoho woposantifeho.

26 Sekwoe a'amu fihwo yofe engo woma'mo loso sohwo kako a'amufe syoho ulohofiyo umo'nono.

27 Sekwoe a'amu fihwo ngko nom'ne somo womokosyohumamo loso sohwo kako nom'ne somne'no siki syoho ulohofiyo pa'nyo umo'nono.

28 Oso pa'nyo A'amufe Hwomu sohwo kako a'amu nom'neso kakimo syoho ufo'mayo'ne pmmentiso'maho. O'o, hofikoe syoho ulohofiyo'ne pmmentiso hweho. Kako a'amu sikwo'mjohohosi humentanngkofo somo uhwononto asomo utimayo'ne kakoe honiyo uso-

huma'mne'ento pmmentiso hweho.

Jisas a'amu timpinyo sohwa'umo timo wopingo umokumentisofoho.

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji angu Jelikou uliko'mantifi pahoninkofi a'amu piningo engo Jisasimo tifi iningkapmmentohofoho.

³⁰ Hwe timpinyo hufa'u sohwa'u Jisas palofoho upa'nonji honingkano momingopo nohuanji Jisasine'no johu ole ulimentisi, Ntefitiye Imu hwasoho. Kiko nekumne'no hitohu wakilofono.

³¹ Ose ulahoninkgi a'amuso yoka ulimentohofi, Siko mampi'nyo fosyohumunyo, Ose ko ulahoninkofi oso huhwo sohwa'u johu engo ulimentisi, Hwe Engofo, Ntefitiye Imu sohwasi, nekumne'no hitohu wakilofono.

³² Ose ulahoninkgi Jisas nolohofonto sikine'no johu ulonto ulimento, Ngko sikimo pipi selohu'mnehono.

³³ Ose ulahoninkgahoninkgi siku ulimentisi, Hwe Engofo, kiko nekwoe timo wopingo wemokonontayo'no kilalokuhwoyo.

³⁴ Ose ulahoninkgi Jisas sikine'no hitohu ulofahoninkgi sikoe timopo aho kisosyahoninkgi timoso komo'no ito'no hononji Jisasimo tifi iningkamentisiyefoho.

21

Jisas hwe yofe engo'njo pa'nyo angu Jelusalemno humentisofoho.

(Mak 11:11; Luk 19:28-40; Joun 12:12-19)

¹ Hofiko Jelusalem mofone sopo i'mofapontifi ango Mpetifase hwofiki'nyo Oulif osopo humamentohofofoho. Osopo Jisas nohumanto kakoe inomokomoyo sohwa'umo ole lihwatimento,

² Siko oso ango we'e nonjo lopo nuhusisi oso hopo sopo siko ahwomo yahu *toungki* hofiko impe intofahumalofoso kakoe mu hi'nji wotipemanjiyoho. Oso yahu sohwa'u ikwolofa mahosisi ngkiyepono motapinyo.

³ I hwe fihwo sikimo hungkuno selihwoso'no'manji ole ulinyo. Nakwoe Hwe Engo sohwo kako olo yahu lohurne'no syoho weho. Ose ulahosisyo'no kako komo'no uhwojapmmontonoho. Ose lihwajimentisofoho.

⁴ Oso hiso imo'n'ngkahon'ngki oso a'amu sohomo Anitu hungkuno uyahon'ngki limojo sohwoe hungkuno ne imo'n'mentisofoho. Hungkunoso olenoho.

⁵ A'amu ango Saiyon sopo humalofa somo ole ulimno.

Uhwonimno. Sekwoe Hwe Engo sekuyepono ntopohoho.

Kako hwe yofe ane pa'nyo ahwomo yahupo kehumaho.

Oso yahu hiso ho'yango mokaho'nyo'nefoho.

⁶ Oseso inomokomoyo hufa'u sohwa'u nowenji yo'mayo Jisas ulimentiso hopa imentisiyefoho.

⁷ Siko yahu kona'wohi'nji kakoe mu'nji nomotaponji sikoe manji'mofoso yahupo miyopeehumentisiye sopo Jisas kehumamentisofoho.

⁸ Hwe moya'mi pi'n'ngo engoso hofiko hofikoe hwapife Jisas kako hano wene hon'ngkano sopo hu'meehumentohofofoho.

A'amu fehohnjo ipamo lopo'memantifi
 Jisasiye yofe ho'nomayo'ne honingkanopo
 hu'meehumentohofofoho.

⁹ Hwe hwoya'mi simo'mjo so'nji tiffinjo so'nji
 hofiko joho ole limentohofi

Ntefitiye Imu sohwoe yofe woho'nomano.

Kako woping'nohini hweho.

Olo hwe lohumo nakwoe Hwe Engo Anitu sohwo
 nakwoe hwahopone'no uhwatimentiso
 hweho.

Kakoe yofe woho'nomano.

Anitu ahwomomo humaso sohomo isamoyoka
 ulano.

Ose limentohofofoho.

¹⁰ Jisas Jerusalemno noswahoningki oso hopo
 sponjo hwe moya'mi hofiko yomo yontifi
 ulimentohofi, Olo hwe lohwo tihwolo.

¹¹ Ose ulohoningkahoninkofi hwe moya'mi
 Jisasi'nji pmentohofoso ulimentohofi, Olo Jisas
 Anituye hungkuno liwo'ninkiso hweho. Ango
 Nasalet hwaho Ngkalilinta'ango hweho. Ose
 ulimentohofofoho.

*Jisas Anituye tajo ango engo somo a'amu
 mpe yontaninkofi a'amu yo'mayo somo wae
 yao'mentisofoho.*

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Joun 2:13-22)

¹² Jisas Anituye tajo ango engo somjo mempo
 ango somo noswonto a'amu yo'mayo mpe
 yontaninkofo somo wae yao'mentisofoho.
 Hofikoe ijempoho hamniyoho iwolo'mokomayo
 yontife ho'nasiyo'ne so'nji a'amu yihufu mpe
 uyantifi epohumayo yiwo'ninkohofoso Jisas
 kako mehu'mee'mentisofoho.

13 Wayo yaofonto Jisas ulimonto, A'amu Anituye hungkuno mtimokumento sohwa ole mtimokumentohofi, Olo nje ango somne'no ole lifitnefoho. Mpohumo jomo ujo'ne angofoho. I oso hiso'no nje ango loso sekwo a'amu hamniyoho hiyaso'mo hufo mawo'ninkohoho sohwafe ango hopa imokalokwofo. Ose mtimokumentohofofoho ulimentisofoho.

14 Jisas tajo angomo nohumentaningki a'amu timpi'nyo so'nji sife wonyo'njo so'nji kakimo u'mamentohofofoho. Nu'mahoningkofi Jisas wopingo umokumentisofoho.

15 Oseso hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwanji hofiko uhwonimentohofoso Jisas a'amu wopingo umokumentisoso uhwonontifi upa'nimentohofoso mehomi tajo ango somo Jisasimne'no joho ulimentohofi, Ntefitiye Imu sohwoe yofe woho'nomano. Ose lontaningkofi nupa'nontifi hofiko simano hintotohino umnimentisofoho.

16 Simano hintotohino umningkahoningki Jisasimo ulimentohofi, Olo hungkuno mehomi lohwa lalokwofo loso nto lupa'ninkino. Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimonto, Ou, upo'nalokweno. Sekwo olo hungkuno loso'no huno maseyo'njotaho. Hungkuno ole, Mehomi engo so'nji mehomi milongo so'nji jije yofe woho'nokumapife.

17 Ose ulonto, nuhwotimofonto Jelusalem mta'ni noswaponto ango Mpetani'no nowento osopo saho fosyawo'mentisofoho.

*Ikwongo yofoho imentisofoho.
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Imingo'nji Jisas Jelusalemno asomo simentisoso mijoho engo uyimentisofoho.

¹⁹ Kako uhwonimentisoso ikwongo honingkano lopo lohofontanngki uhwononto oso hopo sopono umentisofoho. U, oso homo somo ikwonjayo anefoho. Swo'nohinofoho. Ose uhwononto Jisas iyo somo ulimento, Kiko ne apa'no minto'nngkohotnnehino. Nihu'nahone hwosoho. Ose ulahonngki iyoso yofoho komo'no imentisofoho.

²⁰ Kakoe inomokomoyo sohwa oso hiso nuhwonontifi hofiko yomo imentohofofoho. Yomo yontifi limentohofi, Oso iyo yofoho komo'no isoso pipilo.

²¹ Ose ulahonngkofi Jisas ulimento, Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Sekwoe simeho hi'ntnnono nehopi ufijoso u, sekwo simeho hufa'u ane hwasimanji sekwo ngko iyo lomo ulohe hopaso uyantifeho. Oso'nohinimaho. O'o, sekwo simeho hi'ntnnono nehopi ufijomanji sekwo olo hwofiki'nyo lohomo ole ulifijoso, Kiko nolikafohojo oso mijo ayo mompo filikofafo. Ose ulifijoso hwofiki'nyo sohwo wawontonoho.

²² U, sekwo simeho hi'ntnnono nehopi uyikuji yo'mayo so'no Mpohumo jomo ulifijoso womantifeho.

Jisasiye yokumpohn'nyo hwapingo so'no ulohonimentohofofoho.

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisas tajo angomo asomo swonto a'amumo lutihwentan'ngki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Isilaelife hwe engo sohwanji hofiko nu'mantifi ulimentohofi, Kiko olo syoho iwo'n'ngkino loso tihwo kilimaso'no iwo'n'ngkinoto. Yokumpohn'nyoso tihwo kijapmmaso'nji iwo'n'ngkinoto.

24 Ose ulahon'ngkofi Jisas ulimento, Ngko huhwo'nyi hungkuno anga'no waselohon'imne'no yohono. Olo hungkuno hiloso sekwo asomo ntifijo'manji e'wa, yo'mayo yalokwe so'no hwap'ngo waselimo.

25 Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kakoe yokumpohn'nyo hwap'ngoso ntimta'angoto. Anitu mta'angotaho. Hwahoponjo a'amu mta'angotaho. Ose ulohon'ngkahon'ngki hofiko ole hnnimentohofi, Joun kakoe yokumpohn'nyo Anitu mta'ni ma'mentisofoho ulaso'manji ole wonal'montonoho. Ose'manji sekwo Jouniye hungkunomo simeho hi'ntnnono muyo'njo peho'neto.

26 I, Joun kakoe yokumpohn'nyo hwahoponjo a'amu mta'ni ma'mentisofoho ulaso'manji hwe moya'mi peho nalohopitnnehofu. Oso'no iyoho nenalofoho. Hwe moya'mi hiso ole syafisywo'n'ngkohofi, Anitu kako Jounimo hungkuno uyahon'ngki nalimentisofoho.

27 Ose hnnontifi Jisasimo ulimentohofi, Nakwo huno monayohoyohoho. Ose ulahon'ngkofi Jisas hofikimo ulimento, Ose'manji ngko huhwo'ni nje yokumpohn'nyo yo'mayo

iwo'n'ingkohe hwap'ingo so'no masel'mnehono. Ose ul'imentisofoho.

Hwe fihwo hwomu hufa'u'njo sohwoe pahnn'imo hungkunofoho.

²⁸ Olo hungkuno selohe so'no sekwo huno pipi seyohoho. Hwe fihwo kako hwomu hufa'u'njo hweho. Kako hwomu tis'maso sohomo ul'imento, Nje hwomufo, olohonta nuhuji ipisayo syohomo syoho ntohofiyo.

²⁹ Ose ulahon'ngki kakoe hwomu sohwo ul'imento, Ngkilaho. Ose ko ulonto hwangu kako huno esyaf'isyonto syoho ulohofimentisofoho.

³⁰ Oseso kan'ngkwohwo nom'ne hwomu sohwoepono nowento oso hungkuno tis'maso sohomo ul'imentisoso apa'no, Ulahon'ngki hwomu sohwo ul'imento, Ou, Mpohwo, ngko syoho wak'lohofimo. Ose ko ulonto kako syoho somne'no mawommentisofoho.

³¹ Oso'no huno pipi seyohoho. Oso hwomu sohwa'u kan'ngkwohwoe hungkuno somo t'ihwo in'ngkamentono.

Ose ulohon'ngkahon'ngki, S'imo'mjo sohweho ul'imentohofofoho.

I, Jisas ul'imento, Ngko hungkuno hiso'no yoloho'nohini wasel'monne'no yohono. A'amu hon'ngkano wonyo'njo hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji moya'mi hwa'nte sofa hon'ngkano wonyo imof'wo'n'ngkohofofofanji hof'iko s'imo'mo Anituye hon'ngkano so'no nakwolaho lont'ifi olohonta s'meho y'wolo'mokalokwofo. Oso'no Anituye ango sopone'no s'imo'mo sepopitnnefoho.

32 Hwapingoso Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo sekuyepono pmmenti-sofoho. Kako honingkano wopingo imofo setihwamentiso so'no i, sekwo simeho hi'ntnnono muyo hwasoho. I, a'amu hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji moya'mi honingkano wonyo imofwo'n'ngkohoho sofanji hofiko Jouniye hungkunomo simeho hi'ntinnono uyimentohofofoho. Sekwo oso hiso'no ko uhwonontifi sekwo huno mikwesyafisiyo'njo yontifi simeho hi'ntnnono muyo hwasoho.

A'amu wonyo ipisayo syoho mokosyohumawo'n'ngkohoho so'no pahnnimo hungkunofoho.

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Jisas ulimento, Sekwo pahnnimo hungkuno nom'ne upa'nimno. Hwe fihwo hwaho engo'njo sohwo kako ipisayo syoho hulonto tojo emontofasyonto syoho ajwomo'mo ipisayo mijo'ne kompusyoho mtimokumentisofoho. Ose yonto ango yokintahopo ipisayo syoho somo uhwontohumayo'ne molimentisofoho. Ose imentisoso kako oso syoho homo somo mokosyohumayo'ne kako a'amu hamniyoho syoho emawo'n'ngkohoho sohwafe ahomo ho'nosyonto kako ango ikanopo nawento osopo ne'no humamojofoho.

34 Hwangku ipisayo ne mayo sohonta kakoe syoho ulohofiyo sohwa kakoe ipisayo fehohnjo'ne kakoe ipisayo syoho pone'no uhwatimentisofoho.

35 Uhwojahonngki a'amu ipisayo syoho mokosyohumayo sohwa kakwo'yohwoe syoho

ulohofiyo soh wamo ma'mentohofofoho. Anga'nohino soh umo hwaningo fonjontifi nom'ne soh umo sojo'nji fongku'mentohofofoho.

³⁶ Ose ulohofahoninkofi kakwo'yohwo nom'ne syoho ulohofiyo pi'n'ingo soh wamo uhwatimentisofoho. S'imo'mjo uhwatimentiso sohwa pi'n'ingo'maho. Oso a'amu ipisayo syoho mokosyohumayo huhwo sohwa syoho ulohofiyo s'imo'mjo hopaso t'finjo soh wamo wonyo uloho'mentohofofoho.

³⁷ Hwangku sohonta kakwo'yohwo kakoe hwomu soh umo uhwatimentisofoho. Uhwajonto l'imento, Hofiko nje hwomufe hungkunomo haloho upeentifeho. Ose l'imentisofoho.

³⁸ I, a'amu ipisayo syoho mokosyohumayo sohwa kakoe hwomu huhwo soh umo uhwonutimantifi ole hnnimentohofi, Olo a'amu lonwo sohwo kako hwangku sohonta kan'ngkwohwoe yo'mayoso nomane hweho. Komo'nohino nakwo kakimo poyo wofonjosyano. Oseso olo kakoe syoholo mane'eno.

³⁹ Ose hnnontifi hwomu soh umo nutimantifi mempo hohnta'ni ipisayo syoho sopo swoho'naofontifi osopo poyo ni'hu'nohone fonjahumentohofofoho.

⁴⁰ Sekwo huno pipi seyohoho. Hwangku oso ipisayo syoho kakwo'yohwo sohwo kako nopihwosi a'amu syoho mokosyohumayo hhwamo pipi uloho'montolo.

⁴¹ Ose ulohon'ngkahon'ngki a'amu sohwa Jisasimo ulimentohofi, Kako nopihwosi a'amu huhwo soh wamo ni'hu'no wonyo ulohofihwosi

poyo umokumontonoho. I ose yososo kako kakoe ipisayo syohoso nom'ne a'amu mokosyohumayo sohwamo umontonoho. Osohwa sikuno ipisayo ne mjiyo sohonta hofiko kakwo'yohumo neso uyantifeho.

⁴² Ose ulahonngkofi Jisas ulimento, Anituye hungkuno loso'no sekwo huno maseyo'njotaho. Hungkuno ole,

Olo sojo engkwosaho pa'nyo a'amu ango
 injuwo'n'ngkohoho sohwa wae
 yao'mentohofolo,

olohontajo engkwosaho loso angomo
 sosofitofone hwap'ngohwo
 imo'n'ngkohoho.

Nakwoe Hwe Engo sohwo ole limentisoso
 imo'n'imentisofoho.

Nakwo olo so'no uhwonontaneso wonyoangkafo-
 foho lalokuhwono.

Oso pahnnimo hungkunoso Anitu
 limentisofoho.

⁴³ Oseso ngko sekumo waselimonn'no yohono. Anitu kako a'amumo mokosyohumayo sopo sekwoe angoso sekumta'ni semahwosi nom'ne a'amu ne wop'ngo ito'nohino somo umontonoho. Ose ulonto pahnnimo hungkuno a'amu kakimne'no min'ngkayo'njo somne'no ulimentisofoho.

⁴⁴ [Olo engkwosaho loso'no seloheso a'amu fihwo oso sojo engkwosaho pa'nyo homo somo entofomahwosi piwasyososo oso a'amu hiso kakoe a'apaho kempi mt'i'mt'i'me lohofihwosi wahu'mehinawo'montonoho. I, oso'no oso engkwosaho huhwo sohwo kako a'amu fihwoe

a'apahopo piwasyososo fonjomtihupeeofososo oso hwe huhwo sohwo kakoe a'apahoso hinalinyo pi'n'ingo umo'n'montonoho.]

⁴⁵ A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Jisas+ye pahnnimo hungkunomo upa'nontifi hofikine'no hungkuno hiloso limentiso so'no huno umentisofoho.

⁴⁶ Oseso hofiko kakimo aho wokantifi ko imentohofoso hofiko hwe moya'mimne'no iyoho unimentisofoho. Hwapingoso hwe moya'mi ole syafisy+wo'n'imentohofi, Jisas sohwo Anituye hungkuno limojo hweho. Ose limentohofofoho.

22

Ape mantifi elijwanyo 'ne pahnnimo hungkunofoho.

(Luk 14:16-24)

¹ Jisas pahnnimo hungkuno apa'no a'amu somo ulimento,

² Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no olo pa'nyofoho. Hwe yofe engo'njo kakoe hwomu ape mante elijwan+wo'n'ingkohofa pa'nyofoho.

³ Simo'mo kako a'amu pi'n'ingo engo elijwanyo wosopayo nifitne'ento uhwasopo'mentisofoho. Oso hohosohonta wopayo elijwanyo sikuno somo kakoe syoho ulohofiyo sohwaso a'amu uhwasopo'mentiso sohwa pifitne'ento utimayo'ne lihwatimentisoso hofiko nakwolaho ulimentohofofoho.

⁴ Oso'no syoho ulohofiyo nom'ne sohwaso lihwaso ulimento, A'amu uhwasopo'mentohe somo ole ulimno. Wopayo nto liku'maho.

Nje yahu'nji tongo'nji fonjasyontifi liku'maho. Sekwo oyonimno. Ose ulimno.

⁵ Ose ulahoningki nowahoningkofi a'amu uhwosopo'mentisoso hahn'nyo yontifi hofiko hofikoepi syoho'mno humpo'mentohofofoho. Nom'nihwo kakoe wopayo syohomno umentisofoho. Nom'nihwo kakoe kwope syohomno umentisofoho.

⁶ Nom'neso hwe engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwo wonyo ulohofontifi fehohnjo sohwo hwaningo fonjahoningkofi nom'ne sohwo fonjahumentohofofoho.

⁷ Oseso hwe engo sohwo simaho tohino umningkahoningki kakoe a'amu itokuso'njo sohwo luhwatimento, Sekwo a'amu nje syoho tohohofiyo sohwo fonjahumalofo somo nofonjasyikuji hofikoe ango toho fihm'mopmno. Ose luhwatimentisofoho.

⁸ Ose yahoningkofi hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwo ulimento, Nje wosopayo nto liku'maleno. I, a'amu uhwosopo'mentohe sohwoe yahino hopo'maho.

⁹ Oso'no sekwo honingkano'meemo humpekujiji a'amu nuhwoningkujiji nje wosopayo'ne ulimno. Sekwo nakwo'nji wohwano. Ose ulimno.

¹⁰ Ose ulahoningki syoho ulohofiyo sohwo honingkano'meemo nohumpentifi a'amu hopi'nono wopingo'nji wonyo'nji uhwonimentohofosomo litimantifi utimotapmentohofofoho. Oso'no hwe yofe engo'njo sohwoe ango somo uhu'mokumentohofofoho. Ango hiso a'amu

hopo imentisofoho.

¹¹ Hwe moya'mi angomo nohumentan'ngkofi hwe yofe engo'njo sohwo kako a'amu swahopohofa somo uhwonimo lonto noswonto uhwonimentisoso hwe fihwo kako manji'mofo wonyo'njo sohwo nohumentan'ngki uhwononto,

¹² Ulimento, Nje a'amu sohwo si, olo sikuno lomo nje hwomu ape masolo'no welijwonantane'no yalokuhwono. Oso'no kiko manji'mofo songo miyo'njo yonji peho'no swaponji humahnno. Ose ulahon'ngki hwe huhwo sohwo mampinyo imentisofoho.

¹³ Oseso hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyu sohwo ulimento, Olo hwe lohwo kakoe sife aho nano mtitofikuji mempo hohnta'ni sikwo'mjoho so'mo foho'naopmno. Osopo a'amu humotaho engo likuji hul'ngkwajingo ifaloho'nifitnnefoho.

¹⁴ Ose ulonto Jisas ulimento, Anitu a'amu pi'n'ngo engo somne'no woswapife lonto johoko ulonteso i, a'amu anga'no anga'nohino somo uhwosop'mentisofoho.

A'amu sohwa hofiko hamniyoho hwe yofe engo'njo sohumne'no ho'nasiyo'ne Jisasimo ulahonimentohofofoho.

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ A'amu Falisi sohwa nuhu'mokontifi hungkuno hnnimentohofi, Jisas nakumo hwasyo hungkuno nalone'no pipi ulohofanehwono. Hwasyo hungkuno nalihwoso'no impo'angomo untofosyano. Oso'no nohnnontifi

16 hofiiko hofiikoe inomokomoyo fehohnjo sohwanji Helout kakoe inomokomoyo fehohnjo sohwanjimo luhwo jahon+ngkofi Jisasimo nu'mantifi uli+mentohofi, Nakwoe Loneti+hwayo sohwozi, kiko hungkuno nehopi'nohini liwo'n+ngkino so'no nakwo huno nayohoho. Kiko Anituye yahino so'no a'amu somo ito'nohini luti+hawo'n+ngkino hwosoho. A'amu kikine'no huno wonyo syakufisiyo so'no kiko iyoho makinyofoho.

17 Oso'no kiko olo hilo so'no jije huno mta'ango fonaso. Nakwo hwe yofe engo'njo Sisa kako hwaho mokosyohumayo sohumne'no hamniyoho (*takis*) ho'nasiyoso wop+ngotaho.

18 Ose ulahon+ngkofi Jisas kako hofiikoe yahino kakimo yamofu ulohofone so'no huno uya-hon+ngki uli+mento, Sekwo hwasyo hungkuno hwap+ngo'njo hwasoho. Sekwo ngkimo yamofu peho'no ntohofalokwofo.

19 Sekwo ngkimo hamniyoho anga'no nti+hwanmo. Ose ulahon+ngki hofiiko hamniyoho anga'no kakiyepono motapontifi uti+hwamentohofofoho.

20 Oseso Jisas hamniyoho somo uhwononto uli+mento, Olo huyo'mango lo'nji yofe lo'nji ti+hwoeto.

21 Ose ulahon+ngki uli+mentohofi, Sisafefoho.

Ose ulahon+ngkofi Jisas uli+mento, E'wano, Sisafe yo'mayo so'manji Sisamo uyimno. I Anituye yo'mayo so'manji Anitumo uyimno.

22 Ose ulahon+ngki nupa'nontifi hofiiko yomo yontifi Jisasimo uli+ko'mantifi umentohofofoho.

*Hofiiko Jisasimo a'amu nope'nontifeso songo
likafu so'no ulohonimentohofofoho
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Oso sikuno homo somo a'amu Satiyusi fehohnjo Jisasimo u'ma'mentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa ole lutihwawo'n'ingkohofi, A'amu poyo pe'nyo sohwa hofiiko ni'hu'nahone pe'niwo'n'ingkohofu. Apa'no songo molikafe'nefoho.

²⁴ Oso a'amu Satiyusi Jisasimo ulimentohofi, Nakwoe Lonetihwayo sohwo, Mouses ole lutihwamentono. Hwe fihwo mehomi ane sohwo poyo pe'nososo kon'ingkwa'wehwo kakoe apemo woma'montonoho. Oso hwe huhwo sohwo kola'wehwoe pijohinomne'no kon'ingkwa'wehwo mehomi wotipema'mtonoho. Ose lutihwamentono.

²⁵ Oseso hwe aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni hufa'u sohwa humamotofofoho. Tisimasu sohwo ape ma'mentisofoho. Nomanto mehomi motipemaso'njo pe'ni'mentisofoho. Nope'n'ingkahon'ingki kon'ingkwa'wehwoe apeso ma'mentisofoho.

²⁶ Oseso aku'mu sohwo ose imentiso so'no ose'nohini mjim'wentifi ae usaho sohwo pe'ni'mentisofoho.

²⁷ Oso hwe hopi'nono pe'n'ingkahon'ingkofi ape hiso kako tifi pe'ni'mentisofoho.

²⁸ E'wano. Ole fonaso. A'amu poyo pe'n'ifijoso songo likapijo sohonta oso homn'ingkwa'wehwo sohwa olo ape losi tihwo woma'montolo. Hwaho lopo hopi'nono ma'mentohofofoho.

²⁹ Ose ulahon'ingkofi Jisas ulimento,

Sekwo Anituye hungkuno so'nji Anituye yokumpohn'nyo so'ntnne'no huno maseyohoy-ohoho. Oso'no hwasyo hungkuno ntohofo.

³⁰ A'amu poyo pe'nimentohofoso likapijo sohonta hwe moya'mi ape momaso'njo ifitnnefoho. O'o, hofi'ko a'amu ahwomomjo ape momaso'njo pa'nyo imo'nifitnnefoho.

³¹ I, a'amu poyo pe'nyoso songo likapitne so'no Anitu nalimentiso so'no huno maseyo'njotaho.

³² Anitu ole nalimento, Ngko Apilohamja Aisakija Jekoupjafe Anitu hwo'nyoho. Ose nalimentisofoho. Oso a'amu hiso ahwomomo songo humalofo. Anitu kako poyo pe'nyo sofe Anitu hwo'maho. O'o, kako a'amu songo humalofo sofe Anituyoho.

³³ Olo hungkuno loso ulahon'ngki hwe moya'mi hofi'ko yomo imentohofofoho.

Anituye hungkunomo in'ngkayoso nom'ne hungkuno somo yakolo'nnyofoho.

(Mak 12:28-31; Luk 10:25-38)

³⁴ Olo hungkuno Jisas a'amu Satiyusi sohwamo ulahon'ngki hofi'ko hungkuno nom'ne majo. Mampi'nyo humamentohofofoho. A'amu Falisi upa'nimentohofoso a'amu Satiyusi mampi'nyo humamentohofoso nupa'nontifi Jisasin'jopo uhu'mokumentohofofoho.

³⁵ Hofi'ko'njo ajwo lopo hwe fihwo hon'ngkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwo Jisasimo yamofu uloho'mo lonto ole ulohon'mento,

³⁶ Anituye hungkunomo in'ngkayoso nom'ne hungkuno somo yakolo'nnyoso ntisoto.

37 Ose ulohonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Hungkuno ole, Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no sɨmeho uyohoji jɨje sɨmeho hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje huyo'mango hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje huno hopi'nonohinoso kakimo uyo.

38 Olo hungkuno loso inɨngkayoso nom'ne somo hwofilo'nnyofoho.

39 Hungkuno tɨfinjoso sɨmo'mjo pa'nyofoho. Ole, kɨko hi kumo'nonto sɨmeho kumo'nɨwo'nɨngkiso pa'nyoso a'amu nom'nemne'no kɨko'njo mofone sopo humalofo somo uyo.

40 Oso hungkuno sofa'u honɨngkano hungkuno so'nji a'amu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lutɨhwamotofo sohwafe hungkuno so'njimo hwapɨngo wo'nyofoho.

Jisas a'amu Falisi sohwafo Kɨlaisɨne'no ulohonɨmentisofoho.

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 A'amu Falisi nuhu'mokontɨfi nohumentanɨngkofi Jisas ulohonɨmento,

42 Sekwo Kɨlais Anɨtu uhwosopo'mentiso sohumne'no huno pipi seyohoho. Tɨhwoe imu hwolo. Ose ulohonɨngkahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Ntefitɨye imu hweho.

43 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, I, Ntefit Kɨlais sohumne'no nje Hwe Engofo limentiso sohonta olo hungkuno hilo so'no

Anituye Towahuno Ntefitiye hunomo peho'no ho'nahumentono. Ntefit ole ulimonto,

⁴⁴ Anitu kako nje Hwe Engo Kilais.

Anitu nakwoe hwahopo lihwatimentiso sohumo ole ulimonto,

Kiko nje aho anga sohohta'ni foyohumaho.

Oso kiko nohumahoji ngko jije mango sohwo jije sifiki'nyo'mo enjwa'mo wokuhumati'monnoho.

⁴⁵ Oso Hwe Engo huhwo sohune'no Ntefit nje imu hweho mulimmentono. O'o, nje Hwe Engofo ulimentisofoho. Oso'no oso hwe huhwo sohwo Ntefitiye imu'nohino hwolaho.

⁴⁶ Ose ulohoningkahonngki hwe nom'ne Jisasiye hungkunomo asomo mujo'njo imentisofoho. Oso sikuno somo oso a'amu Falisi sohwa Jisasi'mne'no iyoho unoma'mentisofoho. Oso'no hofiko Jisasi'mo hungkuno nom'ne'no mujo'njo imentohofoho.

23

A'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanjiye yahino so'no Jisas ulimentisofoho.

(Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Hwangku sohonta Jisas kako hwe moya'mi so'nji kakoe inomokomoyo sohwanjimo hungkuno lutihwamentisofoho.

² Kako ole ulimonto, A'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hofiko hofikoe yofem-nohini ho'noma'nyo'ne Mousesiye hungkuno yoloho losetihwawo'nngkohofihwafoho.

3 Oso'no oso hungkuno hofiko losetihwawo'n'ngkohofoso sekwo haloho nopekuji tifi fin'ngkamno. I oso'no yo'mayo hungkuno hofikoe huno mta'angoso hofikoe yo'mayo yahino hofiko iwo'n'ngkohofoso sekwo ikutoho. Oso hungkuno lutihwawo'n'ngkohofoso somo hofiko koko tifi min'ngkayo'njo iwo'n'ngkohofofoho.

4 Ose ulonto Jisas a'amu huhwo sohwife hungkunomo in'ngkayo'ne pahnnimo hungkuno ulimentisofoho. A'amu huhwo sohwa yo'mayo hon'ngkano hungkuno hofikoe huno mta'angoso ho'yango ki'yo tango'njo pa'nyo imo'nyoso hofiko esyohumantifi a'amufe hohujopo intofasyiwo'n'ngkohofofoho. I oso'no hofiko a'amu ho'yango ki'yo tango'njo somo ufo'mayo'neso ajo'miyoponjo ho'yango we'e momokaho'nyo'njo iwo'n'ngkohofofoho. O'o, ane'njo wowo'n'ngkohofofoho. Yolohoso ole, oso hungkuno ko lutihwantifi hofiko min'ngkayo'njo iwo'n'ngkohofofoho.

5 Yo'mayo iwo'n'ngkohofoso hofikoe yofe ho'nomayo'ne a'amu wonahonife lontifi iwo'n'ngkohofofoho. Anituye hungkuno ho'yo we'e somo ho'nasyontifi yomohu'nyopo ahopo utihwa'nyopo intofasyiwo'n'ngkohofofoho. Hofikoe manji'mofo mom'ngo lopo wokoso sawemo engo mti'mokuwo'n'ngkohofofoho.

6 A'amu elijwanyo'ne so'nji tajo angomjo so'nji nuhu'mokuwo'n'ngkohofoso sopo hofiko epohumayo simo'mjo wop'ngo'nohino so'no umo'n'ngkohoho.

7 Hofiko antime engo ajwo lopo a'amu

pi'ningo engo uhu'mokuwo'n'ingkohoho sopo lohofontan'ingkofi a'amu hofikoe yofe ho'nomayo so'no umo'n'ingkohoho. U, hofiko nakwoe lonetihwayo hwosoho ujo'njo so'no umo'n'ingkohoho.

⁸ Oseso a'amu sekumo ole selikutoho. Nakwoe lonetihwayo hwosoho. Ose selikutoho. O'o, Anitu anga'nohino sohwo sekwoe Hwe Losetihwayo'ne hweho. Sekwo hopi'nono afa'nohino kuyoho.

⁹ Olo hwaho lopo sekwo hwe nom'ne sohune'no ole likutoho. Olo hwe nakwoe hwe engo lohwo nakwoe mpohweho eso nolikutoho. O'o, anga'nohino sohwo ahwomomo humaso sohwo sekwoe Mpohweho.

¹⁰ U, a'amu hofiko ole selikutoho. Nakwoe Hwe Engo hwasoho. Ose selikutoho. Awonoho. Sekwoe hwe engo anga'nohino'njo kuyoho. Oso huhwo sohwo Kilais Anitu uhwasopo'mentiso hweho.

¹¹ Oseso sekwoe hwe engo neso kako sekwoe syoho selohofiyo pa'nyo hweho.

¹² U, a'amu fihwo kako kakoe yofe'nohini ho'noma'n'iwon'ontoso sohomo Anitu kako monje weehumontonoho. I, a'amu fihwo kakoe yofe somo monje yahin'ingkuhwoso sohomo Anitu wopingo wonyoangkafo ulohofihwosi kakoe yofeso woho'n'ima'montonoho.

Jisas a'amu mango'nohino somne'no hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 52; 20:47)

¹³ Sekwo a'amu hon'ingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwa hnonji a'amu

Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mayo so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo Anitu a'amumo mokosyohumayo sopone'no a'amu sofe simanopo honingkano pijwamo ulohofontifeso sekwo soku masyuyo'njo hwasoho. Hwe moya'mi hofiko woswantifi yahoninkkofi sekwo pijumofalokwofo.

¹⁴ [Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mane so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo Anitumo hungkuno sawemo engo jomo ulontifi sekwo apiwojo sofafe angu yo'mayo so'no wosemokosyohumano poji ulontifi angu hiso sekwo nihu'nahone emawo'ninkkohofihwasoho. Oseso hwangu sekwo tohino engo notipemapitnnefoho.]

¹⁵ Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo mijopo hwahopo angu meemo emoyiwo'nontifi a'amu tifi seningkayo'ne tipewo'ninkkohofofoho. Notipemantifi sekwoe inomokomoyo imokuwo'ninkkohofihwasoho. Oseso kako Setenye mehomi sekwo hopa imo'nonto kakoe yahino wonyoso sekumo yakolonoho.

¹⁶ A'amu Falisi sohwa Anitumne'no huno ito'no mosyafisiyo'njo yontifi yo'mayo wonyo'wonyo yahino yontife so'no Jisas yoka ulimentisofoho. Sekwo timpinyo sohwas

sekwo a'amu nom'ne somo honingkano utihwano liwo'n'ingkohofihwasoho. Sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiyimno. Ole lutihwawo'n'ingkohofi, Hwe fihwo kakoe hungkuno nehopi syafisiyo'ne'ento kako Anituye tajo ango engo somne lohono loso sohwo, u, kakoe hungkuno ne mmo'nyo so'no sekwo ole liwo'n'ingkohofi, Kakoe syohofoho. Hungkuno anefoho. I, hwe fihwo kako sojo wonyoangkafoso Anituye tajo ango engo somo wojo so'no nehopi lohono loso sohwo u, kakoe hungkuno nehopi umokono. Nehopi mmo'nyo'njo yahon'ngki sekwo oso hwe huhwo sohumo lintofasyiwo'n'ingkohofihwasoho.

¹⁷ Sekwo a'amu huno ane sohwasitimpi'nyo pa'nyo hwasoho. Hungkuno yokumpohn'nyo yakolo'nnyoso ntisoto. Oso sojo wonyoangkafoso Anituye angomo wojoso yakolo'nnyotaho. U, Anituye angoso sojo wop'ngo imokiyoso yakolo'nnyo ntisoto. Anituye angokofo.

¹⁸ Sekwo ole lutihwawo'n'ingkohofi, Hwe fihwo kakoe hungkuno so'no a'amu nehopi syafisiyo'neso ole lososo. Oso ijempoho yo'mayo Anitumne'no ho'nasiyo sophone'no hungkuno nehopi lohono. Ose loso sohwo ou, kakoe hungkuno ne mmo'nyoso kakoe syohofoho. Hungkuno anefoho. I, hwe fihwo kakoe hungkuno so'no a'amu nehopi syafisiyo'neso ole lososo, Oso yano iyoso Anituye ijempoho ho'nasyiwo'n'ingkohofoho so'no hungkuno nehopi lohono. Ose loso sohwo u, kakoe hungkuno nehopi umonono. Nehopi mmo'nyo'njo yahon'ngki sekwo oso hwe huhwo sohumo

lintofasyiwo'n'ingkohofihwasoho.

19 Sekwo a'amu huno ane sohwasi t'imp'i'nyo pa'nyo hwasoho. Hungkuno yokumpohn'nyo yakolo'nnyoso ntisoto. A'amu oso yo'mayo Anitumo yano uyotaho. Oso ijempoho yo'mayo Anitumo yano uyo somo wopi'ngo umokiyosotaho. Ntisoto. Anituye ijempohokofo.

20 Oseso hwe fihwo kako Anituye ijempoho so'no lohono loso sohwo kako yo'mayo sopenjo ho'nasyiwo'n'ingkohoho so'ntnne lalofoho.

21 Oseso hwe fihwo kako Anituye ango engo so'no lohono loso sohwo kako Anituye ango so'nji Anitu oso ango somo humaso so'ntnne lalofoho.

22 Oseso hwe fihwo kako ahwomomne'no lohono loso sohwo kako ahwomo'nji Anituye epohumayo'nji Anitu osopo humaso so'ntnne lalofoho.

23 Sekwo hon'ing'kano hungkuno lutihwamotofoto syoho'njo sohwa hnononji a'amu Falisi sohwanji, sekwo tohino t'ipemapitne so'no ngko hitoho ntokwoho. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo hamniyoho wosopayo ka'nyo, sopopayo, ampu'we yo'mayo mawo'n'ingkohofoso sekwo hotitofontifi aho hufa'u hopi'nono imo'n'ingkahon'ingki anga'no Anitumne'no ko ho'nasyantifeso sekwo oso hon'ing'kano hungkuno we'e somo ito'no in'ingkawowo'n'ingkohofihwasoho. I, hon'ing'kano hungkuno engoso a'amufe hungkuno ito'no m'hwajiyoso, a'amumo hitoho ulofoso, Anitumo simeho hi'ntnnono uyoso, oso hungkuno engo wonyoangkafoso sekwo min'ing'kayo'njo

hwotoho fewo'n'ingkohofihwasoho. Oso yahino yo'mayo aho hopi'nonohino wojo so'no anga'nohino Anitumne'no ho'nasiyoso noho'nafikutoho. I oso hon'ngkano hungkuno engo so'ntnne'no fin'ngkamno.

²⁴ Anituye hungkuno we'e somo ko in'ngkawentifi Anituye hungkuno engo somo hwotoho fewo'n'ingkohofo so'no sekwo a'amu t'impinyo pa'nyo nom'ne somo hon'ngkano utihwawo'n'ingkohofihwasoho. Sekwo mijo nyo'ne somjo wopmpeso we'eso wae yontifi soku i, humpotofo engo sohwo sekwo wosopayo mijo sopo kehumanteso muhwonyo'njo yontifeso hi'nji n'wo'n'ingkohofihwasoho.

²⁵ Sekwo a'amu hon'ngkano hungkuno lutihwamotofo syoho'njo hn'nnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mane so'no i'waho fiy'mno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwoe noswanyo yo'mayo somo ko yaj'jwontifeso sekwo humayoso kiho'njo hwasoho. I ajwomo'mo hufo yahino oso'nji sekwoe a'apahomme'nohini syafisyontifeso weho.

²⁶ Kiko Falisi t'impinyo sohwo, noswanyo ajwomo'mo yo'mayo wojoso kaki'no mijo yaj'jwohoji paho hohnta'ni kiho'maso umo'n'montonoho.

²⁷ Sekwo a'amu hon'ngkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiy'mno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo a'amu poyo pe'n'ngkahon'ngkofi ho'nasyi'wo'n'ingkohofo

pa'nyo hwasoho. Hwaho tojwa lopo wokoso wonyoangkafo'njoponoho. I, hwaho ajwomo'mo poyo pe'nyo sohwafe yokino'nji yo'mayo pisakino'njo wo'nnyoponoho.

²⁸ Oso pa'nyo kuyoho. Sekwoe a'apaho hohnta'ni a'amu uhwonifijoso wopingo uhwonantifeho. I, simeho ajwomo'mo hwasyo hungkuno'nji yo'mayo wonyoso engo yamo'nnyoponoho.

Jisas a'amu honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwa tohino engo mapifitne so'no ulimentisofoho.

(Luk 11:47-51)

²⁹ Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tohino mayo'ne so'no i'waho ito'no fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwanne'no oso hwamo huno syafisiyo'no hofikoe pijafo ho'nahumentohofu sopo ango wopingo molivo'ningkohofihwasoho. Sekwo a'mopijohino sopo wokoso wopingo hulivo'ningkohofihwasoho.

³⁰ I oso'no ole livo'ningkohofihwasoho. Nakwo naningkwowosafe sikuno somo humentontasi nakwo a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwanne'no fonjasiyo'ne mufo'mehwaneshilo.

³¹ Sekwo oso liffitne so'no ole lonetihwalokwofo, A'amumo Anitu hungkuno

uyahonɨngki limotofo sohwamo fonjahumentohoho sohwafe imuhwasoho. Oso sekwoe hwapɨngo so'no lonetɨhwalokwofo.

³² Oso'no yo'mayo seyakwosa ema'mentohofoso sekwo wesejwaofantɨfeho.

³³ Sekwo homa mehomi hwasoho. Sekwo wonyo sohwafe mehomi hwasoho. Sekwoe honɨngkano wonyo somne'no tohino mayo so'no sekwo hiyaso le'mofoso pipilo. Awonoho. Sekwo hiyaso male'mopitnnehofo.

³⁴ Oseso sekwo upa'nɨmno. Sekuyepono olo hwamo uhwatɨmo. A'amumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨwo'nɨngkohoho sohwanji a'amu huno'njo sohwanji Anɨtuye honɨngkano hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohoho sohwanji sekuyepono uhwatɨmo. Sekwo'njopo nohumentanɨngkuji sekwo a'amu fehohnjo sohwamo fonjasyɨkuji nom'ne sohwamo iyo hwojiyafɨku'nnyo sopo fonjinto'ofasyɨkuji nom'ne sohwamo sekwoe ango uhu'mokiyo somo hwanɨngo fonjɨkuji nom'ne angopono wofonjofepmnaofantɨfeho.

³⁵ Ose ifijo so'no a'amu honɨngkano wonyo ane somo siki fonjahumentohoho so'no sekwo tohino engo nomapitnnefoho. A'amu Apelɨmo fonjahumentiso somta'ango ne'no fonjahumɨwentɨfi fonjahumɨwentɨfi ayoso Pelekaiyafe hwomu Sekolaiya oso humo sekwo Anɨtuye tajo ango engo somo oso ijempoho yo'mayo Anɨtumne'no ho'nasyɨwo'nɨngkohoho'njo sopo fonjahumentohofohofo.

³⁶ Ngko nehopi waselɨmonne'no yohono. Oso a'amu hopi'nonohino somo fonjahumentohohofo

sofe tohinoso sekwo olohonta humalofo sohwasi tohino hiloso nomapitnnefoho.

*Jisas Jelusalemne'no humotaho limentisofoho.
(Luk 13:34-35)*

³⁷ U, nje a'amu Jelusalem humamopmmotofu sokunonji olohonta humalofo sokunonji sekwo a'amumo Anitu hungkuno uyahonngki selimotofu sohwamo fonjasyontifi a'amu sekumo sefo'mayo'ne Anitu uhwoj+wo'n+ngkiso sohwamo sojo'nji fonj+wo'n+ngkohofu kuyoho. Sikuno pi'n+ngo engo somo ngko sekumo ole hopa womasemoku'monji imalefoho. Yihufoso hof+koe polonyo somo muhu'mokontifi efemokosyawowo'n+ngkohofu hopaso ngko sekumo wosemokosyohumamonji ko imaleso sekwo nakwolaho limalofofoho.

³⁸ Sekwo upa'n+mo. Sekwoe ango Jelusalem sopo Anitu kako nto uliko'ma'maho.

³⁹ Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Olohonta sekwo ngkimo apa'no manohonyo'njo ne'no yontanngkuji sikuno pi'n+ngo woseyakolo'montonoho. Tifi no'mo sekwo nakwo oso a'amu Anitu uhwatimentiso sohumne'no yofe woho'nomano lifijo sohonta sekwo ngkimo apa'no wonehonantifeho.

24

Jisas Anituye tajo ango engoso wonyo imo'none so'no ulimentisofoho.

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Jisas Anituye tajo ango engo somo nuliko'mahonngki kakoe inomokomoyo

sohwa kakimo nu'mantifi Jisasimo ango hiloso utihwano lontifi yahoningkofi

² Jisas ulimento, Olo ango homo losomo sekwo lihwonelokwofo. Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Olo ango lomjo sojo anga'nohinoso nom'nepo kihn'nawesoso awonoho. O'o, hofiko olo ango wopingo losomo mtihupekuji womehu'mmokwojantifeho.

Jisas yo'mayo tango engo'njo i'mofapone so'no ulimentisofoho.

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Jisas hwofiki'nyo Oulif sopo nohumentaningki kakoe inomokomoyo sohwa nu'mantifi hofiko'nohini nohumantifi ulimentohofi, Oso hungkuno nalohinoso sikuno ntisomo i'mofaponeto. Kiko asomo piso sohontalaho. Sikuno moi'wo imo'none so'nji simo'mo peho imo'noneto. Nakwo oso sikuno so'no huno pipi nayoneto.

⁴ Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Ito'no uhwontohumamno. A'amu sekumo hwasyo honingkanomo ipemotasewofitoho.

⁵ Hwangku a'amu pi'ningo engo i'mofapikuji hofiko nje yofe ntikuji ole selifitnnefoho. Ngko Kilais hwo'nyoho. Anitu nihwosopo'mentiso hwo'nyoho. Ose selifijoso a'amu pi'ningo hofikoe hungkunomo iningkafitnnefoho.

⁶ Sekwo ikujoho fongki'nyo'ne hungkuno upa'ningkuji iyoho senyo'eno. Ikujoho fongki'nyoso i'mofapososo sikuno moi'wo mmo'nyofoho.

7 Hwangku a'amu temtitofo kengo sohwanji temtitofo nom'ne sohwanji hofi'ko ikujoho fongki'n+fitnnefoho. I, a'amu hwaho kengoponta'ango sohwa nom'ne hwaho kengoponjo sohwanji ikujoho fongki'n+fitnnefoho. Ango kengo kengo sopo mijoho engo i'mofapososo nom'ne ango kengo kengo sopo hwaho hwom+hwo mji+m+wenefoho.

8 Olo tango we'eso emayofoho. Tango m+kun+impososo tifi no'mo weho.

9 Osohonta a'amuso noset+maf+kuji tohino nosejap+kuji nofonjasehufitnnefoho. Hwe moya'mi hopi'nono sekumne'no simeho tohino m+kun+imposo umnonefoho. Hwap+ingoso sekwo nje a'amu sokune'efoho.

10 Hohosohonta hwe moya'mi pi'n+ingo engo An+itumne'no simeho hi'ntnnono unyoso noho'naofi+kuji hofi'koe a'amu somne'no hungkuno wonyoso tokoyo'ofu ifitnnefoho. Hofi'ko hi hofi'koe a'amumne'no mangohwa imo'n+fitnnefoho.

11 Osohonta a'amu pi'n+ingo hwasyo hungkuno'njo lut+hwa+fi+kuji a'amu hon+ingano hwasyomo ipemotawofitnnefoho.

12 Yahino wonyo m+kun+imposo imo'n+ingkuhwosi a'amu nom'ne somne'no hitoho ulofoso noho'napitnnefoho.

13 I, a'amu fihwo yokumpohn'nyo ne'no lohofontan+ingkuhwosi s+kuno ae'uyo imo'nososo An+itu kako oso huhwo sohomo uti+manefoho.

14 An+itu a'amumo mokosyohumayo hungkuno wop+ingoso ango'meemo lut+hwa+fi+joso a'amu hopi'nono nupa'n+ingkuji humentan+ingkuji

sikuno moi'wo imo'nyoso i'mofaponefoho.

Hwahoponjo anitu hwasyo sohwo huyo'mango wonyo sohwo i'mofaponefoho.

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ Hohosohonta sekwo hwahoponjo anitu hwasyo sohwo huyo'mango ni'hu'no wonyo sohwo Anituye tajo ango engo Jelusalem sopo uhwon+fitnnefoho. Nuhwon+ngkuji yomo engo ikuji youwo youwo li'fitnnefoho. Olo hilo so'no hohonta Ntaniyel hwe fihumo Anitu hungkuno uyahon+ngki li'mojo sohwo li'mentisofoho. A'amu olo hungkuno loso atofa loso sohwo huno ito'no wosyaf+syono.

¹⁶ Ose uhwon+ngkuji youwo li'kuji a'amu hwaho Jutiya sopo humunyoso hofi'ko hwofi'ki'nyopono hiyaso komo'nosi'fitnnefoho.

¹⁷ Hwe fihwo anti'fepo humaso sohwo kako hwahopo pi'wel+ikofaohwosi kakoe ho'yango ango mta'ni moswomanehoho.

¹⁸ A'amu syoho'mo lohofontoso sohwo kakoe angopo nta'ni ife womamo lososo momawenefoho. O'o, le'mo'nohini lohofonefoho.

¹⁹ Oso sikuno somo moya'mi si'meho'njo sofanji mehomi we'e amno unyo sofantne'no ngko hitoho ntokwoho. Hwap+ngoso oso sikuno homo somo olo hwaho lopo tango m+ikun+imposo i'mofap+hwosi Anituye si'meho tohinoso oso hwe moya'mi somo u'manefoho.

²⁰ Olo sikuno hiyaso le'mofo'ne wojoso sikuno meeofoso so'nji i'mofaposo'manji sekwo le'mofoso pipilo. Sikuno iyoho humayo so'nji i'mofaposo'manji le'mofoso pipilo. Oso'no sekwo

Mpohumo jomo ulikuno. Sikuno meeofosomo iyoho humayo somo imo'n+ngkuhwoloho. Oso'no Mpohumo jomo ulikuno.

²¹ Oso sikuno somo tango m+kun+imposo wo'nnyofoho. Hwaho songo imo'n+mentiso sohonta mj+mo'n+m+wento olohonta tango oso pa'nyoso mmo'nyofoho. Hwangku tango apa'nohinoso ose'ne'maho.

²² Oso sikuno tohino mayo somo An+tu kako tifo mmokiyo'manji a'amu hopi'nono poyo nto imo'n+fijo'nesohilo. I, oso'no An+tu kakoe a'amu uhwosopo'mentiso somne'no huno syaf+sy+hwosi sikuno oso tohino mayo so'no tifo imokonefoho.

²³ Hohosohonta hwe fihwo ole noselonefoho. Uhwon+mno. Kilais olopo humaho. Ou, Kilais oso nompoo humaho. Ose sel+kujo'no sekwo hof+koehungkunomo tifi in+ngkayo'eno.

²⁴ Osohonta a'amu fihwa ngko Kilais hwo'nyoho loso sohwanji a'amu An+tuye hungkuno hwasyo lut+hwayo sohwanji i'mofap+kuji yo'mayo wonyoangkafoso yamofoo sekumo eset+hwafitnnefoho. A'amu An+tuye hungkunomo min+ngkayo'njo hopi'nonohinoso oso hisofe hungkunomo in+ngkafitnnefoho. I, An+tuye a'amu neso hungkuno hwasyomo un+ngkowant+fit+keno likuji yo'mayo wonyoangkafoso yamofoo eset+hwafitnnefoho.

²⁵ Olo yo'mayo hilo so'no nto selohefoho. Oso'no yo'mayo uhwon+fijo so'no huno ito'no seyonefoho.

²⁶ Oseso hof+iko sekumo ole sel+fitnnefoho. Uh-

wonimno. Kilais kako a'amu ane nampo humaso lohunonoho. Ose selikujo'neso sekwo muhwonafitnnefoho. Ou, hofiko ole selifitnnefoho. Uhwonimno. Kilais kako olo ango lomo humaho. Ose selikujo'neso oso hungkuno somo sekwo iningkakutoho.

²⁷ Emta'mingo mofehi'nyo sapiso mo'mta'ni yonteso mofehi'nyo ningku'ningkiso so'mo posomjiyohosawowo'ningkiso hopaso A'amufe Hwomu sohwo oso pa'nyo noponefoho.

²⁸ Ose ulonto pahnnimo hungkuno ulimento, A'amu poyo pe'nyo sohwoe pijafu wo'nyo sopo yihufu aji'mango oso hopo sopo nopikujihuhumokufitnnefoho.

*Hwangku A'amufe Hwomu sohwo noponefoho.
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)*

²⁹ Oso tango hiso moi'wo imo'ningkuhwoso'no mofehi'nyo nihuh'no komo'no sikwo'mno imo'ningkuhwoso'no hamno majo'njo ihwosi hntokwaliyo notihwo'meeofonefoho. Yo'mayo ahwomomjo hntokwaliyo yomo yomo yahoningkuhwosi uhwonifitnnefoho.

³⁰ A'amufe Hwomu sohwo pone so'no ahwomomo yamofu i'mofapihwoso'no a'amu hwahoponjo humalofoso nuhwoningkuji humotaho lifitnnefoho. Osohonta uhwonifijoso A'amufe Hwomu sohwo kako himopo kakoe yokumpohn'nyo engo'nji pomponaho engo'nji pontan'ningkuhwosi uhwonifitnnefoho.

³¹ Hohosohonta kounoho yoka engo ho'ningkuhwosi Anitu kakoe a'amu ahwomomjo somo uhwajihwosi ango'meemjo a'amu

uhwosopo'mentiso somo nuhu'mokonefoho.
Hwaho ae efohoto'nawojo'meemjo
m'hwofojonefoho.

*Iyoswo uyonimofa somo uhwon'ngkuji huno
ole waseyono jefa iyo'nefoho.*

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² Sekwo iyo mijisiyo somo uh-
won'imno. Uyonimofoso uhwon'ngkuji jefa
uyimonte'nefoho wolantifeho.

³³ Oso pa'nyo yo'mayo so'no seloheso uh-
won'ngkuji huno ole waseyono. Kakoe sikuno
nto i'mofapohoho. Kako hoku'yopo lohokwoho.
Huno ose waseyono.

³⁴ Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono.
Hwe moya'mi olo hwaho lopo ne'no nohument-
tan'ngkuji yo'mayo hiso imo'nefoho.

³⁵ Olo ahwomo'nji hwaho'nji moi'wo imo'noso
sohonta nje hungkunoso moi'wo mmo'nyo'njo.
Ne'no nowentihwonefoho.

*Hwe fihwo oso mofehi'nyo so'nji sikuno so'nji
huno muyofoho.*

(Mak 13:32-37; Luk 17:30, 34-36)

³⁶ Oso sikuno somne'no nakwo huno
monayofoho. A'amu ahwomomjo sohwanji
ngko'nji huno monayofoho. O'o, Mpohwo Anitu
kako'nohini huno uyalofoho.

³⁷ Oso a'amu hohonta Niwa'nji humamotofoso
kako yofayokinomo humentiso sohonta yo'mayo
yahino imotofo pa'n'ngoso sekwo yontan'ngkuji
A'amufe Hwomu sohwo noponefoho.

³⁸ Hohonta mijo a'amu somo muhulo'mentiso
sohonta hofiko wopayo'nji mijo'nji n'fitneso

ape mapitneso mji+m>wentan+ngkofi Niwa kako yofayokinomo humentisofoho.

³⁹ A'amu hiso yo'mayo so'no huno mosyaf+siyo'njo yontifi nohumentan+ngkofi mijo muhulofahon+ngki pe'n+imentohofofoho. Oso pa'nyoso a'amu huno mosyaf+siyo'njo yontan+ngkuji A'amufe Hwomu komo'no noponefoho.

⁴⁰ Oso hohosohonta hwe hufa'u syohopo lohofontan+ngkohos+si An+tu anga'nohinohumo nut+mahwosi nom'nehumo nul+iko'manefoho.

⁴¹ A'mu hufa'u fa'u wopayo sihu kolofontan+ngkohos+si An+tu nom'nimo ut+mahwosi nom'nisi wohumamontonoho.

⁴² Oso'no sekwo ito'no fohontohumantokuno. Oso sikuno sekwoe Hwe Engo sohune'no ito'no fohontohumantokuno. Oso sikuno sekwoe Hwe Engo sohwo pone so'no sekwo huno maseyofoho.

⁴³ Sekwo olo so'no huno fi+syafi+hupmno. Hwe fihwo kakoe angomo humahwosi a'amu nom'neso kakoe ho'yango hufo iyo'ne'ent+fi sikuno somne'no huno uy+hwoso'no kako timo wohontohumantonoho. Nohontohumentan+ngkuhwosi a'amu kakoe angomo maswonehoho.

⁴⁴ Oso'no sekwo soku sikuno engolopohamo ito'no fesyohumantokuno. Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni sikuno sekwo huno mosyof+syomokosyohumentan+ngkujo somo wopmmonnoho.

Syoho ulohofiyo wop+ingo sohwo'nji wonyo sohwo'njiye pahnn+imo hungkunofoho.

(Luk 12:42-46)

⁴⁵ Syoho ulohofiyo huno wopingo'jo sohwo tihwolo. Olenoho. Oso hwe huhwo sohumo kakoe hwe engo sohwo ulonteso, Kiko nje a'amu syoho ntohofiyo somo uhwontohumaho. Ose lonto uhwosopeehonngki kako a'amu somo mokosyohumanto wopayo uyimojo hweho.

⁴⁶ Tifi sohonta syoho ulohofiyo wopingo sohwoe hwe engo asomo poso sohonta kako syoho wopingo mokosyohumentanngkuhwosi uhwonngkuhwosi oso syoho ulohofiyo sohwo simeho wopingo umonimontonoho.

⁴⁷ Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Oso hwe engo huhwo sohwo kako kakoe yo'mayo hopi'nonohinosa olo syoho ulohofiyo huhwo sohumo enjwa'mo wohonahumontonoho.

⁴⁸ I oso'no, oso syoho ulohofiyo huhwo sohwo kakoe huno ole wosyafihu'montonoho. Nje hwe engo sohwo kako asomo komo'no maponehoho.

⁴⁹ Ose syafisyahonngkuhwosi kakoe syoho ulohofiyo sohumo uhwontohumayo ikujoho fonjihwosi a'amu mijo yokumpohn'nyo nontifi nonilohofiwonngkohoho so'nji wopayo'nji mijo'nji wanimontonoho.

⁵⁰ Oso syoho ulohofiyo sohwo ose yoso'manji kakoe hwe engo sohwo sikuno fihumo syoho ulohofiyo sohwo kako huno mosyofisiyo'njo yo'mayo ito'no mesyohontohumentanngkuhwosi asomo wapmmontonoho.

⁵¹ Poso sohonta syoho ulohofiyo huhwo sohumo tohino mikunimposo uyihwosi a'amu hwasyo hungkuno'njo so'nji uhumajoso sopo

hofiko hulinkwajingo ifaloho'n'ngkuji humo-
taho engo lifitnnefoho.

25

*Moya'mi aho hopi'nohino sofamne'no
pahnn'imo hungkunofoho.*

¹ Jisas kako a'amu somo ole ul'imento, Hohoso-
honta Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no olo
pa'nyofoho. Hwe fihwo kako ape woma'mo lonto
pmentisofoho. Moya'mi aho hopi'nonohino
sofa wopayo engo nyo'ne'entifi hofikoe sikiloho
nomantifi hwe sohomo ufohonit'mano lontifi
umentohofofoho.

² Oso moya'mi aho hopi'nonohino hofo sofa
aho fehohnjo huno anefafoho. Aho fehohnjo
huno'njofafoho.

³ Oso moya'mi huno'maso sofa hofiko sik-
iloho'nohini motawentifi mijo'nji momotawom-
mentohofofoho.

⁴ Moya'mi huno'njo sofa hofiko sikiloho
motawentifi mijo nom'ne so'nji motawomen-
tohofofoho.

⁵ Oso hwe ape mayo'ne sohwo
komo'no mape'njo yahon'ngki saho
fesyawo'mentohofofoho.

⁶ Saho fesyowentan'ngkofi kuntoliyo sopo joho
ole ho'n'imento, Hwe ape mayo sohwo nto po-
hoho. Sekwo toho'nji ufohonit'mamno.

⁷ Ose ho'n'ngkahon'ngki moya'mi
hopi'nonohino sofa nol'kafontifi hofikoe sikiloho
ito'no esyohumamentohofofoho.

⁸ Moya'mi huno'maso sofa moya'mi huno'njo sofamo ulimentohofi, Sekwo sikiloho mijo hmnonejapmno. Nakwoe sikiloho simpe'nalofoho.

⁹ Ose ulahon+ngkofi moya'mi huno'njo sofa ole ulimentohofi, Nakwoe sikiloho'nji sekwoe'nji mijo hopo'maho. O'o sekwo nowekuji ho'yango ango mta'ni sekwo'ne mijo mpopmno.

¹⁰ Ose ulahon+ngkofi moya'mi huno'maso sofa mijo mpe'no wentan+ngkofi oso hwe ape mayo sohwo nopahon+ngki moya'mi ito'no humesyohumantohoho sofanji angomo wopayo engo wonano lont+fi swont+fi hoku'yo nihu'nahone pijwahumentisofoho.

¹¹ Hwangku sohonta moya'mi nom'ne sofa i'mofapont+fi ulimentohofi, Hwe Engofo, hano fonehwosampofa.

¹² Ose ulahon+ngkofi hwe ape mayo sohwo ulimento, Ngko sekune'no huno maniyohoyohoho. Ose ulimentisofoho.

¹³ Jisas ose ulonto ulimento, Sekwo ito'no fohontohumamno. Sekwo oso sikuno somne'no huno maseyohoyohoho.

Syoho ulohofiyo sohwa hamniyoho mokosyohumayo'ne pahnn+imo hungkunofoho.

(Luk 19:11-27)

¹⁴ Anitu a'amumo mokosyohumayo sohonta olo pa'nyofoho. Hwe fihwo hano emayo'ne kakoe ango uliko'ma'mo lonto kakoe syoho ulohofiyo somo kakoe ho'yango yo'mayoso mokosyohumayo'ne umentisofoho.

¹⁵ Hofikoe yahino so'no syafisyonto kakoe hamniyoho yano ulohmmentisofoho.

Nom'nehumo *faif tausen* (5,000) kina uyimentisofoho. Nom'ne sohomo *tu tausen* (2,000) kina uyimentisofoho. Nom'nehumo *wan tausen* (1,000) kina uyimentisofoho. Ose uyonto umentisofoho.

¹⁶ Oso syoho ulohofiyo *faif tausen* (5,000) kina ma'mentiso sohwo komo'no nowento oso hamniyoho so'nji syoho engo yonto *faif tausen* (5,000) kina nom'ne ma'mentisofoho.

¹⁷ Syoho ulohofiyo nom'ne *tu tausen* (2,000) kina ma'mentiso sohwo kakoe hamniyoho nomanto oso'nji syoho engo yonto nom'ne *tu tausen* (2,000) kina ma'mentisofoho.

¹⁸ I, oso'no oso hwe *wan tausen* (1,000) kina ma'mentiso sohwo kako hamniyoho nomanto pi'nimomo ijopijiasyonto kakoe hwe engo sohwoe hamniyoho hwahomo hiyaso ho'nahumentisofoho.

¹⁹ Sikuno pi'nningo engo memjaofahonngki oso syoho ulohofiyo sofe hwe engo sohwo asomo no-ponto oso hamniyoho umentiso so'no hungkuno ulimo lonto pmentisofoho.

²⁰ Syoho ulohofiyo *faif tausen* (5,000) kina ma'mentiso sohwo nom'ne *faif tausen* (5,000) kina so'nji motaponto ulimento, Hwe engofu, oso *faif tausen* (5,000) kina ntapmmentohino so'nji ngko syoho engo yonji nom'ne *faif tausen* (5,000) kina ma'mentohofoho. Oso'no *ten tausen* (10,000) kina olopo weho.

²¹ Ose ulahonngki hwe engo sohwo ulimento, Kiko nje syoho ntohofiyo wopngo hwosoho. Kiko syoho wopngo yonji syoho ito'nohini mokosyohumawo'nngkino

hwosoho. Kiko olo syoho we'e lomo wopingo mokosyohumawo'n'ingkinso so'no ngko nom'ne syoho engo mokosyohumayo'ne wokijapmmnonoho. Kiko ngko'njopo nopohoji ngko'nji simonyo uyaho.

²² Ose ulahon'ingki syoho ulohofiyu *tu tausen* (2,000) kina ma'mentiso sohwo nom'ne *tu tausen* (2000) kina so'nji motaponto ulimento, Hwe engofo, oso *tu tausen* (2,000) kina ntapmmmento-hino so'nji ngko syoho engo yonji nom'ne *tu tausen* (2,000) kina ma'mentohefoho. Oso'no *foua tausen* (4,000) kina olopo weho.

²³ Ose ulahon'ingki hwe engo sohwo ulimento, Kiko nje syoho ntohofiyu wopingo hwosoho. Kiko syoho wopingo yonji syoho ito'nohini mokosyohumawo'n'ingkinso so'no ngko nom'ne syoho engo mokosyohumayo'ne wokijapmmnonoho. Kiko ngko'njopo nopohoji ngko'nji simonyo uyaho.

²⁴ Ose ulahon'ingki syoho ulohofiyu *wan tausen* (1,000) kina ma'mentiso sohwo noponto ulimento, Hwe engofo, ngko huno moi'wonoho. Kiko hwe yokumpohn'nyo hwosoho. Nom'ne sohwa syoho hulontife somta'ni wopayo mawo'n'ingkinso hwosoho. Nom'ne sohwa ufongoe fisosomokaofontifeso kiko neso nomehu'meesyonji mawo'n'ingkinso hwosoho.

²⁵ Oso hiso'no huno niyahon'ingki iyoho nningkahon'ingki jije hamniyoho nomotawenji hwahomo hiyaso mokosyohumamentohefoho. Uhwonyo. Olo jije hiloso kakwosi maho.

²⁶ Ose ulahon'ingki hwe engo sohwo ulimento, Kiko nje syoho ntohofiyu wonyo hwosoho. Kiko

pisomo'nyo'njo hwosoho. Ngko nom'ne sohwa syoho hulontife so'nji nom'ne sohwa fisosomokaofontife somta'ni mawo'n+ngkohe so'no huno nto kiyohoho eso nto ntohino.

²⁷ I, oso'no nje hamniyohoso kako a'amu hamniyoho mokosyohumayo sohwafe angomo moho'nan+siyo'njo peho'no imentohinoto. Ho'nosyontentesi nopm'mo nje hamniyoho so'nji nom'ne we'e so'nji nomahm'mnesohilo.

²⁸ Ose ulonto ulimento, Olo hwe lohwoe *wan tausen* (1,000) kina nomafikuji oso hwe *ten tausen* (10,000) kina mokosyohumasoso sohomo umasyimno.

²⁹ Hwapingoso ole, a'amu yo'mayoso ito'no mokosyohumawo'n+ngkohoho somo ngko nom'ne pi'n+ngo engoso uyimonnoho. A'amu yo'mayoso ito'no momokosyohumayo'njo yontoso sohunta'ni oso yo'mayo we'e kako mokosyohumasoso ngko woma'monnoho.

³⁰ Olo syoho ntohofiyo wonyo sohomo sikwo'mjoho hohnta'ni meho'naopmno. Osopo a'amu hul+ngkwajingo ifaloho'n+ngkuji humotaho engo lifitnefoho.

A'amufe Hwomu sohwo a'amu hopi'nonohino somo yano ilofonefoho.

³¹ A'amufe Hwomu sohwo yofe engo hwofilo'nnyo'njo sohwo kakoe a'amu ahwomomjo so'nji poso sohonta kako hwe engo sohwoe epohumayo wonyoangkafo sopo humanefoho.

³² Osopo nohumahwosi a'amu hopi'nonohinoso uhu'mokahon+ngkuji kako

hwe yahu mokosyohumayo pa'nyo sohwo a'amu somo yano ilofonefoho. A'amu yahu *sipsip* pa'nyo somo kengopo uhwajihwosi a'amu yahu *meme* pa'nyo somo kengopo uhwajonefoho.

³³ Yahu *sipsip* somo kakoe aho angahohnta'ni uhumajihwosi yahu *meme* somo kakoe aho hwonamonyo hohnta'ni uhumajonefoho.

³⁴ Oso hohosohonta hwe yofe hwofilo'nnyo'njo sohwo a'amu aho angahohnta'ni humalofo somo ole ulonefoho. Nje Mpohwo yo'mayo wopingo sejape so'no sehvosopo'mentiso soku, hohonta hwaho songo mti'mokumentiso sohonta olo ango yo'mayoso Mpohwo sekumne'no yahumentisoso nopikuji mapmno.

³⁵ Hwapingoso ngko mijoho niyahonngki wopayo ntapmmentohofofoho. Ngko mijo'no nimo'n'ngkahonngki mijo ntapmmentohofofoho. Ngko ango kengopo nta'ni pahonngko sekwo ngkimo sekwoe angomo ipenimotapontifi wopingo nimokosyohumamentohofofoho.

³⁶ Ngko hwapife ane nohumentanngko sekwo yo'mayoso ntapmmentohofofoho. Ngko mnokino'nji nohumentanngko sekwo wopingo nimokosyohumamentohofofoho. Ngko impo'angomo nohumentanngko sekwo nohonapmmentohofofoho.

³⁷ Ose ulahonngkuhwosi a'amu wopingoso ole ulifitnnefoho. Hwe Engofo, ntohontalo. Kiko wosopayo mijoho kiyahonngki nakwo wosopayo kijapmmentihwoneso, ntohontalo. Kiko mijo'no kumo'n'ngkahonngki nakwo mijo kijapmmentihwoneso.

³⁸ Ntohontalo. Nakwo ango kengoponta'ango hwosimo kohonontani nakwoe angomne'no ipekumotamentihwoneso, kiko hwapife yo'mayoso ane nohumentan'ngkini ntohonta kijapmmentihwoneto.

³⁹ Ntohontalo. Kiko mnokino'nji impo'angomo humentan'ngkinoso ntohonta kohon'mentihwoneto. Ose ulohon'fitnnefoho.

⁴⁰ Hwe yofe engo'njo sohwo ulonefoho. Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Yo'mayoso nje a'amu yofe engo ane'njo somne'no uloho'mentohinoso ngkine'no imentohinofoho.

⁴¹ Ose ulihwosi a'amu hwonamonyo hohnta'n'ingo somo ulonefoho. Sekwo wonyo soku, mpan'imno. Anitu sekumne'no simano hintotohino umnalofoho. Sekwo ngkimo ntiko'mafikuji oso toho ne'no sijalokunjoso Mpohwo kako Seten'nji kakoe a'amu so'ntnne'no ho'nahumentiso somo f'wan'imno.

⁴² Hwap'ingoso hohonta ngko mijoho niyahon'ngki wopayo montape'njo imentohofofoho. Mijo'no nimo'n'ngkahon'ngki mijo montape'njo imentohofofoho.

⁴³ Ngko ango kengopo nta'ni pahon'ngko sekwo ngkimo ango mantape'njo imentohofofoho. Ngko hwapife manji'mofa ane nohumentan'ngko sekwo sekwoe yo'mayoso montapmentohofofoho. Mnokino'njo nohumentan'ngko impo'angomo nohumentan'ngko sekwo monohonayon'ngko imentohofofoho.

⁴⁴ Ose ulahon'ngkuhwosi ulifitnnefo, Hwe engofo, Ntohontalo. Kiko mijoho'nji mijo'tnno nokumo'n'ngkahon'ngki, kiko

nom'ne angopo nta'ni ponji, kiko hwapife ane hwosi, mnokino'njo hwosi, kiko impo'angomo nohumentan'ngkini nakwo wop'ingo makilohofe'njo ntohonta imentihwoneto.

⁴⁵ Ose ulohon'ngkahon'ngkuji ole ulonefoho. Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Nje a'amu yofe engo ane'njo somne'no yo'mayoso mulohofe'njo imentohofoso ngkine'no mantohofe'njo imentohofofoho.

⁴⁶ Ose ulahon'ngkuhwosi a'amu hiso nukuji hofikoe wonyomne'no tohino engo ne'no nomapitnnefoho. I a'amu wop'ingoso hofiko ango wop'ingo sopo i'mofahokuji engolopohamo songo ne'no nohumantokutnnefoho.

26

Hwe engo sohwa Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno nano mtito'mentohofofoho.

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Joun 11:45-53)

¹ Jisas oso hungkuno hopi'nono moi'wo ulonto kakoe inomokomoyo sohware ulimeto,

² Sekwo huno moi'wonoho. Sikuno hufa'u memjaofihwoso'no Anitu Kako A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo * i'mofaposo sohonta A'amufe

* **26:2:** Oso sikuno simo'moso hwaho Ijip sopo a'amu ahwomo mta'angoso mehomi tisimaso somo poyo imokumentisofoho. Oseso a'amu Isilaeliso yahu **sipsip** honiyoso hofiko mitipitihwayo'nji hoku'moponjo iyo fihhofaki'nnyo'nji osomo uloho'mentohofofoho. A'amu ahwomo mta'angoso oso homo somo uhwononto uyakolo'mentisofoho. Oso sikuno somne'ne Anitu Kako A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo l'wo'n'ngkuhhwonefoho.

Hwomu sohomo iyo hwojiyafiku'nnyo somo wofonjinto'ofosyantifeho. Ose ulimentisofoho.

³ Hohosohonta hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Isilael sohwafe hwe engo sohwanji hwe yofe hwofilo'nnyo tajo ango syoho'njo Kaiyofas oso hwoe ango somo uhu'mokumentohofofoho.

⁴ Osopo nuhu'mokontifi Jisasimo hiyaso'mo aho kehwaso wofonjonyano limentohofofoho.

⁵ Ole hnnimentohofi, Olo hiloso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo osomo wopayo engo nontanngkuji Jisasimo aho kehwaso'no nonahonngkuji a'amu hofiko nakumo ikujoho nafongkupitnoho. Oso hiso'no Sikuno Engo homo somo nakwo Jisasimo aho mokanehwono. Ose hnnimentohofofoho.

A'musi Jisasiye mnokinopo hwone mijo akino'njoso usohumentisofoho.

(Mak 14:3-9; Joun 12:1-8)

⁶ Jisas kako Saimouniye ango Mpetani osopo humamentisofoho. Saimoun huhwo sohwo a'apaho uyo wonyo'njo hweho.

⁷ Osopo Jisas nohumentanngki a'mu anga'nohinisi Jisasimo nu'manto kako sojo ahwonte hwone mijo akino wonyoangkafo'njo hamniyoho yokintahopo'njoso nomotaponto Jisas epohumayo sopo nohumentanngki kakoe mnokinopo mijoso usohumentisofoho.

⁸ Ose yahonngki inomokomoyo sohwa nuhwonontifi simeho tohino umnngkahonngki hnnimentohofi, Olo a'mu losi mijo siki peho'no sisyooho.

⁹ Oso mijo wonyoangkafoso a'amu nakumta'ni mpe nalohofontifijontentesi nakwo hamniyoho engo nomehwasi a'amu ho'yango umofonyo iwo'n'ingkohoho somo uyihwanesohilo.

¹⁰ Ose hnn'ingkahon'ingkofi Jisas hofikoe hungkunomo huno uyahon'ingki ul'imento, Sekwo a'mu losimo simeho tango peho'no uyalokwofo. Kako ngkimo wop'ingo ntohokwoho.

¹¹ A'amu umofonyo iwo'n'ingkohofoso sekwo'nji engolopohamo ne'no humawo'n'ingkohofofoho. I, oso'no ngko sekwo'nji humaleso sikuno moi'wo we'enepi umo'n'imontonoho. Oso'no a'amu ngkimo wop'ingo ntohoho'ne sikuno pi'n'ingo mauyoho.

¹² Oso a'musi kako nje a'apahopo hwone mijo ehantohofisoso kako nakwoe yahino a'amufe pi-jajo ito'no yasy'wo'n'ingkuhwone hopaso ehantohokwoho.

¹³ Hungkuno nehopi wasel'imo, Ango yawojo'meemo nje hungkuno wop'ingo a'amu somo ul'ifijo so'no olo a'mu losi ntohofiso so'nji ul'ifitnnefoho. Oso'no a'amu pi'n'ingo engo olo a'mu losimne'no syafihupitnnefoho.

Jutas hwe engo sohwamo Jisas'imne'no ul'imne'ento hungkuno ho'nahumentisofoho.

(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Jisas'ye inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u sohwa anga'nohino sohwo kakoe yofe Jutas Isikaliyout. Oso hwe huhwo sohwo hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwamo nu'manto

¹⁵ ulim ento, Ngko sekumo Jisas sejapmme so'no sekwo peho wontopantifito. Ose ulohoningkahoningki ulimentohofi, Nakwo hamniyoho sojo *teti* (30) wokijopantanoho. Ose ulontifi hamniyoho uyimentohofofoho.

¹⁶ Oso hohosohonta Jutas Jisasimo utihwamne'ento honingkano imofone syofisyoma'mentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo osomne'no wosopayo nimentohofofoho.

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joun 13:21-30)

¹⁷ Sikuno Engo uhwonimotofo simo'mjo somo a'amu Juta wopayo nom'ne kengo niwo'ningkohoho so'no Jisasiye inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantifi ulimentohofi, Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo osomne'no wopayo naneso nti'mo esyohumanehwono.

¹⁸ Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulim ento, Sekwo antime engo somo nukuji hwe fihumo nu'mafikuji ulimno. Nakwoe hwe engo hungkuno mesyolonetihwawo'ningkiso sohwo ole nalohoho. Nje sikuno mofoneponoho. Ngko nje inomokomoyo sohwanji Sikuno Engo somne'no wosopayo jije angomo wonontane'no yihwono.

¹⁹ Ose ulahoningki inomokomoyo sohwa Jisasiye hungkunomo iningkawentifi Sikuno

Engo so'no wosopayo ito'no esyohumentohofoho.

²⁰ Sɨkuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji nohumantifi Jisas ulimonto,

²¹ Hungkuno nehopi waselimo. Hwe fihwo kako olo ango lomo sekwo'nji humaso sohwo kako mango sohwafe ahomo woho'nanhumonte hweho. Tokoyo'ofo wantoho'mtonoho.

²² Ose ulahoningki inomokomoyo sohwafe simeho tango uyahoningki a'amu anga'no anga'nohino sohwa Jisasimo ulimentohofi, Hwe Engofo, ngkolaho.

²³ Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimonto, Hwe fihwo ngko'nji wopayo noswanomo yomaso sohwo kako ngkine'no a'amumo tokoyo'ofo uyimte hweho.

²⁴ A'amu Anituye hungkuno lutihwamotofo sohwa iyoswomo mtimokumentohofopa'nyoso A'amufe Hwomu sohwo poyo umonimontonoho. I oso'no oso hwe ngkine'no nje mango sohwo tokoyo'ofo ntahofone sohune'no hitoho ntokwoho. Tohino engoso nomane hweho. Kona'wohi aswo momaso'njo yontentesi wopingo'nesohilo.

²⁵ Ose ulahoningki Jutas oso hwe Jisasimo tokoyo'ofo imentiso sohwo Jisasimo ulimonto, Hwe Engofo, ngkolaho. Ose ulohoningkahoningki ulimonto, Kiko nto lohino. Ose ulimentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji wopayo'nji mijo'nji ae'uyo nimentohofohoho.

(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20; 1 Koulin 11:23-25)

²⁶ Hofiko wopayo nontaningkofi Jisas wopayo nomanto Anitumo isamoyoka ulonto kutikujolo hohofonto inomokomoyo sohwaso uyonto ulimonto, Oloso nje a'apahofoho. Sekwo nomafikuji hmnimno.

²⁷ Ose ulonto kako noswanyo ipisayo mijo'nji nomanto Anitumo isamoyoka ulonto hofikimo uyonto ulimonto, Olo mijo loso sekwo hopi'nonohino sohwaso hmnaopmno.

²⁸ Olo nje honiyo loso a'amu pi'ningo sofe wonyo wae yasemofone usohumahono. Honiyo loso Anitu'nji sekwo'nji makotiku'nyo'ne usihumahono. Nje honiyo losomo Anitu uhwoningkuhwosi sekwo Anitu'nji makotiku'nyoso ne imo'nyo'nefoho.

²⁹ Hungkuno waselimo. Nom'ne sikuno somo olo ipisayo mijo apa'no manimnehono. Manyo'njo nohumentanimo sikuno memjaofihwoso'no ngko sekwo'nji nje Mpohwoe ango a'amumo mokosyohumayo sopo mijo songo nonanefoho.

³⁰ Ose ulahoningki hofiko ta anga'no lontifi noswapontifi hwofiki'nyo Oulifine'no kotasimentohofoho.

Jisas kako Pita Jisasimne'no hwasyo hungkuno a'amu somo ulone so'no ulimentisofoho.

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Joun 13:36-38)

³¹ Jisas ulimonto, Olo sikwo'miyo lomo sekwo ngkimo nihwajikuji hiyaso wahumpeentifeho. Anituye hungkuno mtimokumentohofoho sohwa

ole mt'i'mokumentohofi, A'amu yahu mokosyohumayo sohomo fonjasy'ikujono yahu sohwa hiyaso wahumpeentifeho.

³² I, oso'no songo likahm'mo Ngkaliline'no simo'mo sepo'mnefoho.

³³ Ose ulahon'ngki Pita ul'imento, Nom'ne sohwa hofi'ko ko kuhwoti'mopijoso ngko makuhwoti'mo'mnehono.

³⁴ Ose ulahon'ngki Jisas ul'imento, Ngko hungkuno nehopi wakil'monne'no yohono. Olo sikwo'miyo lomo yihufu tosika yoka malontan'ngkuhwoho sohonta kiko ngkine'no hwasyo hungkuno hufa'u sihune ole ul'monnoho. Ngko Jisas'mne'no huno maniyohoyohoho. Ose ulohoho'no yihufu sohwo yoka wal'montonoho.

³⁵ Ose ulahon'ngki Pita ul'imento, Ngko kikimne'no huno maniyohoyohoho eso mul'mnehono. O'o, ngko kiko'nji ko fonjan'siyo'manji oso hungkunoso mul'mnehono. Ose ulahon'ngki inomokomoyo hopi'nonohino sohwa oso hopa ul'imentohofofoho.

Jisas Ngketisemani sopo humanto Mpohune'no jomo ul'imentisofoho.

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Ngketisemani iyo uyo syoho spono umentohofofoho. Osopo nohumanto kakoe inomokomoyo sohwo ul'imento, Sekwo olopo fosyohumamno. Ngko oso nompono u'mo Mpohumo jomo ul'imo.

³⁷ Ose ulonto kako Pita'nji Sepetiye hwomu sohwa'u'nji utimanto umentohofofoho. Nowentifi Jisas simeho tango mikunimposo umentisofoho.

³⁸ Oso'no ulimonto, Nje simeho tango mikunimposo'njo hwo'nyoho. Tango hiloso poyo wanimokumtolikeno. Ngko'njopo fesyohumafikuji ngkimo nohontohumamno.

³⁹ Ose ulonto we'enehwo nowento simano hwaho hohnta'ni ipitofawento Anitumo ulimonto, U, nje Mpohwo, olo tohino loso noni'mahwosi woniyakolofono. I oso hiso'no nje hunomo nningkahutoho. O'lo, jije hunomnohino hmningkayo.

⁴⁰ Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwafepono umentisofoho. Kako nu'manto uhwonimentisoso kakoe inomokomoyo sohwa saho nofesyowentaningkofi uhwononto Pitamo ulimonto, Kiko ngkimo monohontohumayo peho'neto.

⁴¹ Sekwo ngkine'no nohontohumafikuji Mpo-humo jomo ulimno. Seten sekumo yamofa selohofonoho. Sekwo wopingo'nohini uyano ko lifijoso sekwoe yokumpohn'nyo hopo'maho.

⁴² Ose ulonto Jisas apa'no we'enehwo nowento ulimonto, Nje Mpohwo, olo tohino loso ngkimo manimnonehoho nningkohoho. I, oso'no nje hunomo miningkomnehono. O'lo, jije hunomnohini uningkapmmonnoho.

⁴³ Ose ulonto asomo ponto uhwonimentisoso inomokomoyo sohwa timo saho uningkahonngki saho fesyowentaningkofi uhwonimentisofoho.

⁴⁴ Ose uhwononto apa'no nuliko'manto Mpo-humo jomo simo'njo ulimentiso hopaso apa'no nowento ulimentisofoho.

⁴⁵ Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwanjo sopo noponto ulimento, Sekwo saho ne'no lo-fosyawotofo. Upa'nimno. Nje sikuno nto i'mofapmmaho. A'amufe Hwomu sohumne'no a'amu wonyo sohwapo tokoyo'ofu nto imasofoho.

⁴⁶ Sekwo filikapmno. Wohwano. Uhwonimno. Oso hwe ngkine'no tokoyo'ofu ntoho'maso sohwo nto pohoho.

Jutas Jisasimo a'amu wonyo sohwapo uyimentisofoho.

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Joun 18:3-12)

⁴⁷ Jisas oso hungkuno ulontan'ngki Jutas Jisasiye inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u sohwo i'mofapmmentisofoho. A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Isilael hwe engo sohwanji a'amu pi'n'ngo engo itokuso'njo hosimno'njo sohwapo lutihwahon'ngkofi Jutas kako Jisasiyepo ipemotasimentisofoho.

⁴⁸ Jutas oso a'amu sohwapo yafo itihwayo'ne ole ulimento, Hwe sohumo nu'mahm'mo hinjoho hu'nimeso oso hwe huhwo sohwo Jisasiyoho. Osohumo sekwo aho fikopmno. Ose nto ulimentisofoho.

⁴⁹ Oso'no Jutas Jisasimo komo'no nu'manto ulimento, Nje Hwe Engofo. Ose ulonto hinjoho hu'nimentisofoho.

⁵⁰ Ose yahon'ngki Jisas ulimento, Kiko umonji pohino sohwo si komo'no fiyo. Ose ulahon'ngki

hofiko Jisasi mo u'mantifi aho yokumpohn'nyo ko'mentohofofoho.

⁵¹ Hwe fihwo Jisasi'nji humamentiso sohwo kakoe hwakuhwajo nomanto hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwoe syoho ulohofiyi sohumo haloho loku'mentisofoho.

⁵² Ose yahon'ngki Jisas ulimento, Jije hwakuhwajo asomo foho'nasyo. A'amu fihwo kako hwakuhwajo'nji nom'ne sohwo lofososo oso hwe huhwo sohomo hwakuhwajo'nji wolofosyantifeho.

⁵³ Kiko huno makiyoho liyohoho. Ngko nje Mpohumo jomo uli'me'no kako ahwomomjo a'amu pi'n'ngo engo nifo'mayo'ne nihwajihwonesohilo.

⁵⁴ I oso hiso'no ngko ose i'me'no a'amu Anituye hungkuno nje poyo imo'nyo so'no mt'i'mokumentohofoho hungkunoso ne pipi imo'n'ngkuhwonesohilo. O'o, nje poyo imo'nyoso oso pa'nyo umo'n'imontonoho. Ose uli'mentisofoho.

⁵⁵ Oso hohosohonta Jisas a'amu itokuso'njo somo ulimento, Sekwo a'amu hufo iwo'n'ngkiso sohune'no aho wokano lontifi hwakuhwajo'nji itokuso'nji lomotopalokwofo. Sikuno engolopohamo ngko Anituye tajo ango engo somo humanji a'amu somo Anituye hungkuno luti'hwahon'ngko sekwo ngkimo osopo manikoso'njo iwo'n'ngkohofihwasoho.

⁵⁶ I oso'no a'amumo Anitu hungkuno uyahon'ngki luti'hwamotofo sohwofe hungkuno ne imo'nyo'ne so'no yo'mayo imo'n'ngkohoho.

Ose ulahonꝑngki inomokomoyo sohwa Jisasꝑmo ulꝑko'mantꝑfi hiyaso humpo'mentohofofoho.

A'amu kaunꝑsol' syoho'njo sohwafe pone'no nowentꝑfi Jisasꝑmne'no hungkuno lꝑmentohofofoho.

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joun 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Oso a'amu sohwa Jisasꝑmo aho kentꝑfi hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo Kaiyofas oso hwoe angomne'no kemotamentohofofoho. A'amu honꝑngkano hungkuno lutꝑhwamotofo sohwanji a'amu Isꝑlaelꝑfe hwe engo sohwanji osopo uhu'mokumentohofofoho.

⁵⁸ Pita Jisasꝑmo ko inꝑngkawomentisoso kakimo mufantohi'nyofoho. O'o, kako po'mtopo'mtisyo humuloho'mꝑwesofoho. Kako Kaiyofasꝑye tojo somo noswonto a'amu uhwontohumayo sohwanjo sopo yo'mayo imo'nyo so'no uhwontohumamo lonto humamentisofoho.

⁵⁹ A'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu *kaunꝑsol'* syoho'njo sohwanji hofꝑko a'amu Jisasꝑmne'no hwasyo hungkuno ujꝑso'ne Jisasꝑmo fonjosyane'entꝑfi wotꝑpemantꝑfi imentohofofoho.

⁶⁰ A'amu pi'nꝑngo hwasyo hungkuno'njo sohwa ko i'mofopahonꝑngkofi nofonjosyane'entꝑfi hungkunoso wonyopi tꝑpmentohofofoho. Hwangku ae'uyo sohwa'u i'mofaponji

⁶¹ ulꝑmentisiyo, Olo hwe lohwo ole lꝑmaso hweho. Anꝑtuye ango engoso ngko wae yahm'mo

songo molimeso sikuno hufa'u sihune mem-
jaofihwoso'no ango moi'wo umo'nimontonoho.
Ose limaso hweho.

⁶² Ose ulahonngki hwe yofe engo'njo tajo ango
syoho'njo sohwo nolikofalohofonto Jisasimo
ulimento, Kiko hungkuno asomo mujo'njo
peho'no yalokuno. Pipilo. Olo hungkuno kikimo
kilalokusiyo losofo.

⁶³ Ose ulahonngki Jisas mampi'nyo humen-
tanngki hwe yofe engo'njo sohwo ulimento,
Anitu songo ne'no humayo sohwo jije hungkuno
kupo'nalofoho. Kiko hungkuno nehopi'nohini
fonaso. Kiko Kilais, Anitu kuhwosopo'mentiso
Anituye Hwomu Ne hwsosilaho.

⁶⁴ Ose ulohonngkahonngki Jisas ulimento,
Kiko nehopi ntohino. I wakilimonne'no
yohono. Hwangku sohonta sekwo A'amufe
Hwomu sohwo Anitu Yo'mayo Yokumpohn'nyo
Hwapingo sohwoe aho anga sohohnta'ni
humentanngkuhwosi uhwonifitnnefoho. Kako
himo ahwomo mta'ango sopo nohumahwosi
pihwoso'no uhwonifitnnefoho.

⁶⁵ Jisas ose ulahonngki oso hwe tajo
ango syoho'njo sohwo simano hintotohino
umnimentiso so'no kakoe manji'mofo we'ene
sisimpento ulimento, Kako Anitune'no sitofo
ulohoho. Nakwo nom'ne a'amu Jisasimne'no
hungkuno jo'neso joho peho'no ulanehwono.
O'o, sekwo kakoe hungkuno somo nto
upa'nngkohoho.

⁶⁶ Sekwo huno pipi seyohoho. Ose ulo-
honngkahonngki ulimentohofi, Kako wonyo
imaso hweho. Kako poyo umo'nono.

⁶⁷ Ose ulontifi Jisasiye simo'mangopo me mijo uyati'mofontifi fongku'mentohofofoho. A'amu fehohnjo nufonjontifi

⁶⁸ Ulimentohofi, Kiko Kilais sohwoosi Anitu hungkuno kijopahonngki liwo'n'ngkino hwosi, tihwo kufonjohoho. Noho fonaso. Sitofo ose ulimentohofofoho.

Pita Jisasimne'no hwasyo hungkuno, Ngko huno maniyohoyohoho ulimentisofoho.

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Joun 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Pita angkuhwafo ponjo tojo somo nohumentanngki hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyosi nu'manto ulimento, Kiko huhwosi Jisas hwaho Ngkalili mta'ango sohwo'nji humawo'n'ngkino hwosoho.

⁷⁰ Ose ulahonngki a'amu hopi'nono nuh-wonngkahonngkofi Pita ulimento, Awonoho. Olo hungkuno ntohino loso'no ngko huno maniyohoyohoho.

⁷¹ Ose ulonto kako noswonto kontolompo'ango somo nohumentanngki nom'ne a'mu syoho ulohofiyosi Pitamo uhwononto hwe sohwo ulimento, Olo hwe lohwo Jisas ango Nasaletnnta'ango sohwo'nji humawo'n'ngkiso hweho.

⁷² Ose ulahonngki Pita apa'no yofe hiyaso yonto ulimento, Nehopi yokintahopono lohono. Ngko oso hwe sohomo huno maniyohoyohoho. Ose ulimentisofoho.

⁷³ We'enepi a'amu fehohnjo likofohumamentohofoho osohwa Pitamo nu'mantifi ulimentohofi, Nehopi kilihwono.

Kiko hofi'ko'njo mta'ango hwosoho. Ji'e mampahoso Ngkalilinta'ango pa'n'ingo ho'n'ingkohoho.

⁷⁴ Ose ulahon'ingkofi Pita hungkuno yokumpohn'nyo ul'imento, Ngko hwasyo hungkuno seli'meso Anitu tohino wontapono. Oso hwe sohomo ngko huno maniyohoyohoho. Ni'hu'no nehopi lohono. Ose ul'imentisoso tosi'ka yoka li'mentisofoho.

⁷⁵ Yoka lahon'ingki nupa'nonto Pita hungkuno Jisas ul'imentiso so'no huno syafi'hu'mentisofoho. Hungkuno ole ul'imento, Yi'hufu tosi'ka yoka molontan'ingkuhwoso sohonta kiko ngkine'no mango hufa'u si'hune ole walimonnoho. Ngko Jisasi'mne'no huno maniyohoyohoho. Ose ulohoji'no yi'hufu sohwo yoka walimontonoho. Pita kako huno ose syafisyonto mempono swonto kakoe yahino wonyo so'no si'meho tango mi'kun'imposo uyahon'ingki humotaho engo ne'no li'mentisofoho.

27

A'amu Pailoti'yepono Jisasi'mo ipemotawomentohofofoho.

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Joun 18:28-32)

¹ Im'ingo ne so'nji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Juta sofe hwe engo sohwanji Jisasi'mo fonjosyane'entifi hungkuno li'mentohofofoho.

² Jisasi'mo aho kentifi ahwomo nano kilofontifi hwe engo hwaho mokosyohumayo Pailot oso hwoepono ipemotawomentohofofoho.

*Jutas poyo pe'nimentisofoho.
(Apousel sohwafe Syoho 1:18-19)*

³ Jutas kako Jisasimo tokoyo'ofu uloho'mentiso sohwo uhwonimentisoso hofiko Jisasimo tohino uyantifi yahonngkofi uhwononto kako simeho tango uyahonngki huno ole syafihu'mento, Wonyo imalefoho. Ngko oso hamniyoho sojo *teti* (30) ma'maleso asomo uyimo. Ose ulonto kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Juta sofe hwe engo sohwanjimo uyonto

⁴ ulimento, Ngko wonyo imalefoho. Ngko hwe wonyo ane sohomo setihwamale sohwo wape'nimontonoho. Ose ulahonngki ulimentohofi, Nakwoe'maho. Jje'nohinofoho.

⁵ Ose ulahonngkofi Jutas oso hamniyohoso Anituye ango engo somo noswoho'nofawento nowento nano hmentisofoho.

⁶ Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa hamniyoho hiso nomantifi hnnimentohofi, Olo hamniyoho hiloso a'amumo fonjasiyo'ne mpe'nefoho. Nakwo olo hamniyoho lo'nji tajo angomjo hamniyoho nem'no ho'nasiyoso wopingo'maho.

⁷ Ose lontifi hungkuno nom'ne ole kotiku'mentohofi, Nakwo a'amu hwontoho mtimokuwo'nngkohoho sohwa mta'ni olo hamniyoho loso'nji hwaho mpe uyano. Hwaho hiloso a'amu kengo mta'ni nopikui poyo pe'nngkujo'no pijafu ho'nasiyo'nefoho. Ose kotijwontifi imentohofofoho.

⁸ Oso'no hwaho hopo sopo hwaho honiyo lifawojoponoho liwo'nngkohofofoho. Oso yofe hiso olohonta weho.

9 Oso hohosohonta hwe Jelemaiya sohumo Anitu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamojo sohwoe hungkuno ne imo'n+mentisofoho. Hungkuno ole,

A'amu Isilaeliso oso hamniyohoso kakine'no mpe uyano lont+fi imentohofofoho oso hamniyoho hiso nomant+fi

10 a'amu hwontoho mt+'mokuwo'n+ngkiso sohwoe hwaho mpe imentohofofoho.

Oso hwe engo nt+mentiso pa'nyofoho.

Oso hungkunoso hohonta Jelemaiya ose l+mentisofoho.

*Pailot Jisas+mo hungkuno ulohon+mentisofoho.
(Mak 10:2-5; Luk 23:2-5; Joun 18:29-38)*

11 Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo'njo sopo Jisas loho'mentisofoho. Oso hwe engo huhwo sohwo Jisas+mo ulohon+mento, Kiko a'amu Jutafe Hwe Engo sohwo silahoh. Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Hungkuno hiso kiko nehopi lohino.

12 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Juta sohwafe hwe engo sohwanji hof+ko Jisas+mne'no hungkuno ulahon+ngkofi Jisas hungkuno asomo mujo'njo imentisofoho.

13 Oseso Pailot Jisas+mo ul+mento, Oso hungkuno kikine'no ntohofoso kiko mupa'nyotaho.

14 Ose ulohon+ngkahon+ngki Jisas hungkuno mujo'njo yahon+ngki Pailot yomo yonto huno pi'n+ngo engo syaf+hu'mentisofoho.

Pailot Jisasimne'no iyomo fonjinto'ofahumno ulimentisofoho.

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Joun 18:39-19:16)

¹⁵ Oso Sɪkuno Engo wopayo iloho yanimotofo sɪkuno somo soswo huhwo huhwi hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo kako hwe impo'angomjo fihumo isihutofihwajimojo hweho. A'amu sohwa oso hwe impo'angomjo sohune'no yofe hwe engo sohomo uliwo'n'ngkahon'ngkofi oso hwe huhwo sohomo isihutofihwajimojo hweho.

¹⁶ Oso hohosohonta hwe wonyo Mpolapas kako impo'angomo humohumantisofoho.

¹⁷ Hwe moya'mi nuhu'mokahon'ngkofi Pailot ulimento, Ngko sekuyepono tihumo isihutofihwajimnehono. Ngko Mpolapas isihutofihwajimnehono. Ngko Jisas a'amu Kilaisiyoho uliwo'n'ngkohofo sohomo isihutofihwajimnehono. Ose ulohonimentisofoho.

¹⁸ Pailot olo so'no huno moi'wonoho. A'amu pi'n'ngo engoso Jisasimo in'ngkamotofo so'no a'amu Juta sofe hwe engo sohwa simano hinto'hino umnimentisofoho. Oso'no kakiyepono hungkuno hiso ipemotapmmentohofofoho.

¹⁹ Pailot kako hungkuno jo'ne ango sopo humentan'ngki kakoe ape hungkuno ole lihwatimento, Kiko oso hwe wopingo sohomo kiko wonyo ulohofohotoho. Ngko sɪkwo'miyomo oso hwe sohune'no wojo uhwon'ngkoheso ngko simeho tango nisofoho. Ose lihwatimentisofoho.

²⁰ Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Juta sofe hwe yofe engo'njo sohwanji

hofiko hwe moya'mi somo ulimentohofi, Sekwo Mpolapasimne'no jomo ulimno. Jisas kako poyo umo'nono. Ose humulohofofoho.

²¹ Hwe yofe engo'njo sohwo a'amu somo ulohonimento, Olo hwe lohwa'u osopo humasiyo loso tihumo usihuto'mnehono. Ose ulahonngki hofiko ulimentohofi, Mpolapasimo usihutofo.

²² Ose ulahonngkofi Pailot ulimento, Ngko Jisas a'amu Kilais hwosoho uliwo'nngkohoho sohumo pipi imnehono. Ose ulahonngki a'amuso ulimentohofi, Iyopo fonjinto'ofasyo.

²³ Ose ulahonngkofi Pailot ulimento, Peho'neto. Olo hwe lohwo peho wonyo imaso hwolo. Ose ulahonngki a'amuso mohm'no uliwo'nimentohofi, Iyopo fonjinto'ofasyo. Iyopo fonjinto'ofasyo.

²⁴ Ose lontanngkofi Pailot huno umento, kakoe hungkunoso hopa mmo'nngkahonngki ikujoho u'mofapmmonto yahonngki Pailot kako a'amu wanohonifento mijo nomanto a'amuso uhwontohumentanngkofi kakoe ahomo mijo yatiku'nonto ulimento, Olo hwe lohomo fonjasiyo'neso nje huno'maho. O'o, sekwo hwapngoyohoho. Oso'no nje aho mijo yatiku'nngkohono.

²⁵ Ose ulahonngki a'amuso ulimentohofi, Olo hwe lohomo poyo fonjasiyo'ne tohino nakumo ne'masoso nakwoe mehomi ntnne'no wone'ma'montonoho.

²⁶ Ose ulahonngkofi Pailot Mpolapasimo isihutofihwajonto kakoe hwe itokuso'njo sohwo ulimento, Jisasimo impe'nji fonjikuji iyopo fonjinto'ofahumno.

A'amu itokuso'njo sohwa Jisasimne'no sitofolimentohofofoho.

(Mak 15:16-20; Joun 19:2-3)

²⁷ Oseso Pailotiye a'amu itokuso'njo sohwa hwe yofe engo'njo sohwafe angomo ipemotawontifi osopo hwe itokuso'njo hopi'nonohino sohwa Jisasimo u'ma'mentohofofoho.

²⁸ Hofiko kakoe manji'mofoyajontifi hofiko manji'mofonom'ne honiyo'nohinoso uloho'mentohofofoho. Oso manji'mofohoniyo'nohinoso a'amu yofe engo hwahomokosyohumayo sohwafe manji'mofofoho.

²⁹ Ose yontifi hofiko impe yongo'njonomantifi nopopojontifi hnnimentohofi, Olo hwe yofe engo'njo hwahomokosyohumayosohwoe mnokino manji'mofopa'nyofoho. Ose lontifi Jisasiyemnokinopomonji'mofahumentohofofoho. Hofiko fo'menomantifi kakoe aho angahohnta'ni umanjontifi ulimentohofi, Olo fo'me loso hwe engo hwahomokosyohumayosohwoe pa'ningo sohwoziyehomo kumanjihwono. Ose lontifi kako'njopohwomtame poji ulohofontifi sitofoulimentohofi, Ou Hwe Engo sohwozi, kiko a'amu Jutasomomokosyohumawo'n'ngkino sohwozilaho.

³⁰ Ose ulontifi kakoe simo'mangosopomemijo uyati'mofontifi oso fo'mehomoumangku'mentohofoso nomantifi mnokinopofongku'mentohofofoho.

³¹ Hofiko sitofomoi'wo ulontifi osomanji'mofohoniyo'nohinosoyojasyontifikakoe manji'mofouloho'mentohofofoho. Ose

yontifi kakimo fonjinto'ofasiyo'ne spono ipemotasimentohofofoho.

Hofiko Jisasimo iyopo fonjinto'ofahumentohofofoho.

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Joun 19:17-27)

³² Ipemotasonifi hwe fihwo Sailininta'ango kakoe yofe Saimoun osohumo nu'mantifi kwokwe umofontifi kako Jisasiye iyo hwojiyafiku'nnyo intofo'ne'entifi ulimentohofofoho.

³³ Kako intofahoningki hofiko hwaho Ngkoulikota si'mo'mentohofofoho. Oso hwaho hopo sopone yofe hiso hwapingo olenoho. Mnokino yokino huyo'mango pa'nyo ponoho.

³⁴ Osopo nohumantifi hofiko ipisayo mijo'nji nom'ne molasin tohino mumnyo'njo so'ne so'nji iwolo'mokontifi Jisasimo uyahoningkofi kako yamofa imentisoso manimentisofoho.

³⁵ Oseso hofiko Jisasimo iyopo fonjinto'ofasyontifi kakoe manji'mofa yo'mayoso tihwo woma'montolikeno lontifi syohi'nyo imentohofofoho. Hwe sohwa syohi'nyo hiso yakolo ulohofontifi yo'mayoso hu'mema'mentohofofoho.

³⁶ Ose yontifi osopo nohumantifi Jisasimo uhwontohumamentohofofoho.

³⁷ Kakoe iyo hwojiyafiku'nnyo yokintaho spono olo hungkunolo kakine'no mtimokumentohofi, OLO HWE LOHWO JISASYOHO. AIAMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO. Ose mtimokontifi iyoswo hofajahumentohofofoho.

38 Jisasi'njopo hwe hufa'u hufo'nji ikujoho'nji imojiyo sohwa'umo fonjinto'ofahumentohofofoho. Nom'nihwo Jisasiye aho angahohnta'ni, nom'nihwo aho hwonamonyo hohnta'ni fonjinto'ofahumentohofofoho.

39 Hwe moya'miso nopohotawentifi mnokingkwa'n'ingkwa'nnyo yontifi sitofo ulimentohofi,

40 Kiko ole liwo'n'ingkini, Anituye tajo ango engoso ngko wae yaohm'mo apa'no songo molimeso sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no ango moi'wo umo'n'montonoho. Ose liwo'n'ingkinino hwosoho. Kiko Anituye Hwomu Ne hwosi'manji kiko fo'ma'nyo. Iyopo nta'ni fikotape.

41 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hon'ingkano hungkuno lutihwamotofoto sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji oso pa'nyo sitofo ulimentohofofoho.

42 Ole ulimentohofi, Kako a'amu nom'nemo ufo'mawo'n'ingkiso sohwo kakimo mufo'ma'nonehoho. Kako Isilael sofe hwe engo hwolaho. Kako iyopo nta'ni kotapihwoso'no uhwon'ingkuhwasi nakwo simeho hi'ntnnono uyano.

43 Kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyonto ole limento, Ngko Anituye Hwomu hwo'nyoho. Ose limentiso hweho. Anitu kakine'no umo'n'ingkuhwoso'no'manji kako olohonta ufo'mano. Ose ulimentohofofoho.

44 Oso hwe wonyo Jisasi'njopo fonjinto'ofahumentohofoho huhwa'u Jisasi'mo sitofo ulimentisiyefoho.

Jisas poyo imo'nimentisofoho.

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Joun 19:28-30)

⁴⁵ Hinjo ajwo kuntoliyopo oso sikuno mjaofonto mofehi'nyomo hoholo yasyonto akupo'nyo'nji *tili* (3) *kilouk* oso'nji apa'no longkon+ngkahon+ngki mofehi'nyo limentisofoho.

⁴⁶ Sikuno wammonto yahon+ngki Jisas joho mohm'no limento, *Eli Eli lema sapakitani*. Oso hungkuno hiso neso ole, Nje Mpohwo Anitu, peho'no nisikwojantokuno.

⁴⁷ Ose lahon+ngki a'amu kako'njopo humamentohofoso upa'nontifi huno muyahon+ngki limentohofi, Olo hwe lohwo kako Ilaija osohumo Anitu hungkuno uyahon+ngki limojo sohumne'no joho lalofoho.

⁴⁸ Ose ulahon+ngkofi hofiko'njopo a'amu humunyo sohwo komo'no Jisasimo u'manto hwapife we'e mijo yokumpohn'nyo mangkinyo'njo yomanto oso hiso tokemo yamjonto Jisas wanononto uyimentisofoho.

⁴⁹ I oso hiso'no nom'neso ole ulimentohofi, Hofahiyo. Nakwo uhwontohumano. Ilaija nop+hwosi ufo'ma'mtolikeno. Ose ulimentohofofoho.

⁵⁰ Jisas apa'no joho mohm'no lonto kakoe huyo'mango uhwajonto poyo pe'nimentisofoho.

⁵¹ Oso hohosohonta Anituye tajo ango engo somjo hwapife engo oso ajwoponjo ango we'e Anitu humayo'nefoho limotofo sopo hoku'yopo pmpilipeehinyoso yokintahopo nta'ni tomonte sisimpo lohofonto hofa'u

imo'nimentisofoho. Hwaho hwom+hwo yonto sojo engoso tihwo'mentisofoho.

⁵² Oso hwaho a'mopijafo ho'nahinyo sopo hwaho hwosampo lohofahon+ngki Anituye a'amu pi'n+ngo pe'nimentohofoso songo lika'mentohofofoho.

⁵³ Nolikafontifi sikuno nom'nemo Jisas pe'nonto songo lika'mentiso somo hofiko ango Jelusalem wop+ngo somo noswahon+ngkofi a'amu pi'n+ngo engo oso a'amu somo uhwonimentohofofoho.

⁵⁴ Hwe a'amu itokuso'njo sohwamo mokosyohumayo sohwo kakoe a'amu'nji nohumantifi Jisasimo uhwontohumantifi hwom+hwo yo'mayo so'nji imo'n+ngkahon+ngki uhwonontifi iyoho unimentisofoho. Ole ulimentohofi, Olo hwe lohwo Anituye Hwomu Ne hweho. Ose limentohofofoho.

⁵⁵ Moya'mi pi'n+ngo engo Ngkalilinta'ango Jisasimo tifi in+ngkamotofo sofa Jisasimo ufo'mano lontifi Ngkalili uliko'mantifi Jisasi'nji Jelusalemno pmentohofofoho. Osofa nohumantifi Jisasimo uhwon+hwojamentohofofoho.

⁵⁶ A'mu hofiko'njo loponta'angosi Maliya Makitola nta'angiyoho. A'mu nom'nesi kakoe yofe Maliya Jemisi'nji Jousepi'njiye kona'wohiyoho. A'mu nom'nesi Sepetiye hwomu sohwa'uye kona'wohiyoho.

Jisasiye pijafoso sokimomo
ho'nahumentohofofoho.

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-55; Joun 19:38-42)

57 Sikuno'nji hwe hamniyoho engo'njo Ali-mateyanta'ango sohwo i'mofapmentisofoho. Kakoe yofe Jousepiyoho. Kako Jisasi mo in'ngkamojo hweho.

58 Kako hwe engo Pailot osohumo u'manto, Jisasiye pijafu mayo'ne ulohon'mentisofoho. Ose ulahon'ngki Pailot ul'mento, Jisasiye pijafoso olo hwe lohomo uy'mno.

59 Ose ulahon'ngki Jousep pijafoso nomanto hwapife songo halojo somo ifohumpento

60 kakoe sokimo songomo ho'nahumentisofoho. Oso sokimoso kako sojo engo somo imo engo il'mentisofoho. Osopo ho'nasyonto sojo engo y'wolo'mo y'wolo'mo lohofonto sokimo hoku'yo somo pijwahumentisofoho.

61 Maliya Makitolanta'angosi'nji nom'ne Maliyasi'nji sokimo mom'ngo sopo humanji hum'hwontohumantisiyofoho.

A'amu itokuso'njo sohwa Jisasiye sokimo'njo mofone sopo humohumantohofofoho.

62 Mo'n'ngka honta sikuno iyoho humayo'ne yo'mayo ito'no esyohumayo sohwi nuyokolofahon'ngki hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Pailotimo u'ma'mentohofofoho.

63 Nu'manti'fi ul'mentohofi, Hwe engo oso hwe hwasyo hungkuno'njo sohwo songo humamentiso sohonta ole l'mento, Sikuno hufa'u sihune memjaof'hwoso'no ngko songo nol'ka'mnefoho l'mentisoso huno nayohoho.

⁶⁴ Oso hiso'no kiko jije a'amu sohwamo ole uso, Jisasiye pijafo somo sekwo pikupijo esyontaningkujoso sikuno hufa'u sihune womemjaafono. Ose uso. Kakoe inomokomoyo sohwa nukuji kakoe pijafoso hufo ikuji hwe moya'mi somo hwasyo ole ulifitnnoho, Jisas songo nto liko'maho. Oso hwasyo hungkunoso hwasyo hungkuno simo'mjo somo nuyakolofonoho.

⁶⁵ Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Sekwo sekwoe a'amu uhwontohumayo'ne sohwamo uhwajifijoso hofiko sokimo somo yokumpohn'nyo wopijwosyafe.

⁶⁶ Ose ulahoningki hofiko nowentifi pijwahumentohofofoho. Oso hiso hano pitofasiyo so'no sohe ho'nahumentohofofoho. Oseso hofiko a'amu itokuso'njo sohwa sokimo homo somo uhwontohumayo'ne uhwatimentohofofoho.

28

Jisas songo lika'mentisofoho.

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-10; Joun 20:1-18)

¹ Sikuno iyoho humayoso moi'wo imo'n'ngkahoningki Sante im'ngo'nji mofehi'nyo wosi'mofapmmonto yahonjo so'nji Maliya Makitolanta'angosi Maliya nom'nesi'nji siko Jisas ho'nahumalofo sopo uhwonaho lonji pmmmentisiefoho.

² Oso hohosohonta hwaho hwomihwo yahoningki a'amu ahwomomjo sohwo nuliko'manto noponto sojomo iwolo'mo iwolo'm'ngo lohofonto sojo nomeho'naofonto sojo yokintahopo humamentisofoho.

3 A'amu ahwomomjo sohwoe s'imano emta'mingo yonte pa'nyo kakoe manji'mofoso nihu'no halojo'nohinofoho.

4 A'amu itokuso'njo sohwa osohumo uh-wonontifi yomo yontifi iyoho un'ingkahon'ingki poyo hopa wo'mentohofofoho.

5 I oso'no a'amu ahwomomjo sohwo a'mu sofa'umo ulim ento, Siko iyoho sen'ingkuhwoloho. Ngko huno ole niyohi, Siko Jisas a'amu iyopo fonjinto'ofahumalofa sohune'no t'ipeelokusiyo. Ose ulonto ulim ento,

6 Kako olopo mohumuyoho. Hohonta kako limentiso hopa nto l'ika'maho. Oyoninyo. Hofiko Jisasimo noho'nahumalofa lopo uhwoninyo.

7 Siko komo'no uhusisi kakoe inomokomoyo sohwo hwe poyo imo'nimaso sohwo pi'nimo mta'ni nto l'ika'maho. Ose ulinyo. Kako Ngkaliline'no simo'mo nto sepo'maho. Sekwo osopo nosokuji uhwonimno. Hungkuno seloheso in'ingo sey'eno.

8 Ose ulahon'ingki a'mu sofa'u iyoho unimentisoso siko simeho wopingo umo'n'ingkahon'ingki pi'nimomo nuliko'manji komo'no nowenji kakoe inomokomoyo sohwo olo hungkuno loso ulohonanji umentisiyefoho.

9 Nowentan'ingki Jisas hon'ingkanopo uswo'nonto ulim ento, Nje nampohwo fa'uyo. Ose ulahon'ingki t'fonepo nowenji Jisas'ye sife hwompahomo aho upm'mokonji Jisasimo hwomtame uloho'mentisiyefoho.

10 Jisas ulim ento, Siko iyoho sen'ingkuhwoloho. Siko nuhusisi nje n'ingkwahwosamo ulinyo.

Hofiiko hwaho Ngkalili nosokuji osopo wanohonife. Ose ulinyo ulimentisofoho.

A'amu itokuso'njo sohwafe hungkunofoho.

¹¹ Oso a'mu sofa'u nowentaningki a'amu fehohnjo itokuso'njo sokimo somo uhwontohumayo sohwa hofiiko angopo i'mofawentifi a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa mo yo'mayo imo'nimentiso so'no ulimentohofofoho.

¹² Ose ulahoningkofi a'amu huhwo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji uhu'mokontifi yo'mayo yane'entifi hungkuno mtito'mentohofofoho. Hofiiko hamniyoho engo a'amu itokuso'njo sohwa mo uyontifi ulimentohofi,

¹³ Sekwo a'amu somo ole ulimno. Kakoe inomokomoyo sohwa hofiiko sikwo'miyomo nopontifi nakwo saho foyowentaningkuhwoni kakoe pijafoso hufo ma'malofofoho. Ose ulimno.

¹⁴ Hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo olo so'no upa'n'ingkuhwosi'manji nakwo kakimo afofo umokantanoho. Kako sekumo yoka masejo'njo uyimontonoho.

¹⁵ Ose ulahoningkofi a'amu itokuso'njo sohwa hamniyoho nomantifi hofiikoe hungkunomo in'ingkamentohofofoho. Olo hungkuno Jisasiye pijafoso hufo mayo loso a'amu Jutafe ango'meemo ho'n'ingkowahon'ingki ne'no lontifeso olhonta ose weho.

Jisasiye inomokomoyo sohwa Jisasi mo uhwonimentohofofoho.

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Joun 20:19-23)

16 Inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni anga'nohino sohwa oso hwofiki'nyo hwaho Ngkalili sopo Jisas nto ulimentiso spono simentohofofoho.

17 Hofiko Jisasimo uhwonontifi hwomtame uloho'mentohofofoho. I oso'no a'amu anga'no anga'no Jisasitikenom'ne hwolikenom'ne lontifi huno pi'ningo syafihu'mentohofofoho.

18 Jisas hofikimo tafonepo u'manto ulimento, Anitu yo'mayo yokumpohn'nyo ahwomo'nji hwaho'ntnne'no mokosyohumayo'ne ntapisofoho.

19 Oso'no sekwo nowekuji hwaho hopi'nono ango'meemjo a'amu somo nje hungkuno lutihwafikujo'no nje inomokomoyo umonife. Sekwo hofikimo mijo kiyomayoso Mpohwoe yofenji kakoe hwomufe yofenji kakoe Towahunofe yofenji likuji fikiyomapmno.

20 Ngko hungkuno hopi'nono sejapontneso a'amuso hungkuno hiloso iningkape-e'ne filutihwamno. Upa'nimno. Ngko sekwo'nji engolopohamo nohumentanimo sikuno moi'wo imo'ninkuhwoso'no ne'no humentihwanefoho.

**Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament and Genesis in the Safeyoka
(Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka
long Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3